το Ζαγορι μας

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ • ΕΤΟΣ ΙΘ΄ • ΑΡ. ΦΥΛ. 217 • ΜΑΪΟΣ 1996 • ΓΙΑΝΝΙΝΑ - ΣΙΝΑ 4

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΤΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Κατ' αρχή πρέπει να απευθύνουμε ένα μεγάλο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ στον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ κ. Κώστα Λαλιώτη και στο Νομάρχη Ιωαννίνων κ. Νίκο Ζαρμπαλά, για το ενδιαφέρον και τις ευαισθησίες που έδειξαν για την περιοχή μας, που έμπρακτα εκφράζονται σε 816 εκατομ. δραχ., για έργα αναπλάσεων, αποκαταστάσεων και συντηρήσεων, όπως ο αναλυτικός πίνακας έργων, που δημοσιεύσαμε στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας, αριθμ. 216 του Απριλίου 1996.

Σύμφωνα με το «Πρωτόκολλο Συνεργασίας», που υπογράφτηκε από τον Υπουργό και το Νομάρχη, η ευθύνη του Υπουργείου εκτείνεται μέχρι τη χρηματοδότηση, από το Ειδικό Ταμείο Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων (ΕΤΕΡΠΣ), όπως το παρακάτω χρονοδιάγραμμα:

α/α	Ονομασία έργων	Διαχρονική κατανομή 1996	1997	1998	1999	Προϋπολογ. σε εκατ. δρχ.
1.	Πλατείες κλπ.	25	60	60	25	170
2.	Καλντερίμια	20	45	44	20	129
3.	Βρύσες	14	20	–	–	34
4.	Γεφύρια	6	8	–	–	14
5.	Κτίρια	75	102	102	45	324
6.	Υδρόμυλοι	20	30	26	–	76
7.	Μνημεία	20	30	19	–	69
	ΣΥΝΟΛΟ	180	295	251	90	816

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων αναλαμβάνει την υποχρέωση:

1. Να εγκρίνει το πρόγραμμα ανά μέτρο και έργο όπως αυτό περιγράφεται στην παρούσα πρόταση.

2. Να συντάσσει τις προδιαγραφές, για κάθε είδος έργου, με στόχο τη διατήρηση της φυσιογνωμίας της περιοχής, μέσα από την παραδοσιακή τεχνική.

3. Να διαχειρίζεται συνολικά το πρόγραμμα και να ενημερώνει το ΥΠΕΧΩΔΕ και τα Συμβούλια Περιοχής για τις χρηματοδοτήσεις, τις τροποποιήσεις, τα προβλήματα που προκύπτουν και γενικά την κίνησή του.

4. Να εντάξει στις επιμορφώσεις που γίνονται από το Ε.Κ.Τ. την επιμόρφωση του τεχνικού δυναμικού της περιοχής σ' ότι αφορά τις παραδοσιακές τεχνικές δόμησης.

Τα δυό Συμβούλια Περιοχής, που καλύπτουν το Ζαγόρι, κατήρτισαν και κατέθεσαν έγκαιρα πρόταση, σύμφωνα με τα αιτήματα των Κοινοτήτων, για την κατανομή των 180 εκατ. του 1996. Ο Νομάρχης, μετά την πρόταση, όρισε επιτροπή Πολιτικών και Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, με σκοπό α) να συντάξει τις προδιαγραφές για κάθε έργο, ώστε να διατηρηθεί ο παραδοσιακός χαρακτήρας της περιοχής β) να διερευνήσει τις δυνατότητες για την εξασφάλιση των παραδοσιακών υλικών της πέτρας και της πλάκας και γ) να προτείνει ότι άλλο κρίνει σκόπιμο για την επίτευξη των στόχων. Η επιτροπή ολοκλήρωσε το έργο της τον Απρίλη και η Δ/νση Προγραμματισμού της Νομαρχίας Ιωαννίνων συνέταξε εισήγηση προς το Νομαρχιακό Συμβούλιο, η οποία εγκρίθηκε στη συνεδρίαση της 6-5-96, ενώ ήδη το ΥΠΕΧΩΔΕ είχε εγκρίνει την πίστωση των 180 εκατομ. για το 1996.

Η κατανομή της πίστωσης των 180 εκατ. δραχ. για το 1996, έχει ως εξής:

Α. Αναπλ. και αποκαταστ. πλατειών

1. Άγιος Μηνάς	3.000.000	δρχ.
2. Ασπράγγελοι	5.000.000	»
3. Ηλιοχώρι	3.000.000	»
4. Μονοδένδρι	5.000.000	»
5. Μανναση	2.000.000	»
6. Βοβούσα	2.000.000	»
7. Μακρίνο	2.000.000	»
8. Πέτρα	3.000.000	»
σύνολο	25.000.000	»

Β. Αναπλ. και αποκαταστ. καλντεριμίων

1. Βραδέτο	3.000.000	δρχ.
2. Βρυσοχώρι	3.000.000	»
3. Ελαφότοπος	3.000.000	»
4. Φραγκάδες	2.000.000	»
5. Γρεβενήτι	5.000.000	»
6. Φλαμπουράρι	4.000.000	»
σύνολο	20.000.000	»

Γ. Αναπλ. και αποκαταστ. παραδοσ. βρυσών

1. Διπόταμος	2.000.000	δρχ.
2. Ελαφότοπος	2.000.000	»
3. Τσεπέλοβο	3.000.000	»
4. Γρεβενήτι	3.000.000	»
5. Δόλιανη	2.000.000	»
6. Λεπτοκαρυά	2.000.000	»
σύνολο	14.000.000	»

Δ. Συντήρηση παραδοσ. γεφυριών

1. Ελάτη	2.000.000	δρχ.
2. Κήποι	2.000.000	»
3. Ανθρακίτης	2.000.000	»
σύνολο	6.000.000	»

Ε. Αναπλ. και αποκατ. παραδοσ. κτιρίων

1. Άνω Πεδινά	11.000.000	δρχ.
2. Αρίστη	4.000.000	»
3. Βίτσα	10.000.000	»
4. Δικόρυφο	7.000.000	»
5. Δίλοφο	10.000.000	»
6. Καλουτά	4.000.000	»
7. Καπέσοβο	6.000.000	»
8. Κουκούλι	5.000.000	»
9. Νεγάδες	10.000.000	»
10. Τσεπέλοβο	5.000.000	»
11. Ανθρακίτης	3.000.000	»
σύνολο	75.000.000	»

ΣΤ. Αποκαταστ. υδρόμυλων και νεροτριβών

1. Κήποι	2.000.000	δρχ.
2. Πάπιγκο	3.000.000	»
3. Φραγκάδες	2.000.000	»
4. Καβαλλάρι	3.000.000	»
5. Καρυές	2.000.000	»
6. Τρίστενο	4.000.000	»
7. Φλαμπουράρι	4.000.000	»
σύνολο	20.000.000	»

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΝΤΙΝΑΛΕΞΗ

Ζ. Συντηρ. και αποκατ. θρησκευτικών μνημείων

1. Κάτω Πεδινά	5.000.000	δρχ.
2. Λάϊστα	4.000.000	»
3. Σκαμνέλι	10.000.000	»
4. Ιερά Μονή Βουτσάς	1.000.000	»
σύνολο	20.000.000	»

Εδώ αμέσως πρέπει να επισημάνουμε ότι η παραπάνω κατανομή των 180 εκατομ. διαμορφώθηκε σύμφωνα με τις παρακάτω προτεραιότητες, ήτοι:

α) η ύπαρξη μελετών και η ετοιμότητα των έργων.
β) το επείγον της κατασκευής για κτίρια, μνημεία κλπ.
γ) η αυξημένη πληθυσμιακή ή τουριστική χρήση του έργου.
δ) η θέση του έργου.
ε) η δυνατότητα απορρόφησης και
στ) η συσχέτιση με άλλα έργα που εκτελούνται στις Κοινότητες από διάφορα προγράμματα.

Εγώ τις προτεραιότητες αυτές τις ονομάζω προβλήματα. Το πρόβλημα των μελετών και της εκτέλεσης των έργων εκτέθηκε διεξοδικά από τον κ. Βύρωνα Βαρζώκα, στο άρθρο του στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας. Το επείγον της κατασκευής για κτίρια και μνημεία είναι αποκλειστικό θέμα των μηχανικών και των αρχιτεκτόνων της επιτροπής, οι οποίοι έδωσαν την πρότασή τους. Το τρίτο πρόβλημα, δηλαδή η χρήση του έργου, είναι υποκειμενικό και δεν ξέρω αν κολλάει στο παρόν ή στο μέλλον. Είναι αποφασισμένες οι χρήσεις; Είναι νέες χρήσεις; Είναι παραγωγικές αυτές οι χρήσεις; Θα αναφερθώ και πάλι στο άρθρο του κ. Β. Βαρζώκα (προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας), όπου ασχολείται με την χρήση των κτιρίων και τις δυνατότητες «νέων χρήσεων». Πέρα απ' τα συνεδριακά κέντρα, τα λαογραφικά μουσεία κλπ., η λύση δεν είναι πάντα ο ξενώνας, γιατί τότε θα αλλοιωθεί η μορφή και η δομή του κτιρίου. Η από κοινού κατανομή των χρήσεων είναι ορθότατη, αλλά εγώ θα ήθελα και την βοήθεια του κράτους και των άλλων μαζικών φορέων του Δημοσίου, ώστε να προκύψουν «νέες χρήσεις», που αυτή τη στιγμή δεν είναι ορατές σε μας. Η τέταρτη προτεραιότητα αφορά τη θέση του έργου, κυρίως των μνημείων, γιατί απαιτούνται δρόμοι προσπελάσεως για μεταφορά υλικών και μηχανημάτων. Οι κατασκευές ή οι διανοίξεις δρόμων πρέπει να γίνουν από άλλα προγράμματα. Η πέμπτη προτεραιότητα αφορά την δυνατότητα απορρόφησης του κονδυλίου, γιατί πρέπει οι δουλιές να γίνουν με τη σειρά τους, να προηγηθούν γραφειοκρατικές διαδικασίες, να εξασφαλιστεί το τεχνικό προσωπικό, να βρεθούν τα παραδοσιακά δομικά υλικά κλπ. Τέλος η κατανομή συσχετίστηκε και με κονδύλια που δόθηκαν στις κοινότητες από άλλα προγράμματα, έτσι ώστε κάτι να ξεκινήσει να γίνεται σε κάθε χωριό, να υπάρξει κάποια ισόρροπη ανάπτυξη και κάποιο συμμάζεμα και να μην ακουστούν παράπονα.

Αγαπητοί Ζαγορίσιοι, μη ψάχνετε στον κατάλογο το χωριό σας, μη λογαριάζετε τι δόθηκε εδώ και εκεί. Το Ζαγόρι είναι ένα, ενιαίο, όμορφο, ανήκει σ' όλους, το μέλλον του εξαρτάται από συνολική δράση. Ας ευχηθούμε τούτο το καλοκαίρι να αποτελέσει σταθμό για ένα ευοίωνο μέλλον της περιοχής μας.

ΤΟ ΠΕΤΡΙΝΟ ΔΑΣΟΣ ΤΗΣ ΟΞΥΑΣ

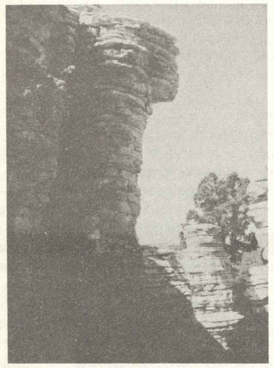
(Ένας τόπος εξαιρετικού κάλλους και μεγάλου τουριστικού ενδιαφέροντος)

Όποιος πραγματικά θέλει να γνωρίσει τη χαράδρα του Βίκου και ν' απολαύσει το μεγαλόπρεπο αυτό θέαμα μετρώντας με το βλέμμα του όλη τη διάσταση της χαράδρας από ύψος 1000 μ. δεν έχει παρά να επισκεφτεί την τοποθεσία «Οξυά» στο Μονοδένδρι.

Από το ύψος του φυσικού αυτού «Μπελβεντέρε», ο επισκέπτης έχει μια πανοραμική θέα της χαράδρας, που αβυσσαλέα και μεγαλοπρεπής ανοίγεται μπροστά του σχεδόν κάτω από τα πόδια του και τα βήματά του σταματούν από το δέος και την ανατριχίλα, που αισθάνεται αντικριζοντάς την.

«Το βλέμμα αιχμαλωτίζεται και νοιώθεις ακόμα την πιο φτωχή φαντασία να οδηγήσει μια μοναδική οπτική εμπειρία».

Στην τοποθεσία αυτή μπορεί να φτάσει κανείς άνετα με το αυτοκίνητό του. Πηγαίνοντας για το Μονοδένδρι προτού φτάσουμε στον οικισμό και στη θέση Γαννίτσαρη, μια πινακίδα μας δείχνει πορεία αριστερά προς την

Σαν αρχαίοι δωρικοί κίονες υψώνονται οι βράχοι στο πέτρινο δάσος της Οξυάς.

Οξυά, όπου ύστερα από μια διαδρομή 6 χιλιομέτρων θα βρεθούμε εκεί.

Η Οξυά είναι μια τοποθεσία στο ορεινό συγκρότημα της κοινότητας Μονοδενδρίου, η οποία μέχρι το έτος 1969, που ενώθηκε με αυτοκινητόδρομο, ήταν άγνωστη. Μόνο οι κάτοικοι του χωριού την ήξεραν, γιατί εκεί είχαν τα κτήματά τους — μια στενή λουρίδα γης με λίγα χωραφάκια — όπου καλλιεργούνταν σιτηρά-ψυχανθή και άλλα. Στις μέρες μας όλη η περιοχή είναι σπαρμένη με πολυετή μηδική και μπορούμε να πούμε, πως αυτού του είδους η καλλιέργεια ευδοκίμησε, γιατί το μέρος είναι σκιερό και κρατάει πολύ δροσιά. Τα τελευταία χωράφια φτάνουν μέχρι το χείλος της χαράδρας, που αβυσσαλέα, ανοίγεται μπροστά μας.

Άγρια βλάστηση αφθονεί στην περιοχή κυρίως από σφενταμια, γραβιά, μεράτζες, τσέρους και φλαμουριές.

Βράχοι πελώριοι υψώνονται προς το νοτιοανατολικό μέρος ενώ βορειοδυτικά εκτείνονται άλλες λοφοσειρές από ασβεστολιθικά πετρώματα με θάμνους και άγρια δέντρα κι ανάμεσά τους φτενά κομμάτια καλλιεργήσιμης γης.

Ένας δασικός δρόμος, που ανοίχτηκε πρόσφατα απέναντι από την Οξυά στην τοποθεσία Γκράμποβο, μας οδηγεί στην τελευταία κορφή του ορεινού συγκροτήματος της κοινότητας τον Τσούτσκουλα. Ο δρόμος αυτός, όταν κάποτε τελειοποιηθεί, θα είναι η πιο ωραία διαδρομή μέσα στον πυρήνα του εθνικού δρυμού Βίκου, γιατί κατά το μεγαλύτερο μέρος του ακολουθεί το «φρύδι» της χαράδρας, η οποία κλείνει από βορειοανατολικά το Μονοδενδρίτικο βουνό και το απομονώνει έτσι από τον ορεινό όγκο της Τύμφης.

Σημειώνουμε εδώ, πως οι εκτάσεις αυτές είναι εκμεταλλεύσιμες για την κτηνοτροφία ιδιαίτερα κατά τη θερινή περίοδο και σε παλιότερες εποχές έβοσκαν χιλιάδες γιδοπρόβατα. Σήμερα η κατάσταση έχει αλλάξει και μόνο ένας μικρός αριθμός από κοπάδια απόμειναν στην περιοχή και οι λιγοστοί τζομπάνηδες διασκεδάζουν τη μοναξιά τους αντικρίζοντας καθημερνά τις μελαψές τουρίστριες με τα καυτά σορτς και τους μακρυμάλητες νέους, που προσπαθούν να σκαρφαλώσουν στις γιδόστρατες για ν' απολαύσουν καλύτερα τη θέα της χαράδρας.

Άλλοτε ο τόπος κρατούσε και πλούσιο κυνήγι από λαγούς, πέρδικες και αγριοπερίστερα. Τώρα σπάνια κάνουν την εμφάνισή τους αυτά τα θηράματα και το είδος τους κινδυνεύει από αφανισμό.

Η επίσκεψή σας για τον Οξυά σας επιφυλάσσει ακόμα και μια άλλη έκπληξη, πέρα από τη γνωριμία σας με τη χαράδρα του Βίκου, όταν κατά τη διαδρομή σας και σε μικρή από το τέρμα απόσταση στον αυχένα της πρώτης οροσειράς, αντικρύζετε το πέτρινο δάσος. Πρόκειται για ένα θέαμα μοναδικό, που αιχμαλωτίζει το νου και προξενεί αισθήματα δέους, μια εικόνα συγκλονιστική και ανεπανάληπτη, ένα φοβερό σκηνικό από τη φαντασμαγορική σκηνογραφία των βράχων. Το βάφτισαν «πέτρινο δάσος», γιατί αποτελείται από συστάδες πελώριων βράχων κατακόρυφων, που το ύψος τους κυμαίνεται από 5 έως 10 μέτρα, άλλοτε μεμονωμένοι κι άλλοτε κολλητοί ο ένας δίπλα στον άλλο σαν τις πολυκατοικίες, φυτεμένοι εκεί, ποιος ξέρει πριν από πόσα εκατομμύρια χρόνια.

Πολλοί τους παρομοίασαν με τα Μετέωρα, ίσως γιατί υψώνονται κατακόρυφα, αλλά δεν μοιάζουν και τόσο. Οι βράχοι αυτοί είναι τραχείς, δημιούργημα της αποσάθρωσης από τα δρολάπια, που τους δέρνουν εκεί ψηλά στις γυμνές κορφές, τον παγετό που εισχωρεί απ' τις σχισμές στα σπλάχνα τους και τους θρυμματίζει, δίνοντάς τους τα πιο παράξενα σχήματα σαν της σφίγγας κι άλλων τεράτων της μυθολογίας.

Με το πρώτο αντίκρυσμα νομίζει κανείς πως πρόκειται για απομεινάρια κάποιου αρχαίου οικισμού καθώς ορθώνονται μπροστά μας, δεξιά και αριστερά του δρόμου μ' εκείνες τις επάλληλες σειρές από πλάκες σαν να τις έχτισαν μαστόροι.

«Είναι κάτι τεράστιοι βράχοι —μας πληροφορεί ο φυσιολάτρης και συγγραφέας Γιώργος Σφήκας— που το πέτρωμά τους, αντί να είναι συμπαγές χωρίζεται σε επάλληλα στρώματα σε πλάκες, βαλμένες η μια πάνω στην άλλη. Μερικοί μοιάζουν περισσότερο με δημιουργήματα του ανθρώπου παρά με φυσικά βράχια».

Όσο κανείς τους κοιτάζει επίμονα και από κάποια απόσταση όλο και καινούργια σχήματα και νέες φιγούρες προβάλλουν στη φαντασία του. Το φαινόμενο δεν χωρεί σε καμμιά περιγραφή, όταν επισκεφτούμε το πέτρινο δάσος νύχτα με πανσέληνο. Όλα τότε παίρνουν μια παράξενη όψη καθώς οι φωτοσκιάσεις δίνουν άλλες διαστάσεις.

Η αίσθηση του μέτρου χάνεται και η φαντασία ξέφρενη μας οδηγεί σε κόσμους του παραμυθιού.

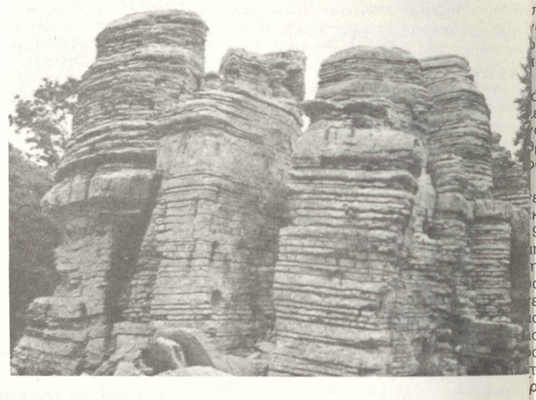
Πρέπει ακριβώς για να έχουμε αυτή την αισθητική απόλαυση να βρεθούμε κοντά στους βράχους ν' αγγίξουμε το τραχύ κορμί τους, ν' απολαύσουμε το μύρο των αγριολούλουδων, που ξεφυτρώνουν μέσα από τις ρωγμές τους και που δεν θα τα βρούμε σε κανένα άλλο μέρος.

«Σε όλη τη διαδρομή σαστίζει ο νους με την «αρχιτεκτονική» των σαθρών πετρωμάτων, έτσι όπως τα μορφοποιεί ο χρόνος και τα κατεργάζονται οι άνεμοι, οι βροχές και τα χιόνια.

Με λίγη φαντασία νομίζεις ότι περνάς μέσα από πόλη, που την ερείπωσε ατομικός βομβαρδισμός και θαρρείς πως βλέπεις γκρεμισμένους ουρανοξύστες, πλαγιασμένες πολυκατοικίες, τεσμένα μνημεία και σωριασμένους ναούς.

Και θαυμάζεις την πρωτοτυπία φύσης, που προβάλλει τα δέντρα τους θάμνους της μέσα από χαλάσμ αψίδων και στέφει με αρμονι συνθέσεις της χλωρίδας της απομε ρια κάστρων και πολεμίστρες πύρ Από δω πάνω, αγναντεύεις ολόκλ το φαράγγι του Βίκου και χαίρεσα άγριο κι έκπαγλο μεγαλείο του κα ένα τέτοιο θέαμα αξίζει ο κόπος κ φόβος».

Μια άλλη περιγραφή τόσο λυρ από το δημοσιογράφο Νίκο Πο στην Καθημερινή το έτος 1989 γρ

Φαντασμαγορική μεγαλοπρέπεια των βράχων.

Ο Σάββας έρριξε στη Συντακτική επιτροπή την ιδέα και τον τίτλο: **«Μια φωτογραφία - Μια ιστορία»,** εκινώντας ο ίδιος την αναδρομή σε άποια περιστατικά από τη ζωή των ωριών μας, τότε που έσφυζαν από ωή και τα οποία αποτύπωσε ο φωτοραφικός φακός.

Η σημερινή φωτογραφία αποτυπώνει μια όμορφη στιγμή, εδώ και 2 χρόνια (καλοκαίρι 1954) και μια ραία προσπάθεια και πρωτοβουλία ων τότε νέων του χωριού μου.

Το χωριό μου (όπως κι άλλα χωιά του Ζαγοριού) έχει μια πλούσια εατρική παράδοση, που φτάνει μέρι την Κατοχή και την Απελευθέρωη: Σχεδόν κάθε καλοκαίρι οι νέοι ανεβάζανε» μια θεατρική παράστατη, που αποτελούσε πολιτιστικό γεονός για το χωριό και τα γύρω χωιά. (Σε άλλο τεύχος θα μιλήσουμε πιο λεπτομερειακά).

Αυτή η παράδοση τέλειωσε όπως και τόσα άλλα) με την Απελευθέρωση, λόγω των γνωστών γεονότων που οδήγησαν στον ολέθριο εμφύλιο σπαραγμό και την παακμή των χωριών μας.

Αυτή την παράδοση θελήσαμε, οι έοι του χωριού, να συνεχίσουμε κείνο το μακρυνό καλοκαίρι του 954. Κάποιο από κείνα τα ζεστά πόβραδα του Θερτή, εκεί κάτω από ην ακακία του μικρού καφενείου, στερα από τον συνηθισμένο αποευματινό περίπατο στο «βαρκό ας», κουτσοπίνοντας τα ουζάκια ας και κάνοντας σχέδια πως να πεάσουμε καλλίτερα το καλοκαίρι, ρίτηκε η ιδέα: ***«Να παίξουμε θέαρο».*** Για μας, θα γεμίζανε όμορφα οι ιακοπές μας, αλλά και στον κόσμο ου χωριού θα προσφέραμε λίγη υχαγωγία.

Η ιδέα υιοθετήθηκε με ενθουσιαμό. Οι δυσκολίες πολλές βέβαια και ρώτη απ' όλες η έλλειψη κοριτσιών ου θα μπορούσαν ν' ανταποκριούν σε μια θεατρική παράσταση. Έτσι ύστερα από προβληματισμό και ιαβουλεύσεις 2-3 ημερών καταλήαμε στο «ανέβασμα» του ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑ» του Σ. Μελά, που είε μόνο ένα γυναικείο ρόλο, εκείνο ης Αγγέλας. Δικαιολογήσαμε, ακόη, την επιλογή μ' ένα κλίμα πατριωτικής έξαψης και αναβρασμού που πικρατούσε εκείνο το καλοκαίρι, λόω των γεγονότων στην Κύπρο έξαρση του αγώνα, συλλήψεις, κτελέσεις παλληκαριών κλπ.). Έτσι ε το ενθουσιασμό των εικοσάχρων, το «δέσαμε κόμπο» και ξεκινήαμε. Απαραίτητη και πολύτιμη η πειρία των πιο μεγάλων της προούμενης γενιάς. Τη διδασκαλία την νέλαβε ο φιλόλογος καθηγητής, ο είμνηστος Άλκης Παρτσάλης φυγε το 1987).

Στο μακιγάζ και το βεστιάριο ο νεπανάληπτος και δεξιοτέχνης σ' υτά Αλέκος Τσατσόπουλος, καθηητής κι αυτός (Χημικός) με βοηθούς ο δάσκαλο Σπύρο Καπελλίδη, τη ασκάλα Ευανθία Παρτσάλη κι άλες κοπέλλες του χωριού. Στην σκηγραφία ο απόφοιτος, τότε, της χολής Καλών Τεχνών (κι αργότερα αθηγητής) ο αλησμόνητος Μάνθος απαγεωργίου (έφυγε το 1987) που ρειάστηκε να φιλοτεχνήσει 5-6 διορετικά σκηνικά, που απαιτούσε η αράσταση. Στα σκηνικά συνέβαλαν ε την εμπειρία και το ταλέντο τους τη ζωγραφική και οι αδερφοί Γιάνης και Χρυσόστομος Σιουσιόουλος (έφυγε κι αυτός το 1982).

ΜΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

(Στα Κάτω Σουδενά πριν 42 χρόνια)

Στα σκηνογραφικά εφφέ, πολύτιμη συμβολή του, πάντα, ευρηματικού πολυτεχνίτη Μιχάλη Κάσκα (έφυγε το 1979). Σημειωτέον, ότι το 1954 δεν υπήρχε το ηλεκτρικό ρεύμα. Έτσι ο φωτισμός της σκηνής γινόταν με «Λουξ», τοποθετημένα μέσα σε ανοιχτούς ολοκαίνουργιους ...γκαζοτενεκέδες εν είδει ...προβολέων και την εναλλαγή των φωτοσκιάσεων την πετυχαίναμε με σιλοφάν διαφορετικών χρωμάτων κατάλληλα προσαρμοσμένων στους «τενεκέδες-προβολείς».

Η κατανομή των ρόλων μάς δυσκόλεψε, γιατί «Ο Παπαφλέσσας» είναι έργο πολυπρόσωπο. Έτσι πολλά παιδιά χρειάστηκε να αναλάβουν 2 και 3 ρόλους. Τους καλύψαμε με παιδιά που η ηλικία τους ξεκινούσε από τα 16 χρόνια (μαθητές Γυμνασίου) μέχρι εκείνη των 30-32. Έτσι πήραν μέρος οι:

— Ο δάσκαλος Τάσιος Ηλιάδης, Ηγούμενος και Φιλικός (Σκουφάς).

— Ο δάσκαλος Χάρης Παπαμιχαήλ, Παλ. Πατρών Γερμανός και Φιλικός (Τσακάλωφ).

— Ο δάσκαλος Γιώργος Χαρίτος, Τσαμενός.

— Ο φοιτητής Βασίλης Τζιόβας, Παπαφλέσσας.

— Ο απόφοιτος Γυμνασίου Αγησίλαος Πάντος, Αγγέλα.

— Ο απόφοιτος Γυμνασίου Μιχάλης Χατζής, καλόγερος.

— Ο μαθητής Γυμνασίου Μιχάλης Παπακώστας, καλόγερος και Καπετάν Κεφάλας.

— Ο μαθητής Σπύρος Τουλούπης, καλόγερος.

— Ο μαθητής Κώστας Αργυρόπουλος, καλόγερος.

— Ο μαθητής Γιάννης Στούπης, καλόγερος και Λιόντος.

— Ο επαγγελματίας Κώστας Φωτέτσιος, Νικήτας.

— Ο δάσκαλος Παναγιώτης Χουλιαράς, Ιμπραήμ και προεστός.

— Ο σπουδαστής Ακαδημίας Δημ. Τουλούπης, Δ. Υψηλάντης.

— Ο απόφοιτος Γυμνασίου Διομήδης Σιουσόπουλος ωε προεστώς και καπετάς.

— Ο σπουδαστής Ακαδημίας Παναγιώτης Νταχρης, Παπαγιώργης και Προεστός.

Πιστεύω να τους θυμήθηκα όλους, ύστερα από 42 ολόκληρα χρόνια.

Για εναμισυ μήνα, από τα μέσα του Ιούλη μέχρι τέλος Αυγούστου, 30-40 άτομα και μαζί όλο σχεδόν το χωριό, ζούσαμε στον πυρετό των προετοιμασιών για την παράσταση. Από το πρωί μέχρι αργά το βράδυ το Δημοτικό Σχολειό μας είχε μετατραπεί σε μια χαρούμενη κυψέλη δουλειάς και κεφιού. Στη μια από τις κάτω αίθουσες, το βεστιάριο. Άνοιξαν όλα τα σεντούκια κι οι καρσέλες των σπιτιών και ξετρυπώθηκαν ρούχα παλιομοδίτικα, καπέλλα, στιβάλια κι ότι άλλο μάς χρειαζότανε. Τα ράσα τού Παπα-Πατσούκα και το Αρχιμανδρίτικο επικαλυμμαύχιο, ντύσανε τον Παπαφλέσσα.

Η σκηνή στήθηκε στη μια άκρη της μεγάλης πλακόστρωτης αυλής του καλιμάρμαρου Σχολειού μας και στις 28 Αυγούστου το βράδυ, παραμονή του Πανηγυριού μας, όλα ήταν πια έτοιμα κι ο καιρός θαυμάσιος, μάς απάλλαξε από την αγωνία μην πάνε οι κόποι μας χαμένοι.

Η επιτυχία ήταν καταπληκτική. Όσοι είχαν δει τον «Παπαφλέσσα» στα Γιάννινα, όπου κάθε χρονιά ανεβάζανε οι τελειόφοιτοι της Ακαδημίας, λέγαν πως ο δικός μας ήταν καλλίτερος.

Δεν θα ξεχάσω τον αείμνηστο δάσκαλο Μιχάλη Βούρδα, πρωταγωνιστή πολλών θεατρικών παραστάσεων (όπως μάς λέγαν) στη δεκαετία του είκοσι νάρχεται στα απρασκήνια και με δάκρυα στα μάτια να μας

Λίγο πριν την παράσταση, στην αίθουσα μακιγιάζ και ένδυσης. Διακρίνονται, από αριστερά προς δεξιά οι:
Όρθιοι: Μιχ. Χατζής, Καλόγερος Γ., Χαρίτος, έτσιμος για το ρόλο του Τσαμενού, Αγ. Πάντος, Αγγέλα (έφυγαν και οι δύο πρώρα), Κ. Αργυρόπουλος (μόλις διακρίνεται) Β. Τζιόβας (με την Παπαφλέσσεια γενειάδα), Τάσιος Ηλιάδης, ακόμα αμακιγιάριστος. Ο Διομήδης στα χέρια του Αλέκου. Πάνω από τον Αλέκο η άτυχη Χρυσάνθη Γαλανόπουλου (ακοτώθηκε μετά από λίγα χρόνια σε τροχαίο). Δίπλα της ο Σπ. Τουλούπης (καλόγερος) Βασιλεία Καπατσέλη, Πιο πίσω ο Παν. Χουλιαράς (κι αυτός πρώρα μάς έφυγε). Δίπλα του ο Άκης Οικονόμου, τακτικός επισκέπτης τα καλοκαίρια στο χωριό της μητέρας του. Η Ευανθία Παρτσάλη και μπροστά και δίπλα της οι αδελφές Δαρίτση, Κική και Νανά, φίλες και φιλοξενούμενες της Ευανθίας.
Καθιστοί: Γιάννης Σουσιόπουλος, Γ. Παπαγεωργίου (στρατευμένος και αδειούχος τις μέρες εκείνες), Σπ. Καπελλίδης και Π. Νταχρής.

αγκαλιάζει και να μας λέει: ***«Σας ευχαριστώ παιδιά. Από'ψε με κάνατε πάλι νέο...».***

Το εισιτήριο είχε καθοριστεί στην τιμή των ...10 δραχμών. Τα καθαρά έσοδα, θυμάμαι, ήταν γύρω στις 1500 δραχμές τις οποίες διαθέσαμε για την επισκευή των θρανίων και των καθισμάτων του Σχολειού μας, που τότε ακόμη είχε γύρω στους 30 μαθητές.

Ο «Παπαφλέσσας» ήταν η τελευταία παράσταση μιάς μακρόχρονης παράδοσης του χωριού μας. Για μας όλους ένα αξέχαστο καλοκαίρι.

Η αυλαία, που έπεσε εκείνη την Αυγουστιάτικη βραδιά του 1954, δεν ξανασηκώθηκε πια.

Μια ολόκληρη εποχή για το χωριό μάς, τέλειωνε οριστικά πια και αμετάκλητα.

Βασ. Τζιόβας

ΣΑΒΒΑΣ Θ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Γράφει η Μαρία Τσούπη-Ρέμου

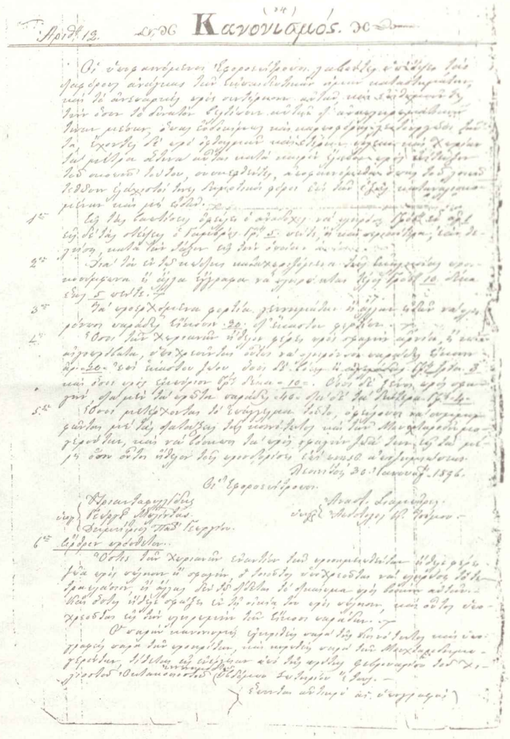
ΛΕΣΙΝΙΤΣΑ (Βρυσοχώρι) 1896

(Κοινοτικοί φόροι για την συντήρηση των «Εκπαιδευτικών καταστημάτων»

Ένα παλιό δευτέρι, που κάποιο μεσημέρι του Αυγούστου το 1931 σώθηκε από μια σύμπτωση και δεν έγινε προσάναμμα για να καεί η γάστρα στην κουζίνα του αρχοντικού του Παρίπου στο Βρυσοχώρι, ήταν ένας σημαντικός **Κώδικας της Κοινότητας.** Αποτελούμενος σήμερα από 180 σελίδες περιέχει αποφάσεις της Μουχταροδημογεροντίας του χωριού από το 1894 μέχρι το 1900. Επίσης σε πολλές σελίδες δίνεται απόδοση λογαριασμών διαχειρίσεως εσόδων-εξόδων της εκκλησίας, του Μοναστηριού της Αγίας Τριάδας και των σχολείων. Περιέχει ακόμα αρκετά προικοσύμφωνα, συμφωνητικά ιερέων, δασκάλων και άλλα σημαντικά ιστορικά κείμενα.

Στη σελίδα 84 λοιπόν του κώδικα αυτού σημειώνεται **κανονισμός σχετικά με την επιβολή «δημοτικών» φόρων με σκοπό τη συντήρηση των «εκπαιδευτικών καταστημάτων του χωριού».** Υπογράφεται στις 30 Ιανουαρίου 1896 από τους τότε εφοροεπιτρόπους που κατά τη συγκεκριμένη εποχή ασκούσαν την εποπτεία των σχολείων. Στα πλαίσια δε της αλληλοεξάρτησης που υπήρχε κατά την Τουρκοκρατία ήταν όργανα εκλεγμένα για τον χειρισμό υποθέσεων των εκκλησιών και των σχολείων.

Στο Βρυσοχώρι όπως επίσης και στα άλλα χωριά που ανήκαν στη μητροπολιτική επαρχία των Ιωαννίνων κατά τα τέλη του 19ου αιώνα, ο τρόπος διοίκησης των σχολείωνστηρίχτηκε σε στοιχεία εθιμικού δικαίου προπαντός όμως στα προνόμια που είχε εξασφαλίσει για τους υπόδουλους η Ορθόδοξη Εκκλησία και που ασκούσε ο μητροπολίτης. Έτσι οι εκάστοτε μητροπολίτες έστελναν κατά καιρούς οδηγίες προς τους εφοροεπιτρόπους, όπου έκφραζαν κυρίως την προσωπική τους βούληση. Μεταξύ αυτών ήταν και ο Σωφρόνιος που διετέλεσε μητροπολίτης Ιωαννίνων δυο φορές: από το 1869-1889 και από το 1902-1906. Ο μητροπολίτης αυτός, όπως φαίνεται από τις σελίδες 76-77 του κώδικα του Βρυσοχωρίου, επισκέφτηκε το χωριό τον Αύγουστο του 1886, δέκα χρόνια δηλ. πριν από τη σύνταξη του κανονισμού για την επιβολήφόρων. Αφού ενημερώθηκε για τις εκκλησίες και τα σχολεία συνέστησε τη συντήρηση των σχολείων από τα εισοδήματα της εκκλησίας. Στη σύσκεψη μάλιστα που έγινε καθορίστηκαν τα γρόσια που θα πρέπει να χορηγούνται «προς όφελος των σχολείων» από τους κατοίκους κατά τις διάφορες συναλλαγές τους με την εκκλησία, όπως βαπτίσεις, γάμους, προικοσύμφωνα. Τα δυο κείμενα του Κώδικα δηλ. οι αποφάσεις της συσκέψεως των εφοροεπιτρόπων και του μητροπολίτη το 1886 καθώς και ο Κανονισμός που υπογράφεται το 1896 είναι γραμμένα στο ίδιο πνεύμα. Αυτό σημαίνει πως οι εφοροεπίτροποι του χωριού ασκούσαν μεν τη διοίκηση και την εποπτεία των σχολείων οι αποφάσεις τους όμως καθορίζονταν από τις υποδείξεις του μητροπολίτη. Θα πρέπει εδώ να τονίσουμε πως οι υποδείξεις και οι οδηγίες αυτές εκφράζουν παράλληλα την **έμπρακτη συνδρομή της εκκλησίας** στον αγώνα για την ανάπτυξη της πνευματικής ζωής. Συμληρωματικά δε αναφέρουμε ότι ο μητροπολίτης Ιωαννίνων Γρηγόριος σε γράμμα της 16ης Νοεμβρίου 1895, που απευθύνεται στο γενικό πρόξενο Ιωαννίνων Α. Λογοθέτη, σημειώνει ότι **οι περισσότερες δαπάνες της συντήρησης των σχολείων γίνονται από τα εκκλησιαστικά ταμεία,**

ενώ μερικές φορες εξασφαλιζόταν από την καταβολή διδάκτρων και από τα έσοδα κληροδοτημάτων.

Το Βρυσοχώρι κατά τα σχολ. έτη 1891-93, 1895-1898 έπαιρνε επιχορήγηση από την «επιτροπή προς ενίσχυσιν της ελληνικής εκκλησίας και παιδείας». Αυτό ίσχυε κυρίως για τα βλαχόφωνα χωριά. Σύμφωνα με τις ιστορικές πηγές (βλ. Ι. Λαμπρίδη, Ηπειρωτικά Αγαθοεργήματα Α΄ σελ. 115 - κεφ. στ΄) ο Άγιος Κοσμάς εγκατέστησε το πρώτο σχολείο στα 1778. Σύμφωνα δε με τον Ν. Εξάρχου, πρώην γραμματέα της Κοινότητας Βρυσοχωρίου, όπως αναφέρεται στο βιβλίο του «Το Βρυσοχώρι» το πρώτο σχολικό κτίριο ανηγέρθη το 1801 και χρησιμοποιήθηκε ως Δημ. Σχολείο αρρένων για 140 χρόνια. Το 1896 το χωριό είχε τα εξής εκπαιδευτικά καταστήματα: Ελληνοδημοτικό σχολείο (5 τάξεων) - Παρθεναγωγείο (5 τάξεων) και Υφαντική Σχολή.

Για την όσο το δυνατόν λοιπόν καλύτερη συντήρηση των παραπάνω σχολείων αποφασίζεται η επιβολή φόρων στους κατοίκους. Το μέτρο γνωστό και συνηθισμένο, σύμφωνα με το κείμενο του «Κανονισμού» και σε άλλα χωριά και πόλεις έδινε μια λύση σε τοπικό επίπεδο. Πρόκειται για φόρους άμεσα ανταποδοτικούς και άμεσα ελεγχόμενους, που θα μπορούσαν να θεωρηθούν **των δυνατοτήτων του.**

Έτσι λοιπόν σύμφωνα με το 1ο άρθρο του «Κανονισμού» υποχρεούνται σ' αυτούς οι ανάδοχοι στις βαπτίσ που πληρώνουν ένα γρόσι, ενώ ο μπρός στις στέψεις πέντε ή και περ σότερα αν θελήσει **και ανάλογα με κοινωνική τάξη που ανήκει.** Αυτό μαίνει πως τη συγκεκριμένη εποχή πλουσιώτεροι και θέλουν και περισ τερα συνεισφέρουν.

Σύμφωνα με το 2ο άρθρο για τα ταχωριζόμενα στον κώδικα της εκ σίας προικοσύμφωνα ή άλλα έγγρ πληρώνεται τέλος από 10 ως 5 γρό

Στο 3ο άρθρο σημειώνεται ότι κάθε φορτίο από σιτηρά ή άλλα είδ πληρώνεται φόρος 20 παράδων.

Στο 4ο άρθρο καθορίζονται οι ράδες ή τα γρόσια τα οποία υποχ νονται να δώσουν όσοι από τους ριανούς ή και τους ξένους θέλουν ρει για σφαγή ή για εμπόριο διάφ ζώα (αρνιά, αιγοπρόβατα, βόες ή αγ δες). Χαρακτηριστικό εδώ ότι ο φό για τους ξένους είναι μεγαλύτερος

Σύμφωνα με το 5ο άρθρο, οι κτη τρόφοι οφείλουν να συμμορφώνο με τις διατάξεις του Κοινότητας των Μουχταροδημογερόντων και βόσκουν τα ζώα μόνο στα μέρη έχουν προσδιοριστεί απ' αυτούς. Δ διαφορετικά θα επιβληθεί ποινή απ μίωσης.

Ακολουθούν η ημερομηνία κα υπογραφές των εφοροεπιτρόπων στου Τριανταφυλλίδη, Γιώργη Μ ντα, Δημ. Παπαγεωργίου, Αναστα Σιαμπίρη και Αποστόλου Κ. Τσώκ

Υπάρχει επίσης συμπλήρωμα 6ο άρθρο που καθορίζει στο τετρ σιο το ποσό που υποχρεώνεται α που θα φέρει ζώα για σφαγή ή πω και δεν τηρήσει τα όσα σημειών στα προηγούμενα σχετικά άρθρα. φορετικά δεν του δίνεται το δικα της βοσκής. Υποχρεώνεται επίσης παράδες όποιος σφάξει στο σπίτ κάποιο ζώο με σκοπό να το πουλ Τέλος σύμφωνα με το κείμενο του δικα ο «Κανονισμός» εγκρίθηκε την Κοινότητα, υπογράφτηκε από πρόκριτους επικυρώθηκε από Μουχταροδημογέροντες και μπή εφαρμοσθεί από την 1η Φεβρου 1897. Ακολουθούν οι υπογραφές τοίκων, τα ονόματα τεσσάρων Δη ρόντων, η ημερομηνία και η επικ της γνησιότητας των υπογραφ του κανονισμού από το Μουχτάρ κο Πασχάλη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1) Ελευθερία Νικολαΐδου «Σ και δάσκαλοι της μητροπολ επαρχίας Ιωαννίνων στα τέλη του και τις αρχές του 20ου αιώνα». ρωτικό Ημερολόγιο 1981.

2) Ν. Εξάρχου «Το Βρυσοχώ γορίου», Ιωάννινα 1975.

3) Ι. Λαμπρίδη. «Ηπειρωτικ θοεργήματα», τόμ. Α΄.

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ, ΤΙΜΑ ΤΟ ΖΑΓΟΡΙΣΙΟ ΔΑΣΚΑΛΟ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΓΙΑΝΝΗ Ν. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

Στις 8 Μαΐου την Τετάρτη το βράδυ, η ΕΗΜ σε ειδική τελετή τίμησε τον εκλεκτό συμπατριώτη μας συγγραφέα και λογοτέχνη Γιάννη Νικολαΐδη, τόσο για το πλούσιο συγγραφικό του έργο όσο και για την τεράστια προσφορά του στην ίδια την Εταιρεία, της οποίας από της ιδρύσεώς της μέχρι σήμερα, υπήρξε ο Γενικός Γραμματέας της και στενός συνεργάτης του αειμνήστου Προέδρου μας Κώστα Φρόντζου.

Ο κ. Ιωάννης Νικολαΐδης ήταν η ψυχή της εταιρείας μας, προσέφερε και συνεχίζει ακόμη να προσφέρει πολυτιμότατες υπηρεσίες.

Ο κ. Νικολαΐδης έχει αναπτύξει πολύ μεγάλη δραστηριότητα σε πολλούς τομείς της πνευματικής και κοινωνικής ζωής της πόλεως.

Η κορυφαία στιγμη της εκδήλωσης: Παράδοση της τιμητικής πλακετας στον **Γιάννη Νικολαΐδη** από τον Πρόεδρο της Ε.Η.Μ. κ. Θ. Γεωργιάδη.

Είναι από πολλά χρόνια Αντιπρόεδρος του Ιδρύματος Μελετών του Ιονίου και Αδριατικού χώρου, ιδρυτικό μέλος και εκλεκτός συνεργάτης του σημαντικού ιστορικού και λαογραφικού περιοδικού «Ηπειρωτική Εστία». Τα άρθρα που κατά καιρούς δημοσίευσε στην «Ηπειρωτική Εστία» δείχνουν την επιστημονικότητα και το ενδιαφέρον του κ. Νικολαΐδη για την πνευματική ζωή της πόλεως των Ιωαννίνων, αλλά και της Ηπείρου γενικότερα.

Ο κ. Ιωάννης Νικολαΐδης έχει δείξει από τα νεανικά του χρόνια τις πνευματικές του αναζητήσεις και έχει καταξιωθεί από πολύ νωρίς στη συνείδηση του πνευματικού μας κόσμου.

Εξαιρετικό και πολύπλευρο είναι το έργο το οποίο παρουσιασε ως συγγραφεύς.

Ασχολήθηκε με θέματα εκπαιδευτικά, λαογραφικά και προ παντός ιστορικά.

Το 10τομο έργο του «Τα Γιάννινα του Μεσοπολέμου» που έγραψε με τόση αγάπη και ευαισθησία δείχνει την υπομονή, την ερευνητική ικανότητα, την αντικειμενικότητα, την ορθή κρίση, αλλά και τη λογοτεχνική αξία του συγγραφέα.

Κυρίες και Κύριοι,

Ο τιμώμενος σήμερα κ. Ιωάννης Νικολαΐδης υπήρξε επί πολλές 10ετίες υπόδειγμα σοφού δασκάλου και αληθινού παιδαγωγού ο οποίος με την επιστημονική του συγκρότηση, το παιδαγωγικό του ήθος και την πραότητα του χαρακτήρα του γαλούχησε με τα νάματα της πραγματικής ελληνοχριστιανικής παιδείας πολλές γενεές μαθητών κάμνοντας πράξη τα σοφά λόγια του Ιωάννη του Χρυσοστόμου: «... της τέχνης ταύτης ουκ έστιν άλλη μείζων· τι γαρ ίσον τον ρυθμίσαι ψυχήν και διαπλάσαι νέον διάνοιαν;».

Ένας εκπαιδευτικός μου έλεγε προ ετών ότι η λέξη Δάσκαλος προέρχεται από τη λέξη «δάς-δαδός».

Δεν γνωρίζω αν η ετυμολογία της λέξεως είναι σωστή. Ως συμβολισμός, όμως ταιριάζει απόλυτα, διότι όπως το δαδί καίγεται και φωτίζει, έτσι και ο δάσκαλος αναλίσκεται για να φωτίσει και να μορφώσει τους μαθητές του.

Ο σήμερα τιμώμενος Ιωάννης Νικολαΐδης είναι από αυτούς τους εκπαιδευτικούς ο οποίος και με τη διδασκαλία του ως Δάσκαλος και ως Επιθεωρητής με τη σωστή παιδαγωγική του καθοδήγηση διέπρεψε.

Η εκπαιδευτική του σταδιοδρομία αποτελεί άριστο παράδειγμα για τους επιγενομένους.

Για όλους αυτούς τους λόγους το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών, ως ελάχιστο δείγμα αναγνωρίσεως της μεγάλης του προσφοράς, αποφάσισε να τον τιμήσει με την αποψινή εκδήλωση.

Για την προσωπικότητα και το έργο του κ. Ιωάννη Νικολαΐδη θα μιλήσουν οι κύριοι Γεώργιος Αράγης και Κώστας Βλάχος».

Στη συνέχεια πήρε το λόγο ο πρώτος από τους ομιλητές, ο γνωστός στην πόλη των Ιωαννίνων γιατρός Γιώργος Αράγης, κριτικός λογοτεχνίας, ο οποίος αναφέρθηκε ειδικότερα στο πεζογραφικό έργο του Γιάννη Νικολαΐδη και πιο συγκεκριμένα στα έργα του «Αναδρομή» (συλλογή διηγημάτων) και «Μνήμες του '40» (Χρονικό) τονίζοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, που είναι ο ανθρωπισμός, ο πατριωτισμός, η ευαισθησία, η αντικειμενικότητα και παρατηρητικότητα. Έτσι τα στοιχεία αυτά μαζί με το βαθύ προβληματισμό του καθιστούν τον Γιάννη Νικολαΐδη ταλαντούχο συγγραφέα.

Τελευταίος ανέβηκε στο βήμα ο φιλόλογος, φίλος και συνεργάτης στην ΕΗΜ του τιμώμενου συγγραφέα Κώστας Βλάχος, που με το γνωστό του ύφος και την καλλιέπεια του λόγου του αναφέρθηκε λεπτομερειακά στη ζωή του Γιάννη Νικολαΐδη από τα παιδικά του χρόνια και ανέλυσε εμπεριστατωμένα τόσο το συγγραφικό του έργο, όσο και τη μεγάλη του προσφορά στο έργο της ΕΗΜ από τα χρόνια της ίδρυσής της μέχρις σήμερα.

Ήταν ο Γ. Ν. Νικολαΐδης όπως ανέφερε ο ομιλητής, η ψυχή και η φωνή της Εταιρείας σε όλο το χρονικό διάστημα της δραστηριότητάς της.

Αλλά το «ήταν» δεν ταιριάζει στο Γιάννη Νικολαΐδη, γιατί και σήμερ ακόμη στέκει όρθιος και δραστήριος επιβεβαιώνοντας τη ρήση ενός άλλου ωραίου ανθρώπου των Γραμμάτων της πόλης μας, του αείμνηστου Αρσένη Γεροντικού, που θυμήθηκε ο ομιλητής: «Όσο ο Γιάννης Νικολαΐδης γεράζει τόσο πιο νεανικά γράφει».

Στιγμιότυπο απο την κατάμεστη αίθουσα της Ε.Η.Μ. κατά την εκδήλωση.

Με το τέλος της ομιλίας του κ. Βλάχου, ο Πρόεδρος της ΕΗΜ κ. Γεωργιάδης απένειμε τιμητική πλακέτα στο Γιάννη Νικολαΐδη, ο οποίος καταφανώς συγκινημένος ευχαρίστησε με λίγα λόγια τόσο τους διοργανωτές της εκδήλωσης όσο και όλους όσους παραβρέθηκαν και τίμησαν αυτή.

Κι εμείς το ίδιο συγκινημένοι αλλά και περήφανοι για τον εκλεκτό συμπατριώτη μας, του εκφράζουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια και τις άπειρες ευχές μας για υγεία και προσφορά για πολλά-πολλά ακόμα χρόνια.

Η Συντακτική Επιτροπή

Το σημείωμά μου

Μια τέτοια αγάπη

Αν αγαπάτε το χωριό και το δικό μου τόπο, κάν'τε τα φυλλοκάρδια σας φτερά και μοιραστείτε τον αέρα μου με τους αετούς.

Να μη σας τραβούν τα κάτω, τα λασπερά της γης και η κοσμοαντίπωση στης Λάιστας το μεσοχώρι.

Στις πλάτες μας θα ρίξουμε κάτι ανάλαφρο έτσι που της αυγής το κρύο να μην μας πηρονιάσει, χαμένοι... εμείς στ' αγνάντεμα της φορεσιάς της Τύμφης.

Ο ήλιος είναι ο ράφτης της, στη φεγγαράδα, στην αστροφεγγιά η Ηούλια βελονιάζει. Στο διάσελο θα πολεμήσουμε... ποια ράχη του βουνού θα κάνουμε δική μας.

Είναι μια λάκα τρανή ζερβομεριά που το κορμί χαϊδεύεται όταν (γ)κυλιέται. Εκεί θα σας πω το μυστικό τι λέει ο αέρας με τα πεύκα όταν σφιχταγκαλιάζονται.

Και παρεκεί στη βρύση με την κάνουλα τ' ανάμα της με το δικό μας το ψωμί μεταλαβιά θα γίνει.

Θα νιώθουμε το αίμα μας, στη γρηγοράδα του, σαν τα νερά του Λούρου.

Μετάγγιση και στην αγάπη μας, αίματος, ένα φιλί δικό μας.

Σαν το φιλί του ήλιου που την κορφή ματώνει και ακουμπά στον κόρφο της να παίξει την νυχτιά ώσπου να φέξει.

Χρ. Γ. Καρβούνης

ΝΟΜΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙ ΔΑΣΩΝ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

Η παρακάτω δημοσιευόμενη νομική μελέτη του αείμνηστου Ζαγορίσιου Δικηγόρου Αντωνίου Γ. Μέρτζιου γράφτηκε το 1982 και αναφέρεται στο υπαρκτό ζήτημα «αν απαιτείται ειδικός τίτλος (ταπί) για την αναγνώριση της κυριότητας δάσους που αναπτύχθηκε εντός αγρού».

Ο αείμνηστος Αντώνιος Γ. Μέρτζιος διακρίθηκε με μεγάλη επιτυχία στον τομέα των δασικών ζητημάτων τόσο της περιοχής Ζαγορίου όσο και του Νομού μας. Υπήρξε ειδήμονας στον τομέα αυτό λόγω της άριστης νομικής γνώσης του Αστικού δικαίου. Η μελέτη του είναι εμπεριστατωμένη και δείχνει τη βαθιά γνώση του στην ιδιόμορφη νομική φύση των θεσμών του ιερονομικού-μουσουλμανικού και πολιτικού-οθωμανικού δικαίου. Ο Αντώνιος Μέρτζιος γεννήθηκε στη Λάϊστα το 1910. Πατέρας του ο γιατρός Γεώργιος Δ. Μέρτζιος. Άσκησε το δικηγορικό επάγγελμα από το 1944 έως το 1980. Πέθανε τον Ιούνιο του 1982.

Σ. Ε.

Εισαγωγικό σημείωμα:

Δεν έχει πλήρως διερευνηθεί από την ελληνική νομική επιστήμη το νομικό καθεστώς, όσον αφορά τα εμπράγματα δικαιώματα (που υπήρχαν ή διαμορφώθηκαν) επί των τέως δημοσίων Οθωμανικών γαιών, τόσο κατά την τελευταία περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας στην πατρίδα μας όσο και η διαμόρφωσή τους από το 1821 μέχρι σήμερα.

Τα εμπράγματα δικαιώματα ρυθμίζονταν με διαφορετικό τρόπο κάθε φορά που είχαμε προσάρτηση εδαφών στην Ελλάδα. Αποτέλεσμα του διαφορετικού τρόπου ρύθμισης ήταν η ελάττωση ή αύξηση των δικαιωμάτων.

Η βασική αιτία όλων αυτών των περιπτώσεων ήταν οι διεθνείς συνθήκες που περιλάμβαναν ρυθμίσεις για την τύχη των δικαιωμάτων στο μέλλον που είχαν αποκτηθεί. Όμως η ουσιαστική αιτία ήταν η διαφορετική φύση του μουσουλμανικού-οθωμανικού δικαίου (ίσχυε την εποχή δημιουργίας των εμπραγμάτων δικαιωμάτων) και του ελληνικού δικαίου (διάδοχο). Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι το Οθωμανικό και το Ελληνικό (Βυζαντινορωμαϊκό) είχαν θεμελιακές διαφορές, τόσο στην φιλοσοφική αντίληψη και θεωρία, όσο και στη δομή των νομικών εννοιών και θεσμών.

Γ. Α. ΜΕΡΤΖΙΟΣ

«Δεν απαιτείται ειδικός τίτλος (ταπίον) δια την αναγνώρισιντης κυριότητος επί αναπτυχθέντος, εντός αγρού, δάσους».

† Αντωνίου Γ. Μέρτζιου
Δικηγόρου

Το θέμα το οποίον δι' ολίγων θα θίξω, είναι ομολογουμένως, από νομικής πλευράς περίπλοκον. Επιβάλλεται, ως εκ τούτου, να κάμω περιληπτικήν ανασκόπησιν της εξελίξεως του θεσμού τούτου, δια να καταδείξω, ότι αι εκδοθείσαι, μετά το έτος 1962, αποφάσεις του ανωτάτου Δικαστηρίου του Κράτους (Αρείου Πάγου) δεν εφήρμοσαν ορθώς τας ισχυούσας, επί του ζητήματος τούτου, διατάξεις του Τουρκικού Νόμου περί γαιών και τας τοιαύτας των από της απελευθερώσεως και εντεύθεν δημοσιευθέντων σχετικών νομοθετημάτων.

Ο Τουρκικός Νόμος περί γαιών της 7 Ραμαζάν 1274 (1856), όστις διετηρήθη εν ισχύει εις τας νέας χώρας δια του άρθρου 2 του νόμου 147 της 1-2-1914 «περί της εν ταις προσαρτωμέναις χώραις εφαρμοστέας νομοθεσίας και της δικαστικής αυτών οργανώσεως» ως συνεπληρώθη δια του νόμου 262 του ιδίου έτους, έχει εφαρμογήν επί αγρών, των εντός αυτών αυτοφυών δένδρων και των βοσκησίμων εκτάσεων δυνάμει του υπ' αριθμ. 2468/1917 διατάγματος της εν Θεσσαλονίκη προσωρινής κυβερνήσεως, κυρωθέντος υπό του νόμου 1072 της 29 Δεκεμβρίου 1917 και των επακολουθησάντων τοιούτων 2052/1920 «περί αγροτικού κώδικος» και 2074/1920 «περί των εν ταις νέαις χώραις κοινοτικών γαιών».

Ο ως άνω περί γαιών Τουρκικός νόμος δεν αποτελεί πλήρη κωδικοποίησιν του προγενεστέρου δικαίου, όπερ, ως βάσιν είχεν τον ιερόν νόμον ήτοι το εξ αποκαλύψεως δίκαιον, ούτε εν αυτώ υπάρχουν διατάξεις περί των κτημάτων της καθαράς ιδιοκτησίας (Μούλκια) και των βακουφίων. Περί των κατηγοριών τούτων ισχύουν αι διατάξεις του προγενεστέρου δικαίου και αι συμπληρωματικαί τοιαύται του Αστικού Οθωμανικού Κώδικος.

Κατά το αρχαίον Ισλαμικόν δίκαιον η περιουσία των κατακτωμένων λαών εθεωρείτο ως λάφυρον πολέμου. Και η μεν κινητή διενέμετο μεταξύ των νικητών και η δε ακίνητος εν μέρει μόνον διενέμετο εις τους νικητάς· το μεγαλύτερον αυτής μέρος περιήρχετο κατά κυριότητας εις το Δημόσιον. Παρεκκλίσεις τινές της ως άνω αρχής υφίσταντο υπέρ των οικειοθελώς αποδεχομένων τον Ισλαμισμόν ως και των δια συνθήκας παραδιδομένων, εις ους παρεχωρούντο κατά κυριότητα αι υπ' αυτών κατεχόμεναι γαίαι. Ούτοι υποχρεούτο να καταβάλωσι ποσοστόν εκ των εσόδων, αποκαλούμενον «χαράζ» ηδύναντο, όμως, ως κύριοι να μεταβιβάσωσι εις τρίτους δια πωλήσεως, δωρεάς, κληροδοσίας κλπ., διότι αι γαίαι αύται εθεωρούντο ως κτήματα της καθαράς ιδιοκτησίας (Μούλκια) ως επίσης εθεωρούντο ως τοιαύται αι εντός των πόλεων και χωρίων κατοικίαι (οικίαι μετά του εδάφους), τα οικόπεδα ως και τα παρακολουθήματα των κατοικιών γήπεδα. Τα ως άνω κτήματα της καθαράς ιδιοκτησίας ήσαν επιδεκτικά αφιερώσεως και επ' αυτών κυρίως διεμορφώθη ο θεσμός των βακουφίων (Αβκάφι-Χαχρή κ.ά.), όστις, επί Τουρκοκρατίας έλαβεν μεγάλην έκτασιν, διότι κατά την παράδοσιν «τρία είναι τα έργα του ανθρώπου τα οποία δεν αποθνήσκουσιν μετ' αυτού· τα αιώνια ελπ, αι ευσυνείδητοι πράξεις και τα εις αγαθούς πολίτας διαμορφούμενα τέκνα, τα οποία, μετά τον θάνατον του πατρός των, εύχονται υπέρ αυτού».

Άπασαι αι λοιπαί ιδιωτικαίεκτάσεις προσέλαβον τον χαρακτήρα δημοσίας γης, ης η κυριότης ανήκεν εις το δημόσιον όπερ παιρεχώρει εις τους αιτούντας το δικαίωμα της χρήσεως και καρπώσεως ως αντί ετησίου μισθώματος. Το δικαίωμα τούτο της εξουσιάσεως (χάκι τεσαρούφ) επί δημοσίων γαιών (Εραγΐ μεριγιέ) προσέλαβε συν τω χρόνω την μορφήν εμπραγμάτου δικαιώματος και εθεωρείτο ως περιουσιακόν στοιχείον του εξουσιαστού, εις ον, δια προκαταβολής αντιτίμου ταπίου, ανεγνωρίσθη το δικαίωμα μεταβιβάσεως εις άλλον δια πωλήσεως, δωρεάς κ.λ.π. κατόπιν βεβαίως αδείας του ψιλού κυρίου της γης Τουρκικού Δημοσίου, ην, όμως, άδειαν δεν ηδύνατο τούτο να αρνηθή. Μετά τον θάνατον του εξουσιαστού, οι κληρονόμοι αυτού είχοντο δικαίωμα να ζητήσωσι την δωρεάν μεταβίβασιν των υπό του κληρονομηθέντος εξουσιαστού εξουσιαζομένων γαιών. Δια νεωτέρου δε νόμου (άρθρον 2744 Αστικού Οθωμανικού Κώδικος) εδόθη εις τον εξουσιαστήν το δικαίωμα αποζημιώσεως εις περίπτωσιν κατά την οποίαν τρίτος έκοπτεν ή αφήρει τα εντός των εξουσιαζομένων εκτάσεων αυτοφυή δένδρα· επίσης εγένετο δεκτόν δια σχετικής διατάξεως ότι τα υπό την γην ορυκτά ανήκουσι κατά κυριότητα εις τον εξουσιαστήν της γης.

Ο Τουρκικός νόμος περί γαιών δια των άρθρων 20 και 78 εθέσπισε και ανεγνώρισε υπέρ του κατόχου εξουσιαζομένης γης, το δικαίωμα της μονίμου αυτού εγκαταστάσεως ως και το δικαίωμα να αποκρούση αγωγήν παντός τρίτου και αυτού ακόμη του ψιλού κυρίου Τουρκικού Δημοσίου προς ανάληψιν της εξουσιαζομένης γης. Το ανωτέρω άρθρον 78 ορίζει «εάν τις εξουσιάση και καλλιεργήση επί δέκα έτη άνευ αμφισβητήσεως δημοσίας και αφιερωμένας γαίας, αποκτά δικαίωμα μονίμου εγκαταστάσεως και είτε ο εξουσιάζων κατέχει έγκυρον τίτλον, είτε και αν στερείται παντάπασιν τοιούτου, αι εν λόγω γαίαι δεν θεωρούνται σχολάζουσαι αλλά δέον να δοθή δωρεάν νέος τίτλος κ.λ.π. — Το άρθρο 20 ορίζει «αι αγωγαί περί γαιών εκ του είδους των εξουσιαζομένων δια ταπίου, αίτινες κατείχοντο επί δέκα έτη άνευ δικαστικής αμφισβητήσεως παραγράφονται μετά την πάροδον του χρόνου τούτου, εφ' όσον δεν αποδειχθή η ύπαρξις τινός κατά τον ιερόν νόμον καλυμάτων οίον ανηλικότητς ή παραφροσύνη ή καταδυνάστευσις και απουσία εις τόπον απομεμακρυσμένον εις απόστασιν αποδημίας ήτοι εάν ο ενάγων ήτο μονίμως εγκατεστημένος εις απόστασιν δέκα οκτώ ωρών (άρθρον 1664 Αστικού Οθωμανικού Κώδικος).

Εκ των ως άνω διατάξεων προκύπτει ότι ως στοιχείον της παραγραφής δεν απητείτο η πάρα τω κατόχω ύπαρξις τίτλου (ταπίου)· απητείτο μόνον η επί δεκαετίαν συνεχής καλλιέργεια άνευ διακοπής αμφισβητήσεως της εξουσιαζομένης δημοσίας γης, μη υπαγομένης εις την κατηγορίαν των καθιερωμένων προς κοινήν χρήσιν (Εριζΐ μετρουκιέ) ή την τοιαύτην των νεκρών γαιών (Εραζΐ μεβάτ), αίτινες δεν ηδύναντο να εξουσιασθώσι δια ταπίου. Νεκραί δε γαίαι ήσαν χέρσοι τόποι, κείμενοι μακράν των κωμών και χωρών εις απόστσιν ώστε να μην ακούεται υπό των κατοικημένων αυτών μερών φωνή μεγαλοφώνου ανθρώπου. Η επί των νεκρών όμως γαιών απαγόρευσις της παραχωρήσεως του δικαιώματος της εξουσιάσεως εκάμφθη δια της παρόδου του χρόνου και επετράπη η κτήσις κα αυτών του δικαιώματος της δηνεχούς χρήσεως και καρπώσεως με την υποωσιν τον κατόζου όπως διατηρή τηνπροσοδοφόρον προς τον σκοπόν τηςσπουδαίως υπό του δημοσίου της δηης, ην ελάμβανεν και παρά των κατγοριών της κατηγορίας των εξουσιαζνων δημοσίων τοιούτων.

Ως εικός δικαίωμα εξουσιάσεως εδύνατο να αποκτηθή επί γαιών τωνθιερωμένων προς κοινήν χρήσιν ήτοδημοσίων οδών, τόπων αγορών και πγύρεων, βοσκών (θερέτρων και χδιών) αίτινες κατά την διάταξιν τουθρου 102 του νόμου περί γαιών, ανεπίδεκτοι εξουσιάσεως και παρεφής. Ελέχθη ηγουμένως ότι απαραίπροϋπόθεσις της κτήσεως του δικαιτης εξουσιάσεως δημοσίας γης ηεπί δεκαετίαν καλλιέργεια, ήτις απλει την συνηθεστέραν εκδήλωσιν εξουσιάσεως. Και επί μεν των καλλιγημίων γαιών απητείτο, ως εικός ηλιέργεια επί δε των μη τοιούτων ήτοσωθέντων ή αναδασωθέντων αγρώνλη τις εκδηλώσεις της εξουσιάσεως επκα έτη ως επί αναπτυχθέντος, εντός ηλεργησίμου εκτάσεως, δάσους, ώμία αυτού, κλαδονομή, ξύλευσις, κορισμός, αναδάσωσις, ρητίνο-συλλκαι άλλαι.

Ειρήσθω ότι επί των αναπτυχθέντων εντός καλλιεργησίμων εκτάσεωνδρων είχον εφαρμογήν αι διατάξεις άρθρων 28, 29 και 30 του ως άνω Τουνόμου περί γαιών, εξ ων προκύπτει ότι τα επί των δημοσίων εξουσιαζομέγαιών αυτοφυή δένδρα υπόκεινται καί ανήκουσιν εις τον εξουσιαζόμεαυτήν· Ρητώς δε η από 18 Ρεπί-ουλ-ή1293 (1876) Βεζυρική Εγκύκλιος όπότι ο εξουσιαστής της γης ηδύνατο νψη ή να εκριζώση τα δένδρα χωρίς ντα βάλη αποζημίωσιν τινά εις το Τουκόν Δημόσιον.

Εκ των ανωτέρω, περιληπτικώς φερομένων, προκύπτει ότι δια την γνα του δικαιώματος της εξουσιάσεως που ή κεκαλυμμένης δια δένδρων δσίας γης δεν απητείτο τίτλος (ταπίοστις απετέλει απλώς αποδεικτικόν στοιχείον και ουχί συστατικόν τοτου κτηθέντος δικαιώματος. Απαιτον όμως στοιχείον δια την κτήσιν τουκαιώματος της εξουσιάσεως ήτοανωτέρω ελέχθη, η επί δεκαετίαν καλλιέργεια της γης άνευ διακοχής καλλιέργεια της γης άνευ διακοαμφισβητήσεως. Κατά την δοθείσανερμηνείαν των ως άνω διατάξεωνΤούρκων Νομομαθών δεκαετίς λιέργεια νοείται και επί αναπτυχτά της γης καθ' υποταγήν εις αυτήν.

Η νομική αύτη κατάστασις δεν βλήθη δια της κατά την 1ην Νοεμτου έτους 1913 συνομολογηθείσηςΑθήνας συνθήκης ειρήνης μεταξύδος και Τουρκίας, κυρωθείσης δενόμου Δ.Σ.Ι.Γ./14-11-1914, αλλά ρήθη μέχρι της 20ης Μαΐου 1917, ότανωτέρω ελέχθη αδημοσιεύθη υπαριθμ. 2468 διάταγμα της προσωρινής κυβερνήσεως της Θεσσαλονίκης, του οποίου επεξετάθη καθ' άπαν τ

Συνέχεια στην 7η σελ.

ΝΟΜΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙ ΔΑΣΩΝ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

Συνέχεια από την 6η σελ.

ος δια του άρθρου 1 του νόμου 1072/1917.

Το άρθρον 1 του ανωτέρω διατάγματος ορίζει: «εις τους έχοντας δικαίωμα εξουσιάσεως (τεσαρούφ) επί ακινήτων κτημάτων, των αποτελούντων την κατηγορίαν των δημοσίων γαιών (Εραζΐ μεμιγιέ) κατά τον νόμον της 7 Ραμαζάν 1274 (1856) και τους μεταγενεστέρους σχετικούς νόμους παραχωρείται κατά τα έξοντα πέμπτα εξ αδιαιρέτου και το επί του όλου κτήματος ανήκον εις το δημόσιον δικαίωμα κυριότητος (ρεκαμτέ). Καταγορεύεται δε δια το μέλλον πάντες ο νόμιμοι περιορισμοί και οι υφιστάμενοι περί την κληρονομίαν, την κάρπωσιν, την διάθεσιν των τοιούτωνκτημάτων και άντα τα υπ' αυτών υπάρχοντα δικαιώματα του Δημοσίου. Εις αντάλλαγμα της παραχωρηθείσης κυριότητος του Δημοσίου και της καταργήσεως των υπαρχόντων επί των τοιούτων κτημάτων νομίων περιορισμών των δικαιωμάτων αυτού, το Δημόσιον ανακτά κατά το εν έμπτον εξ αδιαιρέτου επί του όλου κτήματος» κλπ.

Η παράγραφος 4 του άρθρου 49 του Αγροτικού Νόμου 2052/1920 ως αύτη ισχύει δυνάμει του άρθρου 143 παράγραφος 4 του νόμου 5496/1932 ορίζει: «ο έχων το δικαίωμα της εξουσιάσεως αποβάλλει τοιουτοτρόπως το δικαίωμα της πλήρους και αμετακλήτου κυριότητος επί των τεσσάρων πέμπτων εξ αδιαιρέτου του κτήματος, το δε Δημόσιον δικαίωμα συγκυριότητος και συνδιακατοχής κατά το εν πέμπτον εξ αδιαιρέτου του αυτού κτήματος κατά δε την παράγραφον 3 του άρθρου 50 του ως άνω νόμου 2052/1920 παράγραφος γ΄ του άρθρου 144 του ως ανω νόμου 5496/1932) η δεκαετής παραγραφή των άρθρων 20 και 78 του Τουρκικού Νόμου περί γαιών υφίσταται, εφ' όσον συνεπληρώθη δεκαετία μέχρι της δημοσιεύσεως του αρχικού διατάγματος 2468/ 1917. Σημειωτέον ότι η επί του όλου κτήματος συγκυριότης του Δημοσίου κατά το 1/5 εξ αδιαιρέτου κατηργήθη δια των άρθρων 101-114 του διατάγματος της 11/12-11-1929 εκδοθέντος κατ' εξουσιοδότησιν του άρθρου 2 Ν. 229/1929 ως ταύτα ετροποποιήθησαν, συμπληρωθέντα δια των άρθρων 14 - 19 Ν. 540/1938. Το δικαίωμα τούτο του Δημοσίου (1/5) περιλήθε δυνάμει των ως άνω διατάξεων εις τον κατά τα 4/5 συγκύριον του κτήματος.

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι τα διηνεκή δικαιώματα των κατοίκων των ορεινών περιοχών επί των δασωθέντων ή αναδασωθέντων αγρών είναι αναμφισβήτητα ανεξαρτήτως της υπάρξεως ή μη ειδικού τίτλου (ταπίου).

Τα ως άνω δικαιώματα ανεγνώρισε το Α.Π. δια της ομολογουμένως περιστασιωμένης και συμφώνου προς το γράμμα του νόμου υπ' αριθμ. 450/1959 αποφάσεώς του, δι' ης εγένετο δεκτόν ότι αι διατάξεις των άρθρων 20 και 78 του Τουρκικού Νόμου περί γαιών έχουν εφαρμογήν και επί δασών και βοσκοτόπων και ότι ο τίτλος (ταπίον) είναι αποδεικτικόν στοιχείον και ουχί συστατικόν τοιούτον του κτηθέντος δικαιώματος.

(ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

Ατυχώς μετά πάροδον τεσσάρων ετών από της δημοσιεύσεως της ως άνω αποφάσεως δι' άλλης αποφάσεως της Ολομελείας του αυτού ως άνω Δικαστηρίου ήτοι της υπ' αριθμ. 409/1963 εγένετο δεκτόν ότι η εξουσίασις του δάσους συντελείται μόνον δι' ειδικού τίτλου όντος συστατικού και ουχί αποδεικτικού στοιχείου και μάλιστα ασχέτως του τυχόν προϋπάρχοντος τίτλου δια την γην, εφ' ης ανεπτύχθησαν τα δένδρα και ότι επί των δασών δεν νοείται καλλιέργεια.

Τα επί της άνω αποφάσεως σχόλια υπήρξαν δυσμενή, διότι καλλιέργεια πραγματοποιείται και εις τα δάση και εις πάντα ζώντα οργανισμόν ως ορθώς παρατηρεί ο διαπρεπής συνάδελφος κ. Ηλίας Παρασκευάς (οράτε σχόλια εις αρχείον νομολογίας 1963 σελίς 472). Και πράγματι υπό της επιστήμης γίνεται δεκτόν και εκ ρητής διατάξεως του άρθρου 1 του Α.Ν. 1111/1939 προκύπτει ότι ως καλλιέργεια δάσους θεωρείται η υλοτομία αυτού, η ξύλευσις, η κλαδονομή, η μεταφύτευσις, ο καθαρισμός, η ρητινοσυλλογή και άλλαι παρεμφερείς πράξεις.

Εν τη επισήμω μεταφράσει του Τουρκικού Νόμου περί γαιών, ήτις εγένετο κατόπιν εντολής του Υπουργείου Δικαιοσύνης υπό των γνωστών νομομαθών και Τουρκομαθών Μιλτιάδου Καρατζίδου, Θ. Παπαγεωργίου και Δ. Δίγκα αναφέρεται υπό το άρθρον 78 «ότι η παραγραφή και η χρησικτησία, ως χωρούσιν επί καλλιεργησίμων γαιών, ούτω ισχύουσι και επί βοσκών, χειμαδίων ή θερέτρων ως και επί ιδιωτικών δασών, ων τα δένδρα είναι αυτοφυή, διότι τα αυτοφυή δένδρα εξουσιάζονται μετά της γης καθ' υποταγήν εις αυτήν, ισχυουσών επ' αυτών και επί των λοιπών δημοσίων γαιών διατάξεων. Και επί μεν καλλιεργησίμων γαιών απαιτείται καλλιέργεια επί δε των μη τοιούτων, ως εικός, ετέρα τις έκφανσις εξουσιάσεως επί δέκα έτη οίον υλοτομία επί δασών» κλπ.

Αι υπό της ανωτέρω υπ' αριθμ. 409/1963 αποφάσεως του Α.Π. επικαλούμεναι διατάξεις των άρθρων 3, 9, 19, 30, 68 και 71 του Τουρκικού Νόμου περί γαιών δεν συνηγορούν απολύτς υπέρ της δοθείσης υπ' αυτής λύσεως, αντικειμένης άλλωστε εις τας σαφείς διατάξεις των άρθρων 20 και 78 του αυτού νόμου.

Αστόχως επίσης αύτη επικαλείται, προς επίρρωσιν των σκέψεών της, τας διατάξεις των άρθρων 2 και 3 των οδηγιών της 13 Μουχαρέμ 1293 Αγγέρας περί εξελέγξεως τίτλων δασών δότι, αι οδηγίαι αύται, μη κυρωθείσαι υπό Αυτοκρατορικού διατάγματος, στερούνται οιουδήποτε κύρους, μη δυνάμεναι ως εκ τούτου να τροποποιήσωσι τας περί γαιών και δασών ρητάς διατάξεις. Τα ανωτέρω αναφέρονται εν τη υπ' αριθμ. 1275/1913 γνωμοδοτήσει του αειμνήστου νομομαθούς Λεωνίδου Λουκάκου, Εφέτου, Νομικού Συμβούλου της κατά το έτος εκείνο συσταθείσης Γενικής Διοικήσεως Ηπείρου. Άλλωστε και τα Τουρκικά δικαστήρια επανειλημμένως ανεγνώρισαν την ακυρότητα των ως άνω οδηγιών, αίτινες ουδέποτε εφηρμόσθησαν μέχρι της απελευθερώσεως υπό των τότε επαρχιακών υπαλλήλων.

Στο «ξέκομα» του καιρού

Με τέτοιον παρατεταμένο βροχερό καιρό, όλος ο τόπος βγάζει «αναβλύζει» παντού νερό. Εκτός από τους λάκκους, μικρούς και μεγάλους, βλέπεις πολλές πηγές και σε απίθανα ακόμα μέρη, και λες, «πόσο ωραία θα ήταν, να έβγαινε άφθονο νερό όλο το χρόνο».

Αλλά δυστυχώς, όπως είπαμε, όλα γρήγορα παρέρχονται! Στο «ξέκομα» λοιπόν του καιρού, εμείς τα παιδιά, εγώ, ο Νίκος κι ο Λάκης, αμέσως ξετρυπώναμε από τα κρυσφήγετά μας και τρέχαμε «σ'ν Αϊ-Παρασκιβή», να παίξουμε.

Να παίξουμε «πλιατσαρίζοντας στα νιρά»!

Θαυμάζαμε το άφθονο νερό που έρχονταν από το δρόμο του Αυλούτσιακου σωστός λάκκος!

Εδώ εμείς το απολαμβάναμε!

Τρέχαμε αμέσως να κατασκευάσουμε «μεγάλα υδρευτικά έργα», νερόμυλους!

Στα γρήγορα, ο ένας έφιαχνε το μύλο, το τεχνικό μέρος το αναλάμβανε συνήθως ο Νίκος κι εμείς προσπαθούσαμε «να εκτρέψουμε την κοίτη» του «ποταμού», προς άλλη κατεύθυνση, όπου επρόκειτο να γίνει ο νερόμυλος.

Σκάβαμε με τα χέρια μας, και φιάχναμε αυλάκια, προσπαθούσαμε, συνεχώς προσπαθούσαμε, να μεταφέρουμε το νερό σε άλλο σημείο που είχε υψομετρική διαφορά, ώστε με την πτώση του, να κινεί την φτερωτή του μύλου για να λειτουργήσει ο μύλος!

Τότε ήταν σπάνια και τα βασικά υλικά, τα παλιοτενεκέδια! Παλεύαμε γρήγορα και απεγνωσμένα.

Κάποτε δεν προλαβαίναμε να ολοκληρώσουμε «τα μεγάλα αυτά έργα», ξανάρχιζε η βροχή.

Όμως εκεί εμείς, γινόμαστε «λούτσα»!

Κι άϊντε μετά, πως να γυρίσουμε στα σπίτια μας!

Τ' ακούγαμε για τα καλά από την κυρά παπαδιά, τη Δεσποινή και την Καλλίνα.

«Πάλι μούσκιμα γίν'κεις, θα σι πιάκ' καμμιά πούντα να σ' πω ιγώ! Σ' ου είπα, άμα βρέξ' να γυρί'ς στου σπίτ'»!

Άλλες φορές πάλι, εκεί που τελειώναμε το έργο, σώνονταν το νερό! Οποία απογοήτευσι!Μέναμε άφωνοι, γεμάτοι απορία και στενοχώρια!

Την μεγάλη χαρά της δημιουργίας με την κίνηση του νερού, την διαδέχονταν η θλίψη!

Άσε που κάποτε περνούσε και κανένα μεγάλο ζώο, αφού δρόμος ήταν και μας κατέστρεφε το αυλάκι.

Όμως εύκολα μας περνούσε, η στενοχώρια!

Αλήθεια, πόσο ωραίο είναι, να ξεχνάς γρήγορα τη στενοχώρια!

Κάτι άλλο θα βρίσκαμε να κάνουμε, μυαλό, ενέργεια και διάθεση, είχαμε αρκετά.

Κάποια σκανταλιά θα «σκαρφιζόμαστε»!

Ι. Γ. Παπαϊωάννου

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΟΥ «ΑΓΑΠΙΟΥ ΤΟΛΗ» ΣΤΟΥΣ ΚΗΠΟΥΣ

ΣΑΝ ΠΡΟΛΟΓΟΣ: Αγαπητό «ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ», σε διαβάζω και σ' αγαπώ, γιατί είσαι η συνέχεια της εφημερίδας «ΖΑΓΟΡΙΣΙΑΚΑ ΝΕΑ» του αξέχαστου Γιάγνη Γκουζγκούλα από τους Κήπους. Σ' αγαπώ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ, γιατί προσπαθείς, αγωνίζεσαι αδιάπαυστα, μαζί με τους άξιους συνεργάτες σου να λύσεις, να προβάλεις τα τεράστια προβλήματα που υπάρχουν στα χωριά μας. Η πολιτεία δυστυχώς από πολλά χρόνια μας έχει εγκαταλείψει. Τα έργα που έγιναν και γίνονται δεν έχουν ουσιαστική σημασία μια και γίνονται απλά για να λένε οι χρατούντες ότι κάτι έκαναν.

Τα έργα υποδομής που από χρόνια έπρεπε να γίνουν για να κρατήσουν τους νέους, δεν έγιναν, έτσι τώρα τα χωριά μας κάθε χρόνο και λιγοστεύουν, σε λίγα χρόνια τι θα γίνει; καλύτερα να μην το συλλογίζομαι. Όμως πολλοί Ζαγορίσιοι αν και μπορούν να καθίσουν πολλούς μήνες το χρόνο στο χωριό για να ανάψουν και το ξεχασμένο τζάκι τους, προτιμούν να μείνουν λίγες μόνο μέρες στο χωριό το καλοκαίρι. Ζαγόρι έτσι δεν είναι εύκολο να κρατηθεί και σιγά-σιγά ποιος ξέρει τι θα απογίνει. Και τώρα σχετικά με το Λαογραφικό Μουσείο του Αγάπιου Τόλη: ΠΡΟΤΑΣΗ: Όλοι γνωρίζουμε, η επίσημη πολιτεία γύρισε την πλάτη στον άνθρωπο αυτό, που τόσα έκανε για να συγκεντρώσει και να διασώσει τον πλούτο της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, πιστεύω όμως ότι δεν είναι καθήκον μόνο της Πολιτείας να βοηθήσει, είναι και καθήκον όλων των Ζαγορισίων και πιο πολύ (Προέδρων Κοινοτήτων, Συλλόγων, αδελφοτήτων, οργανώσεων, φορέων ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου, συνδέσμων κλπ.) γιατί όπως και το δημοσίευμα αναφέρει, ο πλούτος αυτός δεν είναι πλούτος που ανήκει στο χωριό του, αλλά είναι η πολιτιστική κληρονομιά του Ζαγορίου μας, γι' αυτό έχουμε όλοι υποχρέωση να δείξουμε επιμονή και ενδιαφέρον μας, ξεκινώντας μεγάλο οικονομικό αγώνα. Εμπρός λοιπόν Ζαγορίσιοι, η πολιτεία είναι απούσα να μην αφήσουμε αυτά τα αριστουργήματα να χαθούν, αλλά να μείνουν στο φυσικό τους περιβάλλον.

Ζαγορίσιοι μην αφήνετε να φύγουν από τον τόπο μας τα αντικείμενα αυτά που με τόσο κόπο, θυσίες και έξοδα συγκέντρωσε ο απλός Ζαγορίσιος άνθρωπος Αγάπιος Τόλης. Εμπρός λοιπόν αγώνα, επιτροπές, επιστολές, ενέργειες προς κάθε κατεύθυνση έναν δεν μπορεί, πολλοί μπορούν γιατί πρέπει. Παρακαλώ θερμά τους καλούς συνεργάτες του Ζαγορίου της εφημερίδας σας να λάβουν θέση και να καταδέσουν και αυτοί τις σκέψεις τους γι' αυτό, είναι πιστεύω καθήκον όλων μας να αγωνιστούμε.

Ευχαριστώ
Στέφανος Νιτσόπουλος

ΒΥΡΩΝΑ ΒΑΡΖΩΚΑ

Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΚΑΙ ΤΟ «ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ»

Στη μνήμη της Θάλειας Μιχαηλίδ

Ο Κωνσταντίνος Μιχαηλίδης, γυιός του Γεωργίου και της Αγγελικής Μιχαηλίδη, γεννήθηκε το 1842 στο Σωποτσέλι και έμαθε τα πρώτα γράμματα στο σχολειό του χωριού μου. Μικρός ορφάνεψε από πατέρα και όλη τη φροντίδα της ανατροφής του την ανέλαβε η θαυμάσια μητέρα του, γυναίκα πολύ όμορφη, που φημίζονταν για την κοινωνική δραστηριότητά της. (Είναι η πρώτη που ανοίγει τον έρανο για το χτίσιμο της Εκκλησίας του χωριού, που κάηκε το 1896 προσφέροντας 500 γρόσια πριν ακόμη συσταθεί η Ερανική Επιτροπή —ίδε δημοσίευμά μου στο 192 τεύχος του περιοδικού μας, σελ. 5).

Σε ηλικία 14 ετών ταξιδεύει στην Πόλη κοντά σ' ένα θείο του, Μιχαηλίδη κι αυτόν, καθηγητή φιλόλογο. Μαζί του έμαθε πολλά, αλλά το ενδιαφέρον του ήταν στραμμένο στο εμπόριο. Γι' αυτό γύρω στα 20 χρόνια του πηγαίνει στη Βράϊλα της Ρουμανίας και ασχολείται με το εμπόριο ξυλείας. Χάρη στο επιχειρηματικό του πνεύμα γρήγορα προόδεψε κι απόκτησε δικά του δάση. Η περιουσία του διατηρούνταν μέχρι το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και ακολούθησε την τύχη όλων των ελληνικών περιουσιών στη Βαλκανική. Εκεί στη Ρουμανία γνωρίστηκε με τους Ζαππαίους.

Ο Κωνσταντίνος Μιχαηλίδης αγαπούσε πολύ το χωριό του. Γι' αυτό ερχόταν συχνά, κάθε δυο χρόνια και έμενε αρκετόν καιρό στη γενέτειρά του. Σ' ένα από τα ταξίδια του παντρεύτηκε τη Σωποτσελίτισσα Ελένη Αναστασίου. Απόχτησαν δυο αγόρια: το Γεώργιο, που πέθανε στα 22 του χρόνια στη Γερμανία όπου σπούδαζε μηχανικός, και το Βασίλειο, 10 χρόνια μικρότερο, το γνωστό γιατρό των Ιωαννίνων με τη μεγάλη δράση που έφθανε ως τη Βόρεια Ήπειρο. Μεγάλη κοινωνική προσφορά πριν τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και στα χρόνια της Κατοχής είχε επιδείξει και η γυναίκα του γιατρού Ολυμπιάδα, το γένος Γεωργ. Νουτσοπούλου, κι αυτή Σωποτσελίτισσα. παιδιά τους αυτοί είχαν το Γεώργιο, το γνωστό καθηγητή της Καρδιολογίας και ευεργέτη, και τη Θάλεια, που δεν έπαυε κι αυτή να δείχνει το ενδιαφέρον της για το χωριό της.

Ο Κωνσταντίνος Μιχαηλίδης κάθε φορά που ερχόταν στο χωριό, πέρα από την κοινωνική του προσφορά (βοηθούσε φτωχές οικογένειες και προικοδοτούσε φτωχά ανύπαντρα κορίτσια), έδειχνε μεγάλο ενδιαφέρον για τα κοινά. κατείχε, λόγω του ακέραιου και θετικού χαρακτήρα του, πρώτη θέση ανάμεσα στους προεστούς της Κοινότητας. Ο λόγος του ήταν συμβόλαιο και το κύρος του μεγάλο. Σπουδαία ήταν και η οικονομική συνδρομή του σε κάθε ανάγκη του χωριού. Στον έρανο για την ανέγερση της καμένης Εκκλησιάς προσφέρει 9.620 γρόσια, είναι αντιπρόσωπος της Ερανικής Επιτροπής «εις Ιβραΐλαν», αλλά και μέλος της Εξελεγκτικής Επιτροπής της Κοινότητας για τον έλεγχο «των λ/σμών της προς ανοικοδόμησιν της πυροπληθείσης Εκκλησίας της κοινότητος ημών Επιτροπής». (Ίδε ως άνω δημοσίευμά μου). Με την αποπεράτωση της ανοικοδόμησης της εκκλησίας και στον κατάλογο των δωρητών διαφόρων αντικειμένων διαβάζουμε:

«**Κωνσταντίνον Γ. Μιχαηλίδου** οικογένεια πάσαν την σειράν των Δεσποτικών εικόνων μετά των υπ' αυτάς μικρών (γρ. 3472,3), (Είναι η μεγαλύτερη προσφορά στον κατάλογο).

»**Βασίλειος Κ. Μιχαηλίδης,** την εικόνα του Ευαγγελισμού.

»**Ελένη Κ. Μιχαηλίδου,** την των «Κωνστ. και Ελένης».

»**Αγγελική Μιχαηλίδου,** το σανίδωμα του ισογαίου γυναικωνίτου.

Αλλά και η «**Ολυμπιάς Γ. Μουτσοπούλου** την του «νεομαρτ. Γεωργ. εξ Ιωανν.» (Ίδε ως ανωτέρω).

Σε βιβλίο της εκκλησίας διαβάζουμε ακόμη:

«Ιουλίου 25 1916. Ο αξιότιμος κ. Κωνσταντίνος Μιχαηλίδης κατέθεσαν εν τη Εθνική Τραπέζη της Ελλάδος πεντακοσίας (αριθ. 500) δραχμάς επ' ονόματι της Εκκλησίας «Η Κοίμησις της Θεοτόκου», ίνα μνημονεύηται υπό των ιερέων διαρκώς η αποβιώσασα σύζυγοι αυτού Ελένη Κ. Μιχαηλίδου (Αριθ. Ομολογίας 66683. Κατάθεσις πενταετής λήγουσα την 8ην Αυγούστου 1921). (Δεν ερευνήσαμε όλα τα βιβλία της εκκλησίας, για να ιδούμε αν υπάρχουν και άλλες εγγραφές στο όνομα της οικογένειας Μιχαηλίδη).

* * *

Το 1873 ο «φιλόπατρις γέρων» Δημήτριος Αναγνωστόπουλος με διαθήκη του «επέβαλε» στη γενική κληρονόμο του «περικαλλή» σύζυγό του Πηνελόπη «και τους κληρονόμους αυτοίς και τους κληρονόμους των κληρονόμων αυτής την ρητήν υποχρεώσιν του να δίδωσι κατ' έτος και αιωνίως εκ των εισοδημάτων της μεγάλης ακινήτου περιουσίας του εις την πτωχήν πατρίδα του, ήτοι την Κοινότητα Σωποτσελίου, χάριν φιλανθρωπικών σκοπών, δέκα χιλιάδας φράγκα χρυσά κατ' έτος».

Το Κληροδότημα Αναγνωστοπούλου είχε μεγάλες περιπέτειες. Πρώτα με την ίδια τη χήρα σύζυγο του ευεργέτη (παντρεύτηκε άλλες δυο φορές), που ζήτησε και πέτυχε να αναγνωριστεί κυρία και καθολική κληρονόμος της ακίνητης περιουσίας του διαθέτη και κυρίως να πειστεί η Κοινότητα Σωποτσελίου να δεχτεί εντελώς αδικαιολόγητα την υποτίμηση της αξίας της ακίνητης περιουσίας από 15.000 χρυσά εικοσόφραγκα σε 6.500 χρ. εικοσόφραγκα. Έτσι η ετήσια πρόσοδος (τόκοι) της Κοινότητας από 500 χρ. εικοσόφραγκα έγινε 325 και το κληροδότημα λειτούργησε με κάποιες ταλαντεύσεις μέχρι το 1890. Ύστερα με το χήρο τρίτο σύζυγό της, που τον κατέστησε γενικό κληρονόμο της περιουσίας της και τις αδελφές της, με κάποιο μερίδιο, που «επέπεσον λυσσωδώς ως κόρακες επί θνησιμαίου θύματος και επιζητούσινουδέν πλέον, ουδέν έλαττον ή να καταβροχθήσωσιν ολόκληρον το ιερόν αυτό κληροδότημα!». Και άρχισε ένας μεγάλος και μακροχρόνιος δικαστικός αγώνας' κατά του Κληροδοτήματος και της Κοινότητας. Τελικά η Κοινότητα αναγκάστηκε, απόλυτα δικαιολογημένα τώρα, να συμβιβαστεί και να πάρει το μισό της αξίας της περιουσίας του ευεργέτη, δηλαδή περίπου 3250 χρ. 20φραγκα, που μετά την αφαίρεση των εξόδων έμειναν 2550 χρ. εικοσόφραγκα.

Για τον τελικό συμβιβασμό η Κοινότητα Σωποτσελίου όρισε πληρεξούσιο αντιπρόσωπό της τον Κωνσταντίνο Μιχαηλίδη, ως τον καταλληλότερο απ' όλους να την εκπροσωπήσει. Και πραγματικά έτσι ήταν. Ο Κωνστ. Μιχαηλίδης πήγε στην Αθήνα και κατόρθωσε παρά την πίεση των πραγμάτων να επιτύχει το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Γυρνώντας στο χωριό απέδωσε λεπτομερή λογαριασμό των πεπραγμένων του και η Κοινότητα αποδεχόμενη τη λογοδοσία του εξέφρασε «δημοσία» την ευγνωμοσύνη της «δια τας προς την Κοινότητα αφιλοκερδείς και πατριωτικάς υπηρεσίας του». Το κεφάλαιο του Κληροδοτήματος κατατέθηκε στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος σε δυό ομολογίες: την αριθ. 26529 από 51.000 χρυσές δραχμές και την αριθ. 26549 από 2868 χρ. δραχμές, που προέρχονταν από καθυστερούμενους τόκους. Το Κληροδότημα λειτούργησε μέχρι τα πρώτα χρόνια της Κατοχής και ακολούθησε τύχη όλων των Κληροδοτημάτων που το κεφάλαιό της ήταν σε ομολογίες (μηδενίστηκε με το γνωστό νόμο του Σβώλου αμέσως μετά την απελευθέρωση). Μισό αιώνα τώρα και το Ελληνικό Δημόσιο δεν έχει φτηκε να αποδώσει ούτε ένα μικρό μέρος του. Πώς να το εμπιστευτούν κανείς;

Η λογοδοσία του Κωνσταντίνου Μιχαηλίδη και το πρακτικό της συμογεροντίας καταχωρίστηκαν στο επίσημο βιβλίο της Εκκλησίας. παραθέτουμε αυτούσια:

Λογοδοσία του κ.κ. Κωνστ. Μιχαηλίδου πληρεξουσίου της Εφοροεπιτροπής της Κοινότητος πρ

1907 Δούναι

Ιουνίου 16

Όσα χρήματα έλαβον παρά της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος διαλαμβάνει και το συμβιβαστι έγγραφον' μεταξύ εμού ως πλ ξουσίου της Εφοροεπιτροπής Κοινότητος Σωποτσελίου και Κ. Δημητρίου Κούτσικου πλ ξουσίου του Κυρίου Ιωάννου τσικα Ιατρού και λοιπών.

Δραχμάς χάρτινας εξήκοντα ε χιλιάδας και τριακοσίας Δραχμές 69.310.

1) Σημ. αριθ. συμβιβαστ. εγγρ 137907.

Οφειλόμενα τω κ. Κωνστ. Μιχ δη 53 60.

Δραχμαί 69,363 60.

1907

Όσα χρήματα εξώδευσα απέ των όσων έλαβον παρά της Τραπέζης

Εις Συμβολαιογράφον Γλυκοφ διά χαρτόσιμον συμβιβα δραχμ. 750

Δι' αντίγραφον Συμβιβαστικού Υπαλλήλου δραχμ. 35

Έξοδα εις την Τράπεζαν και ε φόρους δραχμ. 250

Εις έξοδα ταξειδίου μου και ε εις Αθήνας δραχμ. 580

Εις Η. Γεώργιον Τζέτζου Φ δραχμ. 5/10

Εις Τσ. Τζαβέλα Γεώργιον Λ Εβδομήκοντα. δραχμ. 1733

Εις έξοδα αγωγής κατά της κ. γινίας Ζωΐδου και λοιπών Κ. λα εις Κ. Σπέγγου Γρ. 979.35 220 80.

Εις δύο δικηγορικά Συμβουλ 560 10. δραχμ. 126 10

Εις Κ. Κούτσικον δια κ. Λαμπ

Συνέχεια στην 9η σελ.

Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΚΑΙ ΤΟ «ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ»

Συνέχεια από την 8η σελ.

ικηγόρον Φρ. 50 δραχμ. 5/1
ις Κ. Κούτσικονδια χαρτόσ. πλη
εξουσ. παλαιών Γρ. 141 δραχμ. 31
0.

Έξοδα εις Ιωάννινα δια 28 ημέρας
α δύο αγώγια, Νάσιου δι' επικύ
σιν πληρεξουσίου και εκλογικού
ις Προξενείον Γρ. 623, δραχμ. 140
0.

ις κ. Αθανάσιον Στούπη δικηγό
ον είκοσ. 2 και 1 μετζ. δραχμ. 48.
ις Μητρόπολιν επικύρωσιν εγγρά
ουν είκοσ. 2 και 25 γρ. εις Χαρά
αμπον γρ. 20,20 δραχμ. 5,4 80
ις Δικηγόρους κ. Λεωνίδα Γεωρ
τση και Γεώργ. Τζαβέλα εικοσό
αγκα 280 450 γρ., δραχμ. 9720
ις κατάθεσιν εις Αριστείδ. Παπα
εωργίου 170, 450 γρ.
ις κατάθεσιν εις την Εθνικήν Τρά
εζαν της Ελλάδος επ' ονόματι της
κκλησίας **Κοιμήσεως της Θεοτό
ου** και των Σχολείων της Κοινό
ητος Σωποτσελίου. Διαρκής κατά
εσις εικοσόφραγκα χρυσ. 2550 και
60/00 Δραχμ. 55080 69,363 60
αχμαί 69,363 60

Εν Σωποτσελίω
τη 1η Δεκεμβρίου 1907
Ο Πληρεξούσιος
Κωνσταντίνος Γ. Μιχαηλίδης

Πρακτικό μελών της Κοινότητας Σωποτσελίου

Σήμερον την Αην του Αθηνός εκεμβρίου του Έτους 1907 συνελ όντες οι υποφαινόμενοι μέλη της οινότητος Σωποτσελίου εν τω άρθηκι της Εκκλησίας ημών της οιμήσεως της Θεοτόκου ίνα λάβω εν γνώσιν των ενεργειών, ας ο υγχωριανός ημών κ. Κ. Μιχαηλί ης κατέβαλεν υπέρ του κληροδοτή ατος του αειμνήστου Δημητρίου αγνωστόπουλου, ως προσέτι και ην λογοδοσίαν της διαχειρήσεως υτού ως πληρεξουσίου των Εφο επιτρόπων των εναγών καθι υμάτων της Κοινότητος ημών ετ' ευχαριστήσεως είδομεν τον με ξύ του ειρημένου κ. Κ. Μιχαηλί ου ενεργούντος ως πληρεξουσίου ι του κ. Δημητρίου Κούτσκου εργούντος ως πληρεξουσίου του άννου Τζέτστια και λοιπών των αφερομένων εν τω υπ' αριθ. 37907 την 15ην του μηνός Ιουνίου ου έτους 1907 συμβολαίω ζητομέ ο ενώπιον Συμβολαιογράφου θηνών Ηλία Γλυκοφρύδου, εγκρί μεν καθ' ολοκληρίαν τον γενόμε ν ως είρηται συμβιβασμόν και αγνωρίζομεν ως εγκύρους τας άξεις του ειρημένου κ. Κ. Μιχαη ου. Εξετάσαντες δε την λογοδο αν της διαχειρήσεως των εκ του μβιβασμού χρημάτων, άτινος πα αβεν ο ρηθείς κ. Κ. Μιχαηλίδης α μετά την καταβολήν εξόδων τι ν και δικηγορικής αμοιβής οφει μένης εις τους δικηγόρους της οινότητος ημών, κατέθεσε παρά τη Εθνική της Ελλάδος Τραπέζη και επ' ονόματι της Εκκλησίας ημών «η Κοίμησις της Θεοτόκου» και των Σχολείων της Κοινότητος ημών εικοσόφραγκα 2550.

Εύρομεν την ρηθείσαν λογοδοσίαν κατά πάντα ακριβή και θεωρούμεν τον ειρημένον κ. Κ. Μιχαηλίδην απηλλαγμένον πάσης προς την Κοινότητα υποχρεώσεως προερχομένης εκ της εν λόγω αιτίας εξοφλούντες αυτόν καθ' ολοκληρίαν.

Δημοσία δε εκφράζομεν την ευγνωμοσύνην ημών προς τον κ. Κ. Μιχαηλίδην δια τας προς την Κοινότητα αφιλοκερδείς και πατριωτικάς υπηρεσίας του.

Δι ό εγένετο το παρόν όπερ κατεχωρήθη εν τοις βιβλίοις της Κοινότητος.

Αντίγραφον εδόθη τω ειρημένω κ. Κ. Μιχαηλίδη.

Εν Σωποτσελίω
τη 1 Δεκεμβρίου 1907

Η Κοινότης
Θωμάς Πασχάλης
Κώστας Γ. Γκατζελ...
Ιωάννης Παπαθεοδώρου
Κ. Πετσόνης
Παναγιώτης Α. Σαχμαλιάς
Ιωάννης Α. Βάρδα
Μιχάλης...
Αναστ. Παλαιός
Κόνστας...
Θεόδωρος Σόλας
Θεόδωρος Πρωΐδης
Δημήτριος...
Κώνστας Χρ. Παλαιός
Πέτρος Μπένου
Γεώργιος Καράπας
Οι ιερείς επικυρούσε το γνήσιον των άνω υπογραφών
Αναστάσιος Θεολόγου
Ιωάννης Απ. Δούλος

Ο Κωνσταντίνος Μιχαηλίδης πέθανε στα Γιάννινα το 1921 και θάφτηκε στο Νεκροταφείο Αγ. Νικολάου Κοπάνων, πρώτος στον οικογενειακό τάφο των Μιχαηλιδαίων και τελευταία χθες τη Θάλεια.

1. *Σημείωση:* Όλα αυτά μπορεί να τα διαβάσει κανείς στη μνημειώδη αγόρευση του δικηγόρου της Κοινότητας Λεωνίδα Γεωργίτση στη δίκη «ενώπιον της Επαρχιακής Δημογεροντίας της Μητροπόλεως Ιωαννίνων», που τυπώθηκε σε φυλλάδιο το 1895. Ξαναδημοσιεύτηκε στο «Ζαγόρι μας» στα τεύχη 37-38 και 39.

ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΟ. Είχα έτοιμο για παράδοση στη ΣΕ το μικρό τούτο πόνημά μου, που το είχα υποσχεθεί πριν δυο μήνες στη Θάλεια Μιχαηλίδη, όταν έφτασε η είδηση του θανάτου της. Γι' αυτό άλλαξα κάποιες φράσεις και πρόσθεσα κάποιες άλλες αφιερώνοντάς το συγχρόνως στη μνήμη της.

Β.Β.

ΑΧΙΛΛΕΑ ΛΕΝΗ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΟΥΚΟΥΛΙΟΥ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ

Βρίσκεται βόρεια του χωριού περί τα 15æ-20æ λεπτά της ώρας απ' όπου παλαιότερα υπήρχε ο πεζόδρομος για Καπέσοβο, Τσεπέλοβο και άλλα χωριά. Είναι κτισμένος σε κορυφογραμμή.

Επειδή λόγω της μορφολογίας του εδάφους δεν ήταν εύκολο να υπάρχει για τους περαστικούς νερό μερίμνησε για τούτο κάποια Καπεσοβίτισσα «κυρά Χρυσή» το όνομα, όπου με δικά της έξοδα προς τα Ανατολικά του Ναού να γίνει πηγάδι το οποίο γέμιζε από τα όμβρια νερά της στέγης του εξωκλησίου με σωλήνες που διοχέτευαν το νερό μέσα στο πηγάδι. Την ευγενική χειρονομία της Κυρά-Χρυσής εκμεταλλεύθηκε το Καπέσοβο διεκδικώντας (σε παλαιότερες εποχές κατά μαρτυρία γερόντων Κουκουλιωτών) δικαιώματα για τη γύρω περιοχή του Αγίου Μηνά, ενώ στη γύρω περιοχή και μάλιστα σε μεγάλη ακτίνα προς Καπέσοβο υπάρχουν ακόμα αγροκτήματα δυστυχώς ακαλλιέργητα που ανήκουν σε Κουκουλιώτικες οικογένειες. Το πηγάδι αυτό δεν υπάρχει σήμερα. Ένα μικρό βαθούλωμα στο έδαφος δείχνει το σημείου όπου υπήρχε.

Κατά την ημέρα της γιορτής του, που τιμούμε τη μνήμη του στις 11 Νοεμβρίου κάθε χρόνο, εκτός από Κουκουλιώτες εκκλησιάζονται και άρκετοί από τα γειτονικά χωριά. Πολλοί τελούν και ιδιωτική Θεία Λειτουργία, εκπληρώνοντας κάποιο τάμα (τάξιμο).

Σήμερα διατηρείται σε καλή κατάσταση με τη συνδρομή πιστών, που κατά καιρούς προσέφεραν. Κατά την τελευταία τριετία λεηλατήθηκε από Αλβανούς λαθρομετανάστες οι οποίοι παραβιάζοντας την κλειδαριά κατάστρεψαν ιερά αντικείμενα μη σεβόμενοι το χώρο.

ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Βρίσκεται νότια του χωριού σε απόσταση περί τα 20æ-25æ λεπτά της ώρας. Το έτος κτίσεως είναι άγνωστο. Μέχρι τις αρχές του 20ού αιώνα μια μερίδα Κουκουλιώτες τιμούσαν τον Άγιο Γεώργιο ως προστάτη Άγιο, όπου την ημέρα της γιορτής γιορτάζαν με ιδιαίτερη λαμπρότητα καλώντας τους φτωχούς όχι μόνο του Κουκουλίου αλλά και των γύρω χωριών σε κοινή μετά από την οποία άρχιζε το γλέντι με τα εγχώρια δημοτικά συγκροτήματα όπως μαρτυρούν παλιές φωτογραφίες. Κυριώτερες οικογένειες που τιμούσαν ως προστάτη τον Άγιο Γεώργιο ήταν: οι Πλακιδαίοι οι Βαζιμαίοι και μια μερίδα από τη μεγάλη οικογένεια των Κοκκοραίων. Σήμερα το εκκλησάκι βρίσκεται ανάμεσα απότον παλιό και το νέο αυτοκινητόδρομο περικυκλωμένο από πανύψηλα δένδρα. Όταν γίνονταν η διάνοιξη του παλαιού αυτοκινητόδρομου κατά το 1936-1937 βρέθηκαν αρχαίοι τάφοι, οι οποίοι κατά διηγήσεις παλαιοτέρων υπολογίζονταν τις πρώτες δεκαετίες του 19ου αιώνα και ανήκαν σε άτομα που είχαν προσβληθεί από κάποια βαριά και αθεράπευτη για την εποχή ασθένεια (πανώλη-χολέρα). Για να μην προσβληθούν υγιή άτομα από τη φοβερή αυτή επιδημία, επειδή οι προσβληθέντες από τη θανατηφόρο αυτή νόσο βρίσκονταν στα τέλη της ζωής τους περνούσαν από καραντίνα, οι τότε δημογέροντες φρόντιζαν να γίνεται η ταφή τους μακριά από το χωριό για κατάλληλο μέρος επιλέχθηκε η Ανατολική πλευρά πίσω από το εξωκλήσι του Αγίου Γεωργίου. Κατά μία εκδοχή οι ασθενείς μεταφέρονταν εκεί πριν ακόμα εκπνεύσουν και φυλάσσονταν (για να μη γίνουν βορά αγρίων θηρίων) από συγγενείς που τηρούσαν απ' αυτούς μια σχετική απόσταση.

ΑΓΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

Βρίσκεται μέσα στον οικισμό βόρεια της κεντρικής εκκλησίας σε πολύ κοντινή απόσταση. Το έτος κτίσεως είναι άγνωστο. Τιμούμε τη μνήμη του κατά την ημέρα της γιορτής του στις 10 Φεβρουαρίου και όταν επιθυμεί κάποιος να τελέσει θεία λειτουργία εκπληρώνοντας κάποιο τάξιμο. Κατά μαρτυρία παλαιοτέρων μέχρι τα τέλη του 19ου αιώνα έξω από τον Άγιο Χαράλαμπο γίνονταν η ταφή σε νεογέννητα αβάπτιστα παιδιά που πέθαιναν από κάποια επιδημία, χωρίς να τελείται σ' αυτά νεκρώσιμη ακολουθία παρά μόνο με την παρουσία γονέων και συγγενών. Δυτικά από το ξωκλήσι αυτό περνούν οι σωλήνες του παλαιού υδραγωγείου που καταλήγουν στη δεξαμενή απ' όπου το νερό διοχετεύεται στις βρύσες «ΜΕΣΙΟ» και «ΣΤΕΡΝΑ».

(ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

Γεωλογικά φαινόμενα

«ΚΤΑΒΙΤΣΙΑ-ΤΡΕΧΑΜΕΝΑ»

του Φωκίωνα Ι. Καψάλη

Υπόγεια ύδατα, που το χειμώνα με τις βροχές και τα χιόνια, ακόμη και την άνοιξη χαμιά φορά, ή προχωρημένο φθινόπωρο (ανάλογα των βροχοπτώσεων), φουσκώνουν και σκάνε κοχλαστά από τις υπώρειες του βουνού, δημιουργώντας έτσι έναν ακατάσχετο χείμαρο, που διασχίζει καταμεσής το κοίλο τμήμα της πλατείας του χωριού μας Δοβράς (Ασπράγγελοι).

Παλαιά, όταν ξεσπούσαν τα νερά αυτά και κυλούσαν ορμητικά προς τη φυσική τους κοίτη του Αγίου Αθανασίου, λιμνάζοντας συνάμα και στο μεσοχώρι (σιάδι), τέμνοντας έτσι το χωριό στα δύο, οι χωριανοί για ευχερή επικοινωνία με τα δύο αυτά αποκομμένα τμήματα, ανείγειραν λίγο πιο κάτω από το κεντρικό μας πηγάδι, ένα λίθινο τοξωτό γεφυράκι, το οποίο κατεστράφη προ του 1935. Μετέπειτα (μεταξύ 1935-37) η κοινότητα φρόντισε για την κατασκευή σκεπαστής τάφρου σ' όλο το λειτουργικό μήκος ροής των υδάτων. Διότι,με την κατεβασιά του νερού και την κατάκλυση της πλατείας, η επικοινωνία ήταν αν όχι αδύνατη τουλάχιστον επίπονη.

Θα 'πρεπε κανείς, για να διαπεραιωθεί με τα υποζύγια και τ' άλλα καθημερινά του, στην απέναντι «όχθη» —διότι περί όχθης επρόκειτο— ή να φέρει ολόκληρες γύρες, ή να περάσει αναγκαστικά από τα πρόχειρα και επισφαλή ξύλινα γεφυράκια, που κατασκεύαζαν κατά περίπτωση οι χωριανοί.

Σχετικά με το γεωλογικό αυτό φαινόμενο, που έθρεψε επί χρόνια τη φαντασία γενεών του χωριού μας, εικάζεται πως στα έγκατά του διέρχεται υπόγειος ποταμός, που με το φούσκωμά του το χειμώνα, βρίσκει ορμητική διέξοδο (ανάβρα), όχι μόνο από το κεντρικό στόμιο εκροής του, στην άκρη του βουνού (Κταβίτσια), αλλά υπερχειλίζει και σ' άλλα σημείο εντός ή εκτός οικισμού. Ακόμη φορές φορές, πλημμυρίζονται και αχούρια σπιτιών πέριξ των δύο πηγαδιών, που τότε και αυτών η στάθμη ραγδαία ανεβαίνει. Μάλιστα το επάνω πηγάδι που είναι δίπλα στην κατωφέρεια της πηγής και δέχεται πρώτο τον καταιγισμό του ορμητικού νερού, ανεβάζει τόσο τη στάθμη του, που γεμίζει και ξεχειλίζει είτε από το λίθινο περιστόμιό του, είτε από τους αρμούς των λιθοδομών της κυκλικής του βάσης.

Το νερό με την ακατάσχετη και χρόνια ροή του, μασουλώντας σιγά σιγά τ' ασβεστολιθικά πετρώματα, δημιούργησε μια φυσική υπόγεια σήραγγα με πεπλατυσμένα κατά διαστήματα κοιλώματα και θαλαμίσκους. Όλη δε αυτή η υπόγεια κατακόμβη, εξαπτόμενη κι από την πλούσια φαντασία, έχει δώσει δικαιολογημένα στους χωριανούς μας την εντύπωση —δίχως να πέφτουν και πολύ έξω— υπάρξεως μυστηριώδους υπογείου σπηλαιολογικού συμπλέγματος.

Ορμώμενος, το 1957 περίπου, απ' αυτές τις φανταχτερές διηγήσεις των πρεσβυτέρων περί σπηλαίου κλπ. και μετά βέβαια από τις ανάλογες διεργασίες από τον αλήστου μνήμης δάσκαλό μας Αλέξ. Κομπάρο, για την εκχωμάτωση και διεύρυνση της επιφανειακής οπής, διακινδύνεψα εμπειρική διείσδυση στο φυσικό αυτό τούνελ. Εισήλθα πρώτος μεταπολεμικά εντός αυτού του μυστηριώδους όπως υποθέταμε σπηλαίου, δίχως να γνωρίζω ακόμη αν από κάποιον προπολεμικά επιχειρήθη κάτι τέτοιο. πράγματι, οφιοειδώς σερνάμενος αρχικά μέσα σε παχύρευστα λασπόνερα και με τη βοήθεια μονάχα ενός φακού και της παράτολμης παρόρμησής μου, κατόρθωσα κουτουλώντας εδώ κι εκεί να εισδύσω κάμποσο σ' αυτόν τον ολοσκότεινο και σιγηλό «τάφο» με τις στέρεες βράχινες στοές, που ήταν τέλεια λαξευμένες από την αδιάκοπη λείανση και την τριβή του νερού.

Σταμάτησα την έρπουσα αυτή κατάβαση από την καταθλιπτική πίεση του πνιγηρού σκοταδιού και της καλπάζουσας φαντασίας μου, που όντως ήταν υπέρμετρα φορτισμένη από μακάβριες αναπλάσεις. Αλλά και να 'θελα να εισχωρήσω παραμέσα απ' αυτό το δεξιό και ερμητικό πλάτωμα, που με λίγο κεκαμμένα τα γόνατα θα μπορούσε κανείς να σταθεί ευχερώς όρθιος, ξανά δε θα το επιδίωκα από την πλήρωση της διόδου με νερό, που φαίνεται πως εκείνες τις εποχές (1957) ήταν μπόλικο κι ανεβασμένο σ' αυτή τη στάθμη. Βγήκα από την ταφική μου αυτή εμπειρία με έκδηλα συναισθήματα ανακούφισης και καταλασπωμένος πατώκορφα.

Την ίδια ακριβώς διαδρομή μετά από μένα, ήθελε να διανύσει, παρακάμπτοντας βέβαια τους πατροπαράδοτους φόβους του, κι ο κάψο Ντούσκος (παρατσούκλι του Β. Σαρέα, πατέρας του οργανοπαίκτη Λ. Σαρέα). Εκείνος ήταν που ως εργάτης, κατόπιν βέβαια εντολής του δασκάλου, είχε επιληφθεί της εργασίας αποφράξεως από τα χώματα της αρχικής οπής. Είπα τότε στον μακαρίτη το δάσκαλο: «Άσε να μπω εγώ πρώτα κι ανύποπτος μετά ας έρθει ο Ντούσκος». «Τσόπα μωρέ διάολε», με αντέκοψε τότε αποτρεπτικά εκείνος, «να παθ' ου Ντούσκους συγκοπήν να βρούμε το μπελιά μας».

Δεν θυμάμαι αν τελικά, ο καλοκάγαθος και πολύ εργατικός αυτός άνθρωπος πραγματοποίησε την διακαή του επιθυμία.

Ύστερα από κάνα δυό χρόνια, το 1959 νομίζω, επιχειρήθη νέα «κάθοδος των Μυρίων» στο σπήλαιο.

«Αρχιστράτηγος», ένας ξενοχωρίτης πολυμάστορας, όπου οι ευφυείς χωριανοί, λόγω των πολυσχιδών του μαστορικών ασχολιών, του είχαν προσάψει γουστόζικα την προσωνυμία «Τσιάκας Μπαράκας».

Αυτός λοιπόν, με γνώσεις εκατό καρατίων περί των «φλοτέρ» και βάλε, έφτασε με μια ομάδα ντόπιων παιδιών, πιο μέσα από εμένα, σ' ένα ευρύτερο θαλαμίσκο.

Αλλά κι εκεί τους σταμάτησε η πλήρωση ενός αδιαπέραστου βαθουλώματος νερού.

Τότε ο «Τσιάκας Μπαράκας» είχε τη «φαεινή» ιδέα να εξαχθεί με άντληση το νερό για να επιτευχθεί έτσι η ενδότερη «εξερεύνηση» Αυτό και έκαμαν.

Κουβάλησαν μέσα, ένα αντλητικό μοτέρ, πασχίζοντας ν' αδειάσουν το νερό και ν' απελευθερώσουν έτσι το πέρασμα. Αλλά με τις αναθυμιάσεις εντός του αεροστεγούς αυτού χώρου, τους καπνούς και την ελλειπή οξυγόνωση, κόντεψε τότε το χωριό, από τις ευρηματικές κουτουράδες του «Τσιάκα Μπαράκα», να θρηνήσει θύματα. Ευτυχώς όμως, η περίσσια δύναμη του Αριστείδη Μπουνόβα, που μπαινοβγαίνοντας μέσα στην καταβόθρα και στην πνιγούρα των καπνών κουβάλησε έξω ακόμη και τον Τσιάκα Μπαράκα και η έγκαιρη επίσης παροχή βοηθειών του αοίδιμου κοινοτικού μας γιατρού Ν. Πρίντζου (πατέρα της εκτελεσθείσης Ευτυχίας), έσωσαν την κατάσταση από το μοιραίο.

Έκτοτε, κάθε προσπάθεια είσδυσης εντός του σπηλαίου δεν απετολμήθη. Μάλιστα ορισμένοι λίαν συντηρητικοί, με αναθεμάτισαν γιατί τους είχα ανοίξει τέτοια επικίνδυνα «νταλαβέρια».

Πλην όμως το (1965;) κάτι Εγγλέζοι (ειδικοί;) με στολές που φάνταζαν τότε εξωπλανητικές, δίχως βέβαια να γνωρίζω πως εκλήθησαν, μα κι αν εκλήθησαν μάλλον από το δάσκαλο, που συνήθιζε ν' αλληλογραφεί προς πάσα κατεύθυνση, επεξέτειναν τη διερεύνηση ως τα 150 περίπου μέτρα. Μετά και αυτοί εγκατέλειψαν τις περαιτέρω προσπάθειες, λόγω καλύψεως της διαδρομής με νερό.

Το 1983, ύστερα, μια ομάδα ορ[μ]ένων σπηλαιολόγων από την Αθ[ήνα] αφού προηγουμένως εντελώς συμπτ[ω]τικά ενημερώθηκε για την ύπαρξη [του] σπηλαίου και κατόπιν βέβαια συνεν[τε]σεων με τον πρόεδρο Γαβριήλ. Παπ[α]στασίου, διεύρυνε την έρευνα, ευδ[ο]κώντας ως τα 300 περίπου μέτρα μήκος [και] βάθος από τηνεπιφανειακή απή περ[ί]που 31 μέτρα. Και πάλι το 1983 ο νυν [Δή]μος, υπό την πίεση της ανυπόφορης [υ]ψηδρίας, που έπληττε ανέκαθεν τους [κ]ρινούς μήνες το χωριό μας, πραγ[μα]ποίησε γεώτρηση στη θέση «Σφενταμ[ι]ά» (χωράφι Καραγιάννη), προσδοκώντας [σ]τόχο, κατόπιν βέβαια χονδρικών [σ]δείξεων των σπηλαιολόγων, το υδρο[φ]κοίτασμα όπου προηγουμένως είχαν [κ]σχωρήσει οι ίδιοι. Τω όντι, η γεώτ[ρη]εστέφθη από επιτυχία. Η αρίδα του [τρ]τρύπανου σφηνωμένη στα 75 μ. συνέ[χε]επακριβώς στο υπολογισθέν σημείο [α]κάτω, σύμφωνα με τις διαπιστ[ώ]των σπηλαιολόγων,ήταν συνομ[ιλ]ποσότητες νερού.

Ασχέτως αν μετά υπήρξαν ορισ[μέ]σποραδικά προβλήματα στην ανερ[όδ]ση νερού λόγω των αυξομειώσεων [τη]στάθμης του υδροφόρου ορίζοντα, [φ]φαίνεται πως κάποτε κατεβαίνει κ[αι] από την εμβέλεια της γεώτρησης.

Η ευστοχία του αριδισμού εντός [του] συγκεκριμένου σημείου, τεκμηριώ[νε]από την υστερινή επανείσδυση των σ[πη]λαιολόγων ως εκεί. Και μάλιστα τοσ[ο]φορά εισχώρησαν εκείθεν των 300 [μ]φτάνοντας αλλεπάλληλα στα 150, [κα]και 70 μέτρα τριών διαδοχικών δια[κ]δώσεων.

Ο διακλαδισμός όμως αυτού του [τε]νελ σε τρία σκέλη, η καταρροή νερού [σε] ύψος 5 μ., καθώς και τα διάφορα α[πο]ματα αποκάτω, όπου είχε κανείς την [ε]παίσθητη υπόνοια βοής κινούμενης [υ]ζας νερού, ανέστειλαν για τότε τον [κ]στον, την περαιτέρω διερεύνηση [τ]Ασπραγγελιώτικου αυτού Άδη.

Ωστόσο, μπορεί όλα αυτά να μη [ε]εμπόδια, να ανύρωσαν τηνεκείθεν σ[υ]τηση εντός του σπηλαίου. Δε σταμ[ά]όμως ικανά να απαλείψουν και την [α]ψη, που επί τόσα χρόνια ήταν επιμ[ό]νοι μ' αυτή οι χωριανοί μας, για δι[έ]δηλαδή υπόγειου ποταμού κάτωθεν [τ]χωριού μας. Και μάλιστα ποταμού [π]εκβάλλει και εμφανίζεται επίμ[ο]—όπως έμεινε στην παράδοση [τ]στην Ιερά Μονή Βελλάς.

Λένε δε, πως, παλιά, οι χωριανοί [τ]έριξαν στην τρύπα του χωριού μας [τ]όπου παρασυρόμενο από τα υπόγε[ια] ματα, είχε ξεβρασθεί στο αναχώ[μα] μοναστήρι. Κεχρί, το φυτό κεχρές [π]αποξηραμένο εχρησιμοποιείτο για [τ]σάναμα φωτιάς. Ενιαχυπτικό δε γε[γο]ύπαρξη ποταμού, είναι και οι πάμπ[ο]πηγές που σκάνε σ' όλο σχεδόν το [μ]ρειο μήκος, εντός ή εκτός γεωγρα[φι]ορίων του χωριού μας.

Ονοματολογικά τώρα. Οι [ο]«Κταβίτσια-Τρεχάμενα», προέρχ[ο]από τα σκυλάκια, κουταβάκια, [σ]τσια και συγκοπτόμενο «Κταβ[ί]Φαίνεται πως χρόνια πριν, εντός [τ]βραχοκουφάλας της σπηλιάς, [π]σκύλα ήταν γεννημένη. Και με την [α]μη άνωση και κατεβασιά του νερού [σ]σύρθηκαν τα κουταβάκια έξω. Επ[ε]συνδέθηκε η ονομασία. «Τρεχάμ[ε]ακολούθησε προς πάσα κατεύθυνση, [ο]κοίτη που ρέει το νερό, από το [π]τρεχάμενος, «τρεχάμενα».

Φωκίων Κ[α]

Στα όρια Καλπακίου-Ελαφοτόπου

ΝΟΜΙΜΗ ΧΩΜΑΤΕΡΗ ΣΕ ΛΑΘΟΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ

Η λογική του παρελθόντος όπου μας βολεύει ρίχνουμε τα σκουπίδια, εφαρμόστηκε με τις ευλογίες των αρμοδίων υπηρεσιών και στην περιοχή της Κοινότητας Καλπακίου όπου στα όριά της και στα σύνορα με την Κοινότητα Ελαφότοπου, λειτουργεί αρκετά χρόνια σκουπιδότοπος, γιατί δεν μπορούμε να το ονομάσουμε χωματερή. Πρόκειται για έκταση 10 στρεμμάτων επί της επαρχιακής οδού που συνδέει το κεντρικό Ζαγόρι με την Ε.Ο. Ιωαννίνων - Κόνιτσας. Εκεί ρίχνονται τα σκουπίδια Κοινοτήτων του Ζαγορίου και του Καλπακίου. Για υγιεινομική ταφή ούτε λόγος να γίνεται, ούτε βέβαια έλεγχος για το αν ρίχνονται μόνον οικιακά απορρίμματα.

Βέβαια ο Πρόεδρος της Κοινότητας Καλπακίου δεν είναι ευχαριστημένος από την υπάρχουσα κατάσταση, έχοντας στην άκρητου χωριού ήδη γίνονται προσπάθειες να καταργηθεί η νόμιμη αλλά επικίνδυνη χωματερή. Το Συμβούλιο Περιοχής έχει υποδείξει μάλιστα δύο τοποθεσίες κοινότητες του Συμβουλίου. Όλα αυτά όμως βρίσκονται στο στάδιο του σχεδιασμού και των συζητήεων, αφού άνευ χρημάτων τίποτε δεν μπορεί να γίνει.

Θετικό γεγονός αποτελεί αναμφίβολα η δωρεά ενός απορριμματοφόρου από τον Δήμαρχο Αγίας Παρασκευής Αττικής κ. Κώτση (κατάγεται από την περιοχή) στην Κοινότητα Καλπακίου.

(Σχόλιο από την εφημερίδα «ΗΠΕΙΡΟΣ»)

ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ: Ετήσιος χορός Αποδήμων Αθηνών

Με μεγάλη αγωνία αλλά και χαρά, μεράκι και κέφι από την ημέρα που το Δ.Σ. της Ενώσεως Αποδήμων Ελαφοτόπου Αθηνών αποφάσισε την πραγματοποίηση του καθιερωμένου ετήσιου παραδοσιακού του χορού, όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πέσαμε «με τα μούτρα» στη δουλειά για την οργάνωση και την επιτυχία του. Μπροστάρηδες την προσπάθεια οι υπεύθυνοι της ομάδιας επιτροπής με πρωτεργάτη τον πρόεδρο της Ενώσεως μας ριστ. Χρόνη συνεπικουρούμενο ρίως από τον Αντιπρόεδρο Κώτα Βλαστό, τον Ταμία Γιάννη Τζόκα αι την, ακούραστη και σε όλα υμμετέχουσα, Κατίνα Οικονομίδη.

Ούτε καταλάβαμε πότε μάζεαν οι μέρες και ήρθε η ώρα του νταμώματος στο όμορφο περιβάλον του κεντρικού Αθηναϊκού Ξενοχείου OSCAR.

Τα πολυθρύλητα Ζαγορίσια τραούδια που ακούστηκαν από το υκόηχο κλαρίνο του Γρηγόρη Καάλη και την παρέα του, για μια κόμη φορά, ένωσαν τις κορυφές ου Στούρου και της Πάρνηθας και ας έκαναν να βιώσουμε μια αξέχαη Τσερβαριώτικη νύχτα στην καρά της Αθήνας.

Είμασταν πολλοί Τσερβαριώτες εί. Σχεδόν όλοι, όχι όμως όλοι.

Μας λύπησε η απουσία κάποιν, και κυρίως νέων, που θέλουμε να στεύουμε πως δεν ήταν συνειδη. Ως Δ.Σ. της Ενώσεως Αποδήμων, μαστε σίγουροι πως όλοι οι Τσερριώτες, με κοινά χαρακτηριστικά μοίρα του ξενητεμού και την αμέστη αγάπη τους για το χωριό, καλιάζουν την Ένωση και συμπαστανται, έστω και νοερά όλο χρεώσεων, στο σύνολο των εκλώσεων και δραστηριοτήτων της. Ήταν κοντά μας και μας τίμησαν την παρουσία τους, παρά τις τιμες καιρικές συνθήκες των ημεόν, ο Πρόεδρος της κοινότητας αφοτόπου Άλκης Ντιναλέξης με ν σύζυγό του Ελένη, που ήρθαν τ' τούτου από το χωριό, επιβεβαιοντας με την παρουσία τους τόσο άριστες σχέσεις Κοινότητας και ελφότητας, όσο και την αγάπη φροντίδα του Κοινοτικού μβουλίου προς τους αποδήμους υ χωριού μας.

Παρόντες επίσης ο βουλευτής υ Νομού μας κ. Αντώνης Φούσας, νοδευόμενος από το Διευθυντή πολιτικού του γραφείο κ. Δημήη Γιαννή από τη Βίτσα, ο εκπρόπος του βουλευτή του Νομού Κώστα Χαραλαμπόπουλου και υθυντής του πολιτικού του γρασου στρατηγός Νικόπουλος Λεωας, ο στρατηγός κ. Νίκος Βελέας από τους κήπους, μέλη της ώσεως Ζαγορισίων, Πρόεδροι και μέλη ενώσεων αποδήμων άλλων χωριών του Ζαγοριού, συνοδευόμενοι από τις οικογένειές τους και τα φιλικά τους πρόσωπα.

Εκπληκτική και η παρουσία του χορευτικού συγκροτήματος. «Οι Ρίζες», που εδρεύει στην οδό Βαλτετσίου 30, υπό τη Διεύθυνση του γνωστού Ηπειρώτη χοροδιδάσκαλου Μανώλη Στράτη. Σημειώνουμε ότι το Συγκρότημα, στο οποίο συμμετέχουν και Τσερβαριωτόπουλα, άφησε άλλες του υποχρεώσεις για να μας χαρίσει μοναδικές χορευτικές στιγμές με όμορφα παραδοσιακά Ηπειρώτικα τραγούδια και επιπλέον να τονίσει την εντυπωσιακή απουσία μικρών παιδιών που, κατά τη γνώμη μας, αποτελούν το φυτώριο συνέχισης της παράδοσής μας. Η εμφάνισή του μας υπενθύμισε το κενό της Ενώσεως μας σε παραδοσιακές Ζαγορίσιες στολές, πρόβλημα υπαρκτό και για την Ένωση Ζαγορισίων, που ελπίζουμε ότι θα ξεπεραστεί, έστω και αργά, με πρωτοβουλία και της Εφόρου Δημοσίων σχέσεων κ. Εριέττας Σουρανάκη-Λιόγκα, η οποία και διέκρινε, λόγω ειδικών γνώσεων, την σχετική εμφανισιακή παραφωνία.

Θα ήταν παράλειψη να μην σημειώσουμε την άψογη χορευτική εμφάνιση της χωριανής μας κ. Αγλαΐας Λευτεριώτη-Βολογιαννίδη που με το χορευτικό της ύφος και ήθος, και την περίσσεια Ζαγορίσια αρχοντιά άνοιξε το χορό και έκανε όλους εμάς τους νεότερους να ριγίσουμε από συγκίνηση και να νοιώσουμε περήφανοι για την καταγωγή μας και περισσότερο υπεύθυνοι για τη διατήρηση και συνέχιση της παράδοσής μας.

Τα ίδια συναισθήματα αποκομίσαμε και από το χορό του Σκαμνελιώτη Συνταξιούχου δάσκαλου και μέλους του Δ.Σ. της Ένωσης Ζαγορισίων κ. Κώστα Θεοδοσίου.

Ακολούθησαν και άλλοι, και άλλοι σε ένα ξεφάντωμα που κράτησε μέχρις αργά το πρωί. Νοιώθαμε ευτυχείς που ένας ακόμη χορός με το παρόν Δ.Σ. στέρτηκε από επιτυχία. Θα είμαστε έτσι ευτυχείς αν ο θεσμός συνεχιστεί από το νέο Διοικητικό Συμβούλιο που θα προκύψει από τις αρχαιρεσίες του ερχόμενου Μαΐου.

Στ' αυτιά μας κρατάει ακόμα ο γλυκύς ήχος του κλαρίνου του κατεξιωμένου και ταλαντούχου Γρηγόρη, και στα μάτια μας «πετάει» η εικόνα της δεινότητας των χορευτών και μ' αυτή την ανάμνηση θα ζούμε ως το επόμενο αντάμωμα που ελπίζουμε να είναι σύντομα.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Πάκης Γκογιάννος
Γεν. Γραμματέας

ΙΔΡΥΣΗ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΣΤΗ ΛΑΡΙΣΑ

Η ιδέα ανεκδήλωτη μεν, υπήρξε για την ίδρυση συλλόγου από τινος χρόνου. Η απόφαση όμως πάρθηκε στις αρχές του χρόνου αυτού από 2-3 άτομα που προέβηκαν στις προεργασίες που χρειάζονται.

Συνετάγη μια κατάσταση με ονόματα Ζαγορισίων που διαμένουν στην πόλη και στο Νομό της Λάρισας και με συντονισμένες ενέργειες κατατοπίσθηκαν συνεφώνησαν και υπέγραψαν ώστε να αποτελέσουν τα πρώτα ιδρυτικά μέλη του Συλλόγου Ζαγορισίων Ν. Λαρίσης «ΟΙ ΡΙΖΑΡΗΔΕΣ», που είναι ευεργέτες προς την πατρίδα μας την Ελλάδα και στο Ζαγόρι. Ακόμα και σήμερα τα αγαθά των ευεργεσιών τους εκφράζονται με οικονομικές ενισχύσεις προς όλες τις Κοινότητες για ικανοποίηση ποικιλοτρόπων αναγκών.

Η προς αυτούς τους ευεργέτες προσγενομένη τιμή ατηχεί και γίνεται με ικανοποίηση καθολικά αποδεκτή από όλους τους Ζαγορισίους, αφού στη Ριζάρειο Εκκλησιαστική Σχολή στην Αθήνα γενεές παιδιών που ο κλήρος τους ευνόησε βρήκαν εκεί μόρφωση συνδυασμένη με δωρεάν διατροφή και διαμονή και που σε κάθε σχεδόν χωριό τα καλοκαίρια στις διακοπές τα παιδιά αυτά ραισοροούντα περνούσαν τις διακοπές τους. Ακόμα και ως τα τελευταία χρόνια η Ριζάρειος επιδοτούσε τη Σχολή της Μονής Βελλάς και απεφοίτησαν απ' αυτή διδάσκαλοι.

Ο σκοπός του Συλλόγου είναι η πατριωτική αλληλογνωριμία κατ' αρχήν και φυσικά η αλληλεγγύη και δημιουργία πατριωτικών εκδηλώσεων, εκδρομών κλπ.

Στο Καταστατικό που συνετάγη προβλέπεται να εγγραφούν υπό διαφορετική φυσικά μορφή και φίλοι του Ζαγορίου που το εγνόησαν από επιτόπιες επισκέψεις άλλα και από τη διαφήμιση που έχει γίνει.

Είδαν στην τηλεόραση τον Βίκο, τον Βοϊδομάτη με τα κατιάκι, το Πάπιγκο και την Αρίστη, το Μονοδένδρι και τη Βίτσα, το Τσεπέλοβο και το Σκαμνέλι και απ' την πίσω μεριά της Τύμφης στην κοιλάδα του Αώου το Βρυσοχώρι, το Ηλιοχώρι και τη Λάψτσα, αναζητώντας τώρα και τα άλλα χωριά του ανατολικού Ζαγορίου σαν το Γρεβενήτι, το Φλαμπουράρι, τη Βωβούσα και όλα τ' άλλα μαζί.

Την προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή αποτελούν οι: 1) Ιωάννης Ζώης, 2) Αλέξιος Ξάνθος, 3) Τζιομάκας Θεόδωρος, 4) Καφέτσος Αθανάσιος, 5) Τζίμας Ιωάννης, 6) Μασούρας Ιωάννης και 7) Τσουμάνης Ιωάννης. Πληρεξούσιος δικηγόρος είναι ο κ. Κων/τίνος Τάσιος, φίλος και πατριώτης από την Ροδαυγή της Άρτας, γενικός γραμματέας του Πανηπειρωτικού Συνδέσμου Ν. Λαρίσης. Η ημερομηνία εκδίκασης για την αναγνώριση του Συλλόγου από το Πρωτοδικείο Λαρίσης έχει προσδιορισθεί για τις 7 Μαΐου 1996.

Συναποστέλνουμε το φωτοαντίγραφο της καταστάσεως των ιδρυτικών μελών και ευχαριστούμε για τη φιλόξενη δημοσίευσή σας στο πατριωτικό μας περιοδικό.

Με φιλικά και πατριωτικά αισθήματα
Ιωάννης Ζώης
Λάρισα, 3/4/96

ΤΑ ΙΔΡΥΤΙΚΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ

Ηλιοχώρι: Αγγέλης Δημήτριος, Αγγέλης Νικόλαος. **Βίτσα:** Αλέξίου Γεώργιος. **Ηλιοχώρι:** Γίτσα-Αραμπατζή Χαρούλα, Γίτσας Γεώργιος. **Βρυσοχώρι:** Γκαράνης Ηλίας. Ηλιοχώρι: Εξάρχου Ελευθερία, Εξάρχου Θεμιστοκλής, Εξάρχου Λευκή, Εξάρχου Πανανιώτης. **Κάτω Πεδινά:** Ζουμπουρλάς Γεώργιος, Ζουμπουρλάς Κωνσταντίνος. **Αρίστη:** Ζώης Ιωάννης. **Ηλιοχώρι:** Καφέτσος Αθανάσιος. **Μεσοβούνι:** Κοντονάσιος Γεώργιος, Κοντονάσιος Στυρίδων, Κοντονάσιου Σταματία. **Λεπτοκαρυά:** Μασούρας Αλέξανδρος, Μασούρας Ιωάννης, Μασούρας Κων/νος. **Λάψτα:** Μπάρτζια-Τσιμίγκα Χάιδω. **Άνω Πεδινά:** Ξάνθος Αλέξιος, Ξάνθου Αγλαΐα, Ξάνθου Αλίκη, Ξάνθου Βασιλική. **Κήποι:** Σαμελαρίου-Καρτσαφλέκη Νεφέλη. **Ηλιοχώρι:** Σιούρης Αντώνιος. **Ελαφοτόπος:** Σιούτη-Καρατσώλη Γλυκερία. **Λάψτα:** Τζαμπούρας Νικόλαος, Τζίμας Ιωάννης, Αρίστη: Τζιομάκα Ευγενία, Τζιομάκας Θεόδωρος, Τσιούφη-Ζαχαράκη Ιφιγένεια. **Ηλιοχώρι:** Τσολάκη Μαρία, Τσολάκης Στέργιος, Τσούλης Δημήτριος, Τσουμάνης Ιωάννης, Χαραχούσιος Ιωάννης, Χαραχούσιος Στέργιος.

ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΗ ΜΑΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ

Πρόσφατα η Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ανακήρυξε το συμπατριώτη μας από τα Άνω Πεδινά ιατρό παθολόγο κ. Νικόλαο Κώτση, σε διδάκτορα της Ιατρικής, ύστερα από επιτυχή παρουσίαση πρωτότυπης διδακτορικής διατριβής του, που φέρει τον τίτλο:

«Η μελέτη της αναστολής της συγκόλλησης των αιμοπεταλίων μέσω τριπεταλιδίνης και άλλων μεθοξυφαινολικών παραγώγων, ως ένδειξη συμμετοχής ελευθέρων ριζών στην αιμοπεταλιακή συσσώρευση» και την οποία η αρμόδια εξεταστική επιτροπή του Ιατρικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων αξιολόγησε με το βαθμό (ΑΡΙΣΤΑ).

Στον εκλεκτό επιστήμονα το «Ζ» μας απευθύνει τα θερμά του συγχαρητήρια και του εύχεται πάντα επιτυχίες.

Το «Ζ» μας

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ: Στον εκλεκτό Πάνω Σουδενιώτη παθολόγο γιατρό Νικόλαο Ιωάν. Κώτση, που παρά τη νεαρή του ηλικία ανεβαίνει με γρήγορα βήματα τα σκαλιά της επιστήμης του Ιπποκράτη. Τα θερμά συγχαρητήρια της οικογένειάς μου και των συγχωριανών του.

Ευχή μας να τον δούμε γρήγορα στις ανώτατες βαθμίδες της Ιατρικής.

Η μόρφωσή του, η αγάπη του για τον άνθρωπο, το σπάνιο ήθος του και ο ιδιαίτερος ζήλος για την επιστήμη που αθόρυβα μεν αλλά άριστα επί τόσα χρόνια υπηρετεί στην πόλη μας το εγγυώνται.

Τέτοιοι επιστήμονες τιμούν τον τόπο τους και συνεχίζουν την παράδοση των εκλεκτών γιατρών του Ζαγορίου.

Ελένη Οικονομίδου-Δούβλη

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΝΕΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΗΣ Ρ.Ε.Σ.

Τη θέση του εκλιπόντος Συμβούλου στο Πολυμελές Διοικητικό Συμβούλιο της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής Αθηνών, αείμνηστου Σταύρου Ιωαννίδη, καταλαμβάνει ο άξιος γιος του Γιώργος Ιωαννίδης Πολιτικός Μηχανικός και Γενικός Δ/ντής των επιχειρήσεων της μεγάλης κατασκευαστικής εταιρείας με την επωνυμία Ε.Τ.ΚΑ. Η εκλογή του κ. Ιωαννίδη ως Συμβούλου της ΡΕΣ υπήρξε λίαν επιτυχής, καθ' όσον πρόκειται για ένα λαμπρό επιστήμονα, δραστήριο επιχειρηματία με εξαιρετικό ήθος και μεγάλη αγάπη για το Ζαγόρι. Πιστεύουμε βάσιμα πως ο νέος Ζαγορίσιος Σύμβουλος μαζί με τα άλλα εκλεκτά μέλη του Πολυμελούς Συμβουλίου της Ριζαρείου θα βοηθήσει από τη θέση αυτή το Ίδρυμα της Ριζαρείου να συνεχίσει την ιστορική του πορεία για το καλό του Έθνους μας και του Ζαγορίου γενικώτερα.

Η σύνθεση του Πολυμελούς Συμβουλίου της Ριζαρείου είναι δεκαμελής και σήμερα τα μέλη του κατά σειρά αρχαιότητος εκλογής τους είναι:

Νέα από τον τόπο μας

— Ο κ. Ανδρέας Φυτράκης Προπρύτανης ομότιμος καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

— Ο κ. Γεώργιος Νουτσόπουλος Προπρύτανης καθηγητής του Εθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου.

— Ο κ. Αθανάσιος Λιούμας Δικηγόρος, Νομικός Σύμβουλος της Εκκλησίας της Ελλάδας.

— Ο κ. Πέτρος Γέμπτος, Πρύτανης Πανεπιστημίου Αθηνών καθηγητής της Νομικής Σχολής.

— Ο κ. Παναγιώτης Τσακίρης, επιχειρηματίας Γενικός Δ/ντής Ξενόγλωσσων Σχολών «ΟΜΗΡΟΣ».

— Ο κ. Βασίλειος Λαμπρίδης τ. Αρεοπαγίτης.

— Ο κ. Νικόλαος Χούλης, καθηγητής Φαρμακολογίας Ιατρικής Σχολής Παν/μίου Αθηνών.

— και ο κ. Γεώργιος Ιωαννίδης, Πολιτικός Μηχανικός.

Πρόεδρος του Πολυμελούς Διοικητικού Συμβουλίου ανέλαβε από την αρχή του έτους, που διανύουμε, ο συμπατριώτης μας κ. Άγγελος Κίτσος, ο γνωστός για την αγάπη και το ενδιαφέρον του για το Ζαγόρι, που μαζί με τον Γενικό Δ/ντή των Διοικητικών υπηρεσιών της ΡΕΣ κ. Κώστα Πανταζή αναδεικνύουν το Ριζάρειο Ίδρυμα το πρώτο στη χώρα μας.

ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ, ΕΙΣ ΒΑΡΟΣ ΤΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Πολλοί είχαν την ευκαιρία το τριήμερο που πέρασε να επισκεφτούν τα όμορφα Ζαγοροχώρια. Επισκέπτες και τουρίστες πήγαιναν κι έρχονταν από χωριό σε χωριό και χαίρονταν την σπάνια φυσική ομορφιάκαι τους παραδοσιακούς οικισμούς. Μαζί τους κι εμείς, που δεν θέλουμε να χάνουμε την ευκαιρία για απόδραση από την πόλη. Είδαμε λοιπόν τα χωριά να είναι γεμάτα από νέους κυρίως ανθρώπους αλλά και από οικογένειες. Ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα, εστιατόρια και ταβέρνες είχαν «φουλ» κίνηση, προς τέρψιν των ιδιοκτητών τους που δικαίως επένδυσαν στον τουρισμό.

Πέρα όμως από τα θετικά είχαμε την ευκαιρία να επισημάνουμε δύο σοβαρότατες ελλείψεις. Η πρώτη έχει να κάνει με το απαράδεκτο οδικό δίκτυο που σε πολλά σημεία είναι φαγωμένο και κατεστραμμένο με αποτέλεσμα να χάνεται κάθε έννοια δρόμου. Βελτιώσεις αποσπασματικές έγιναν αλλά πρόκειται για «μπαλώματα» κι όχι ενιαίες κατασκευές. Να μη μιλήσουμε και για κάποιες κατολισθήσεις, ούτε και για το χώμα που υπάρχει ακόμα προς μερικά χωριά. Η γενική εικόνα των δρόμων στο Ζαγόρι δεν είναι καλή και προοιμένου να φεύγουν οι επισκέπτες με το ...στομάχι-κόμπο και με κάποιες αρνητικές αναμνήσεις, αξετάσουμε το πρόβλημα ΤΩΡΑ!

Υπάρχει όμως και κάτι ακόμα που δεν χωράει αναβολή. Μιλάμε για την ανυπαρξία ενός τουριστικού οδηγού που με πληρότητα και σαφήνεια θα καθοδηγεί τον επισκέπτη σε όλα τα αξιοθέατα των Ζαγοροχωρίων: από το γραφικό Πάπιγκο στην τρισυπόστατη εκκλησία των Νεγάδων, από την ορεινή Βοβούσα στην καταπληκτική χαράδρα του Βίκου, από τη μακρινή Λάϊστα στο λαογραφικό Μουσείο των Κήπων κι απ' τον ήσυχο Δίλοφο στον Καλουτά και στους φιλόξενους Ασπραγγέλους.

Όλα αυτά και πάρα πολλά άλλα ακόμη πρέπει να τα συνταιριάσει ένα καλαίσθητο και πλήρες φυλλάδιο που θα διανέμεται επί τόπου, ξεκινώντας τη διαδρομή για το Ζαγόρι, εκεί λίγο μετά τις Καρυές όπου υπάρχει ένας και μόνο χάρτης των διαδρομών. Διαφορετικά να μην μιλάμε για συνολική ανάπτυξη και αξιοποίηση αυτού του παραδοσιακού τόπου, που τόσα πολλά μπορεί να προσφέρει σε όλη την Ήπειρο.

Ο ΛΟΓΟνόμος

Σημείωση Σ.Ε.

Ήδη καλύφθηκε και η έλλειψη τουριστικού οδηγού. Ο συμπατριώτης μας κ. Ευριπίδης Μακρής εξέδωσε πρόσφατα ένα πολύ κατατοπιστικό βιβλίο με τίτλο «Τα Ζαγοροχώρια», όπου κάθε επισκέπτης του Ζαγορίου μπορεί να βρει πολλές και ποικίλες πληροφορίες για τον τόπο μας και τα χωριά του.

Από την εφημερίδα «ΗΠΕΙΡΟΣ»

ΝΕΑ ΖΑΓΟΡΙΣΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ

Από τα μέσα του περασμένου μήνα εγκαταστάθηκε στην πόλη των Ιωαννίνων, όπου και άνοιξε ιατρείο επί της οδού 28ης Οκτωβρίου 31, η συμπατριώτισσά μας από το Πάπιγκο Κορίνα Κ. Χριστοδούλου, χειρούργους οφθαλμίατρος.

Στη νέα επιστήμονα το «Ζ» μας εύχεται καλή σταδιοδρομία και επιτυχία στο έργο της.

Το «Ζ» μας

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΗΣ Κ. ΝΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑ

Η Πανηπειρωτική Ένωση Αθηνών σε πανηγυρική της εκδήλωση βράβευσε τη συμπατριώτισσά μας κ. Νίκη Θεοδωρίκα για την πλούσια προσφορά της στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς του Ζαγορίου.

Η Νίκη Θεοδωρίκα είναι μια αγρότισσα που έμεινε στο χωριό της Γρεβενίτι Ζαγορίου και κρατάει γερά τα ήθη και τα έθιμα. Δουλεύει ασταμάτητα την παράδοση, στο χορό, στο τραγούδι, στις φορεσιές. **Επί 20 χρόνια διατηρ[ούσε] ρευτικά μικρών και μεγάλων τω[ν] που μαθαίνουν τους παραδοσια[κούς] μας χορούς στην αυθεντική τους φή.** Έχει συμβάλλει στη δημιουργί[α] πολιτισμικού κέντρου στο χωριό, σ[το] τέχει ενεργά σε όλες τις πολιτισ[τικές] δραστηριότητες των γύρω χωριών στη δράση του Αναπτυξιακού Συν[δέ]ρισμού στο Ανατολικό Ζαγόρι. Π[ρω]**στάτησε στην αναστήλωση τόσο κατασκευασμένου από τον Κοσ[μά] γονάτο Μοναστηρίου της Βουτσά[νης] και της από τον 16ο αιώνα εκκλησία[ς] χωριού που κάηκε από τους Γερμα[νούς] στην κατοχή.** Για να αναδειχθεί τ[ο] μα της καταστροφής του χωριού της τις Γερμανικές αρχές κατοχής και ν[α] νει διεθνώς γνωστό το ολοκαύτωμ[α] Γρεβενιτίου, με τη συμπαράσταση Ομοσπονδίας Ηπειρωτικών Σύλλ[ό]γων Γερμανίας, μια ομάδα φοιτητών κ[αι] θητών του Πανεπιστημίου του Μ[ο]χαΐη, επισκέφθηκε το Γρεβενίτι κα[ι] τέθεσε λουλούδια στο μνημείο των [ε]λεσθέντων από τους Ναζί Γερμα[νούς] ζητώντας συγγνώμη από τους κ[α]κους.

Στη δραστήρια όντως συμπ[ατ]τισσά μας αγαπητή κ. Νίκη Θεοδ[ω]ρίκα το «Ζ» μας εκφράζει τα θερμ[ά] συγχαρητήρια.

ΕΥΕΡΓΕΣΙΕΣ ΤΣΕΠΕΛΟΒΙΤ

Είμαι μόνιμος κάτοικος Τσε[πε]βου και θέλω να γράψω σχετικά με [τις] ευεργέτες του χωριού μου και τα [έρ]γα τους. Πρόκειται για επογές πολλές [και] τα όσα άκουσα αναφέρω.

Από το Τσεπέλοβο ξεκίνησαν [τα] χά παιδιά οι δικοί μας Μπίκας, Τ[σι]φλης, Πετρινός και άλλοι που δεν [θυ]ρίζω. Ξεκίνησαν να βρουν την τύχη [τους] για τη Ρωσία. Πηγαίνοντας για τη [Μο]νίνα έφθασαν στο Λυκόστομο όπ[ου] τα νερά της λίμνης δεν επέτρεπ[αν] συνεχίσουν με τα πόδια και προ[χω]με κάποιο πλεούμενο μέσο παρ[ά] κινδυνεύοντας να πνιγούν.

Το περιστατικό αυτό λέγεται [ότι] έκανε να παρακαλέσουν το Θεό[δω]βοηθήσει ώστε φθάνοντας στη [Μο]να επιτύχουν στο σκοπό τους ό[πω]νουν ικανοί να γίνουν χρήσιμοι [σε] πο τους και κυρίως να βοηθήσουν [τους] πατριώτες τους. Έτσι κι έγινε, [κα]αφού είχαν συλλάβει την ιδέα π[ερ]τοποίησαν την κατασκευή της γ[έφ]του λυκοστόμου, γνωστή και στις [ημ]μας από όπου περνούσαν άνθ[ρω]ζώα και αυτοκίνητα. Θα απο[τε]πολλοί ίσως αλλά αυτή είναι η πρ[ώ]τικότης. Μάλιστα στην αρχή του γ[έφ]του λυκοστόμου δι-

ΚΟΡΙΝΑ Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟ
Χειρούργος Οφθαλμίατρος
Φακοί επαφής
28ης Οκτωβρίου 31
Τ.Κ. 454 44 Ιωάννινα
Τηλ. Ιατρείου 35.738
Τηλ. Οικίας 25.081

πλα ακριβώς στο δημόσιο δρόμο είχε κατακευασθεί ένα εικόνισμα με πλάκα που γεγράφοντο τα ονόματα των εκ Τσελόβου ευεργετών. Άκουσα ότι μετά την καταστροφή του εικονίσματος η πλάκα αυτή εφυλάσσετο εις το Δημαρείο Ιωαννίνων.

Επίσης καθώς άκουσα από παλαιούς οι πατριώτες μας αυτοί εφάνησαν βοηθοί και ευεργέτες σε χωριανούς τις φτωχούς της εποχής και εμοιράζοντο τα χρήματα αυτά που τα έλεγαν τότε λέη. Περίμεναν οι άνθρωποι σε ταχτά πως χρονικά διαστήματα και ρωτούσαν τους ορισμένους για τη διανομή πρόεδρο, Παπά, δάσκαλο αν ήλθαν τα λέη.

Αυτά γνωρίζω και τα αναφέρω και παρακαλούσα όποιον από το χωριό ς γνωρίζει περισσότερα να τα γράψει ο περιοδικό μας, το οποίο και ευχαριό που θα φιλοξενήσει τα γραφόμενά ου.

Πέτρος Μάντζιος

ΚΡΙΘΗ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ ΤΟ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΥ

Ύστερα από απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού μεταξύ των άλλων ρών, που κρίθηκαν διατηρητέα ημεία στην Ήπειρο συμπεριλήφθη πρώην Δημοτικό Σχολείο Ελαφοτόπου, το οποίο αποτελεί αξιόλογο δείγμα κής αρχιτεκτονικής, απαραίτητο για μελέτη της Ιστορίας και Αρχιτεκτονικής στο συγκεκριμένο χώρο.

ΟΙ ΔΙΑΡΡΗΚΤΕΣ ΞΑΝΑΧΤΥΠΗΣΑΝ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

Νυχτερινές ώρες της Τετάρτης/Πέμπτη (3/4-4-96) στη θέση «Ντσαμπούτι» της Κοινότητας Βίτσας άγνωστοι παραβίασαν την πόρτα της αγροικίας του Καραγιώργη Ευαγγέλου του Κων/νου, 35 χρόνων, κατοίκου Βίτσας και αφαίρεσαν ένα δίκανο κυνηγετικο όπλο.

Επίσης στο Κουκούλι παραβίασαν την πόρτα του σπιτιού του Δήμου Κων/νου του Χρήστου, 40 χρονών και αφαίρεσαν χρυσαφικά, ένα σετ μαχαιροπήρουνα, ένα γυναικείο ρολόϊ, είδη ένδυσης και κλινοστρωμνής, συνολικής αξίας οκτακοσίων χιλιάδων (800.000) δραχμών.

Έρευνες για τις κλοπές κάνει το Τμήμα Κήπων.

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ!!! Κατάργηση Ειρηνοδικείων

Πληροφορίες αναφέρουν ότι επίκειται κατάργηση των Ειρηνοδικείων

Ταβέρνα στη Λεπτοκαρυά
Στην Κοινότητά μας λειτουργεί η ταβέρνα «Πάνος» προσφέρει ποτό, καφέ, φαγητό με εξαιρετικές τιμές και ταχεία εξυπηρέτηση.
«Ο Πάνος»
τηλέφ. 0653-51315

Νέα από τον τόπο μας

Ζίτσας και Ζαγορίου. Το Ειρηνοδικείου Ζαγορίου εδρεύει στους Κήπους και εξυπηρετεί περίπου 25 Κοινότητες. Εάν καταργηθεί οι κάτοικοι θα μετακινούνται στα Γιάννινα με δυσβάστακτες οικονομικές συνέπειες και με καθυστέρηση στην απονομή δικαιοσύνης, ενόψει του φόρτου των υποθέσεων του Ειρηνοδικείου Ιωαννίνων. Συνηγορούμε και μεις στην μη κατάργηση του Ειρηνοδικείου Κήπων, αλλά και την επιστροφή κι άλλων υπηρεσιών που έφυγαν, ώστε να ενθαρρυνθούν οι αναπτυξιακές προσπάθειες των κατοίκων και των μαζικών φορέων του Ζαγοριού.

Σ.Ε.

ΣΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΩΝ

Με ιδιαίτερη λαμπρότητα γιορτάστηκε και φέτος στο χωριό μας η γιορτή του Ευαγγελισμού.

Το ιστορικό μοναστήρι της Ευαγγελίστρας — του οποίου «...το έτος της κτίσης άδηλον», πνευματικό κέντρο του Ζαγοριού στα χρόνια του σκοταδισμού – συγκεντρώνει τα τελευταία χρόνια πολύ κόσμο.

Ανακαινισμένο με τη δωρεά της οικογενείας Αγγελοπούλου χάρις στις ενέργειες του Αρεοπαγίτη συγχωριανού μας και λάτρη του χωριού Βασίλη Λαμπρίδη, ανοίγει φιλόξενα κάθε χρόνο την αγκαλιά του στους πιστούς. Οι ετοιμασίες αρχίζουν μέρες πριν.

Όλοι τρέχουν στην Ευαγγελίστρια. Την παραμονή οι προσκυνητές απ' τα γειτονικά χωριά αλλά και ξένοι ανηφορίζουν το καλοστρωμένο δρομάκι ως την πόρτα του τειχόκαστρου. Όπως παλιά, ανάβουν κεριά, πανύψηλες λαμπάδες ταγμένες στη χάρη της και «ζώνουν» με κερί το μοναστήρι.

Έτσι και φέτος. Ο Αρχιμανδρίτης Φιλόθεος πρωτοστάτησε στον κατανυκτικό εσπερινό και την ακολουθία του Ακάθιστου Ύμνου. Στο καφενείο του Τσιγαρά το γλέντι χράτησε ως αργά.

Ανήμερα του Ευαγγελισμού από νωρίς άρχισαν να φιλάνουν οι προσκυνητές. Ανάμεσά τους κι οι ξεντεμένοι μας, ο Πρόεδρος της Αδελφότητας Αθηνών Κ. Μ. Ξάνθος, ο αρεοπαγίτης Β. Λαμπρίδης, ο διηγήγορος Χ. Δάμος, ο πρόεδρος της ενώσεως Ζαγορισίων Αρ. Χρόνης.

Στη λειτουργία χοροστάτησε ο Αρχιμανδρίτης κ. Τραϊκάπης και συνόδευσαν καλλίφωνοι ψάλτες χωριανοί και προσκυνητές.

Μετά τη δοξολογία για την επέτειο της εθνικής μας γιορτής η δασκάλα της σχολής κ. Μ. Γιαννακού Ντιναλέξη ενθουσίασε με τον πανηγυρικό της ημέρας. Στη συνέχεια έγινε αγιασμός. Ο ουρανός γιόρταζε πραγματικά εκείνη την ημέρα. Η κατάνυξη κι η μοσχοβολιά απ' το θυμίαμα γέμιζαν τον αέρα.

Οι Βορειοηπειρωτοπούλες μαθήτριες της Σχολής ντυμένες, άλλες με τη Ζαγορίσια φορεσιά κι άλλες με τις πανέμορφες χρυσοκέντητες Δεροπολίτικες, με κρυστάλλινες φωνές και περδικοπατήματα, χόρεψαν και τραγούδησαν.

Δίπλα οι οργανοπαίχτες κούρδιζαν ανυπόμονα τα όργανα. Σε λίγο το γλέντι άρχισε. Χόρεψαν ο πρόεδρος, οι σύμβουλοι Α. Κατσούτης και Π. Ξάνθος, οι δάσκαλοι κι ο χορός γενικεύτηκε.

Παράλληλα οι νέοι του χωριού άρχισαν το σερβίρισμα. Το βακαλάο με τη σκορδαλιά και τους ψημένους γίγαντες γεύτηκε το πλήθος. Ο καρτερός Μαρτιάτικος ήλιος και το άφθονο χρασί έκαναν τα μαγούλια των προσκυνητών κατακόκκινα. Χόρεψαν, έφαγαν κι έφυγαν με τις καλλίτερες εντυπώσεις.

Ποιον να πρωτοσυγχαρεί κανείς γι' αυτή την πανδαισία. Τους ακούραστους επιτρόπους Β. Γιούστη και Δ. Ζαμπακίδη τους αδελφούς Δεμάτη που πάντα πρωτοστατούν, το Γιάννη Τσιγαρά που είχε το «γενικό πρόσταγμα» του Κώστα Ξάνθου, πολλούς άλλους νέους και φυσικά τον υπεύθυνο και οργανωτή πρόεδρο της Κοινότητας.

Την ίδια πανηγυρική όψη ίχε και η Λαμπριάδειος Οικοκ. Σχολή. Κατηφορίζοντας οι επισκέπτες σταματούσαν εκεί.

Η διευθύντρια και το προσωπικό της σχολής τους ξεναγούσαν στους χώρους και στα εργαστήρια και θαύμαζαν τα χειροτεχνήματα, υφαντά, κεντήματα και τα χειροπόητα χαλιά. Μακάρι η Βαγγελίστρα να χαρίζει υγεία και να μας αξιώσει να γιορτάσουμε και του χρόνου τη χάρη της.

Ελένη Οικονομίδου-Δούβλη

ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

Πήραμε το πρώτο φύλλο της τρίμηνης έκδοσης της Ηπειρωτικής Εστίας Θεσσαλονίκης με τον τίτλο «ΑΠΕΙΡΩΤΑΝ» με πλούσια και ενδιαφέρουσα ύλη για την Ήπειρο και τις δραστηριότητες της Ηπειρωτικής παροικίας Θεσσαλονίκης.

Ευχαριστούμε θερμά και ευχόμαστε να είναι ο βίος της μακρύς και καρποφόρος.

Η Συντακτική Επιτροπή

ΤΟ «Ζ» ΜΑΣ ΦΤΑΝΕΙ ΠΑΝΤΟΥ

Δημοσιεύουμε παρακάτω επιστολή του Πολιτιστικού και Επιμορφωτικού Συλλόγου Άνθειας-Αλεξάνδρούπολης «ΣΠΑΡΤΑΚΟΥ» προς τον οποίο απευθύνουμε τους θερμούς μας πατριωτικούς χαιρετισμούς και τους γνωρίζουμε, πως το αίτημά τους γίνεται ευχαρίστως δεκτό.

Η ΣΕ

Αγαπητοί μας,

Ο σύλλογός μας λειτουργεί στον ακριτικό Έβρο. Μέσω των σκοπών, πρωτοβουλιών του προσπαθεί να δώσει λύσεις και να κάνει τους νέους δημιουργικούς.

Διατηρεί τμήματα: Χορωδία, Βόλεϋ, Χορευτικές ομάδες, T.W.D., Θεατρική Ομάδα και εκδίδει μηνιαία εφημερίδα «Το Βήμα της Άνθειας».

Με την επιστολή μας αυτή, θέλουμε να σας παρακαλέσουμε – αν είναι δυνατό – να μας στέλνετε το περιοδικό που εκδίδετε για να ενημερωνόμαστε για τα νέα της περιοχής αλλά και να αντιλάβουμε ειδήσεις, πληροφορίες, πρωτοβουλίες και ιδέες.

Πιστεύουμε να κάνετε δεκτό το αίτημά μας, μιας και έχουμε ανάγκη την πληροφόρηση και την επικοινωνία.

ΣΝ' ΑΡΡΕΝΤΑ

Ποια είναι η χριστιανική μας αρετή, όντας σε μικρωνονία υποκρισίας, εκμετάλλευσης, ανέχειας, πόνου και δυστυχίας, αισθανόμαστε ικανοποιημένοι κι ευτυχείς; Και ειδικά, όταν με τη δράση την αμάθεια και την αδρανειά μας – συνειδητά ή ασυνείδητα – προκαλούμε και συντηρούμε τις καταστάσεις αυτές; Ή νομίζουμε πως ο Θεός συμπεριφέρεται όπως οι επίγειοι άρχοντες, αμοίβει τους οπαδούς της παραβαίνει τις μεροληπτικά με υπάρχοντα και ουράνιες βασιλείες, καταδικάζοντας συνάμα την αλλόδοξη παράταξη με ανέχεια και δυστυχία;

Λέτε ο Θεός νάναι κατ' εικόνα και ομοίωσίν μας, ώστε να πουλάει κατά περίπτωση;

«Ουαί υμίν, γραμματείς και φαρισαίοι υποκριταί, ότι καθαρίζετε το έξωθεν του ποτηρίου και της παροψίδος, έσωθεν δε γέμουσιν εξ αρπαγής και αδικίας. Ότι παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οίτινες έξωθεν μεν φαίνονται ωραίοι, έσωθεν δε γέμουσιν οστέων νεκρών και πάσης ακαθαρσίας».

Φωκίων Ι. Καψάλης

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Γίνεται γνωστό στους συμπατριώτες Ζαγορίσιους, ότι η βιβλιοθήκη του Βασίλη Φανίτσιου, που στεγάζεται στο Δημ. Σχολείο Λεπτοκαρυάς, θα λειτουργεί τις κάτωθι Κυριακές:

19 και 26/5
16 και 23/6
21 και 28/7
11 και 18/8
8 και 15/9

Για περισσότερες πληροφορίες στο τηλέφωνο 0651.78571 Γιαννινα

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΕΣ

ΘΑΛΕΙΑ ΒΑΣ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ

Έσβησε και ο τελευταίος γόνος της οικογένειας των Μιχαηλιδαίων η Θάλεια Μιχαηλίδου, κόρη του γιατρού Βασιλείου Μιχαηλίδη από το Δίλοφο και αδελφή του καθηγητή της Καρδιολογίας Γεωργίου Μιχαηλίδη, ευεργέτη της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Πέθανε στις 3 Μάη στην κλινική «Κυανούς Σταυρός» στην Αθήνα, ύστερα από σχετικά σύντομη σκληρή μάχη με την επάρατη νόσο σε ηλικία 86 ετών και κηδεύτηκε στα Γιάννινα στην Εκκλησία του Αγ. Νικολάου Κοπάνων την επομένη από τους μόνους συγγενείς της Νουτσοπουλαίους. Στην κηδεία ήταν αρκετοί χωριανοί, φίλοι και αντιπροσωπεία του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων από τον Πρύτανη κ. Γλάρο και τον αντιπρύτανη κ. Μασσαλά. Σύμφωνα με την επιθυμία της δεν κατατέθηκαν στεφάνια, πλην των συγγενών, και δεν εκφωνήθηκανλόγοι.

Η Θάλεια Μιχαηλίδου γεννήθηκε στα Γιάννινα, όπου τελείωσε και το γυμνάσιο. Παντρεύτηκε πριν τα 20 χρόνια της, αλλά ατύχησε στο γάμο της. Από τότε ζούσε στην Αθήνα κοντά στον αδελφό της. Στα Γιάννινα ερχόταν κάθε χρόνο και έμενε αρκετό καιρό μαζί με τους γονείς της. Μετά το θάνατο του γιατρού μετεκόμισε στην Αθήνα και η μητέρα της Ολυμπιάδα, γνωστή για την κοινωνική της δράση.

Η Θάλεια, γυναίκα με απαράμιλλη θέληση, τετράγωνη λογική, ξεκαθαρισμένες απόψεις και στέρεες αρχές, που τις υποστήριζε με σθένος και βάσιμη επιχειρηματολογία, προσπαθούσε να ενημερώνεται για όλα· γι' αυτό η συνομιλία μαζί της ήταν ενδιαφέρουσα και ουσιαστική. Έφερε πάντοτε με υπερηφάνεια την αρχοντική ζαγορίσια καταγωγή της κι αντιμετώπιζε με θάρρος και στωϊκότητα κάθε πλήγμα της ζωής και ιδιαίτερα την ασθένειά της. Την ενδιέφεραν πολύ τα των Γιαννίνων και του χωριού της, για το οποίο η συνδρομή της σε κάθε ανάγκη ήταν σημαντική. Και φρόντιζε να κρατιούνται ορθά τα δυο παραδοσιακά σπίτια της στα Γιάννινα και στο Δίλοφο.

Με τη Θάλεια, που θάφτηκε τελευταία στον οικογενειακό τάφο των Μιχαηλιδαίων, έσβησε μια ακόμη αρχοντική ζαγορίσια οικογένεια από εκείνες, που σκιαγράφησαν το πρόσωπο του Ζαγοριού.

Αιωνία της η μνήμη!

Β.Β.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΖΩΡΔΟΥΜΗΣ (1920-1996)

Στις 17 Φλεβάρη 1996, ύστερα από επώδυνη αρρώστια, πέθανε στα Γιάννινα ο συνταξιούχος δάσκαλος Περικλής Ζωρδούμης και την επόμενη ενταφιάστηκε στο αγαπημένο του χωριό τα Άνω Πεδινά (Πάν Σουδενά) Ζαγορίου.

Ο Περικλής γεννήθηκε στα Πάνω Σουδενά το 1920. Τελείωσε το δημοτικό Σχολείο στο χωριό του και το ημιγυμνάσιο στη Βίτσα. Την τρίτη Γυμνασίου την έβγαλε στα Γιάννινα και μετά για έξι χρόνια φοίτησε στο Μεγάλο Σχολείο της Ηπείρου, το Ιεροδιδασκαλείο Βελλάς.

Έζησε κι αυτός από κοντά όλη τη φρίκη του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου. Μετά την απελευθέρωση βρήκε καταφύγιο στη φιλόξενη Λευκάδα. Υπηρέτησε δάσκαλος στα πιο απομακρυσμένα χωριά της. Τα τελευταία χρόνια της διδασκαλικής του σταδιοδρομίας μετατέθηκε στην Αθήνα και υπηρέτησε στα σχολεία του Αιγάλεω απ' όπου και συνταξιοδοτήθηκε.

Η ζωή του Περικλή, μετά την απελευθέρωση ήταν πολύ δύσκολη. Ξεριζώθηκε από το αρχοντικό του σπίτι στα Πάνω Σουδενά και ακόμη δεν ανέβηκε τις βαθμίδες της εκπαιδευτικής ιεραρχίας παρά τη μεγάλη επιστημονική και παιδαγωγική του μόρφωση.

Ο Περικλής ήταν ένας πολύπλευρα ταλαντούχος και χαρισματικός εκπαιδευτικός,ένας μεγάλος και επιδέξιος χειριστής της πένας και ένας μεγάλος ποιητής. Αθόρυβος, με έμφυτη ευγένεια, ευαίσθητος, με λεπτό χιούμορ, πρόθυμος για προσφορά χωρίς όρους. Καταπιάστηκε με όλα τα είδη του λόγου με εξαιρετική επιτυχία και η γραφή του σεμνή και απέριττη.

Ο Περικλής δεν επιδίωξε ποτέ την προβολή, αν και την άξιζε. Ο θάνατός του προκάλεσε θλίψη και πόνο σ' όσους τον γνώρισαν από κοντά. Ο χρόνος δεν πρόκειται να τον σβήσει από την καρδιά μας. Αποχαιρετούμε με συγκίνηση κι αγάπη το δάσκαλο ποιητή, το σπουδαίο πνευματικό δημιουργό. Χάσαμε έναν αληθινό και γλυκύτατο φίλο, έναν καλόκαρδο άνθρωπο, χιουμορίστα και με αφιλοκερδή προσφορά.

Προσπάθεια των δικών τους και των φίλων του η συγκέντρωση όλων των γραπτών του κειμένων, όλων των πεζών και ποιημάτων του και η έκδοσή τους. Αυτή θα είναι η καλύτερη πράξη στη μνήμη του. Πολλά ποιήματά του δημοσιεύτηκαν σε τοπικές πτειρώτικες και λευκαδίτικες εφημερίδες, αλλά και πολλά δώρισε ο ίδιος σ' άλλους. Μερικά από τα περίφημα ποιήματά του. «Ο ανδριάντας του Ι. Λαμπρίδη», «Το Ζαγόρι», «Η γυναίκα της Πίνδου» και «Ο Πλάτανος στο Μεσοχώρι..

Ο Περικλής άφησε πίσω του την αγαπημένη και γλυκύτατη κόρη του Άννα Ζωρδούμη-Ρέκκα, καθηγήτρια Μαθηματικών, τον αξιόλογο και εξαίρετο επιστήμονα σύζυγό της Μιχάλη Ρέκκα, μηχανολόγο ηλεκτρολόγο και τα δυο πολυαγαπημένα του εγγονάκια Δημήτρη και Σπύρο.

Στην τελευταία κατοικία του τον συνόδευσε η εκλεκτή οικογένεια της κόρης του, η σύζυγός του, η οικογένεια της μοναδικής αδελφής του Γίτσας, πολλοί συγγενείς και φίλοι και όλοι οι Πάνω Σουδενιώτες.

Η Αδελφότητα Άνω Σουδενών με έδρα την Αθήνα εκφράζει στην οικογένεια της κόρης του, στη σύζυγό του, στην οικογένεια της αδελφής του θερμά συλλυπητήρια.

Ας είναι ελαφρό το χώμα του χωριού μας, που τον σκεπάζει. Εμείς πάντα θα τον θυμόμαστε για την ανιδιοτελή προσφορά του στον άνθρωπο, αλλά και γιατί μέχρι την τελευταία στιγμή της ζωής του στάθηκε με συνέπεια στα λόγια και στα έργα.

Στη μνήμη του η κόρη του Άννω Ζωρδούμη-Ρέκκα πρόσφερε στην Αδελφότητα Άνω Σουδενών 50.000 δραχμές.

Καλό σου ταξίδι, αγαπημένε μας Περικλή.

Μιχάλης Ξάνθος

Για τον Περικλή

Τον θυμάμαι πάντα γελαστό και καλοσυνάτο τον Περικλή Ζωρδούμη τον Πάνω Σουδενιώτη δάσκαλο.

Δεν έλειπε ποτέ από τα πανηγύρια του χωριού και δεν γινόταν να μην περάσει —πάντα καλοδεχούμενος— από το σπίτι της θείας μου της Ευσταθίας Ζωρδούμη.

Εγώ χαιρόμουν την συντροφιά του, τον χείμαρρο του λόγου του, καθώς οι αν μνήσεις των κατέκλυζαν κι όλο κάτι είχα να μαθαίνω, απ' τα παλιά.

Ολύμπιο, πληθωρικό, χαρισματικό και καλοκάγαθο, έτσι τον γνώρισα τον Πε ρικλή.

Σήμερα αναπαύεται στο απέριττο κοιμητήρι του χωριού του αγναντεύοντας τ σπίτι του, το αρχοντικό του, μεγάλο καημό της ζωής του.

Η Άννα η μοναχοκόρη του που ζει μακριά, ας είναι ήσυχη, γιατί σίγουρα α Σουδενιώτες δεν θ' αφήνουν αβήστό του Περικλή το καντήλι.

Ελένη Οικονομίδου-Δούβλη

ΝΑΥΣΙΚΑ ΠΕΤΡΑΚΗ

Έφυγε για το αιώνιο ταξίδι από κοντά μας μακριά από τη γενέτειρα Γη, στις 14 περασμένου μήνα στην Αθήνα από το ανηλέητο δρεπάνι του χάρου, η αγαπημέν και καλωσυνάτη σε όλους μας Ναυσικά Γκόνη (Πετράκη) στα 62 της χρόνια. Γι την οικογένειά της που δοκιμάσθηκε σκληρά από τη μοίρα υπήρξες το τέταρτο θύμ σε διάστημα ενός έτους. Άφησες δυσαναπλήρωτο κενό στην οικογένειά σου, στο απαρηγόρητο σύζυγό σου Γρηγόρη στα παιδιά σου Χρήστο και Λευτέρη που δε είχες την τύχη να τα χαρείς όπως επιθυμούσες καθώς και στα αδέλφια σου Ντίν και Ευλαλία, που είχαν την ατυχία να θρηνήσουν σε διάστημα ενός έτους, τέσσερ προσφιλή τους πρόσωπα (μάνα, αδελφές και αδελφοί).

Υπήρξες υπόδειγμα μητέρας, συζύγου, νοικοκυράς. Διακρίθηκες όσο λίγες γυ την καλωσύνη η σεμνότητα και κάθε είδους αρετή. Δεν υπήρξε ανθρώπινο μάτι, πο τη γνώριζε και να μη δακρύσει. Ιδιαίτερα το θλιβερό μαντάτο συγκλόνισε τους συγχωριανούς της που κανένας δεν άκουσε άσχημη και κακή κουβέντα από το στόμ της και δεν κατέστη δυνατό να σε συνοδεύσουν στην τελευταία της κατοικίας (εκτός από τους συγχωριανούς σου στην Αθήνα).

Στον απαρηγόρητο σύζυγό της Γρηγόρη, στα παιδιά της και στ' αδέλφια τη Θερμά συλλυπητήρια και την εξ ύψους παρηγορία. Αιωνία σου η μνήμη αγαπημέ μας Ναυσικά.

Το χώμα της Αττικής Γης που σε δέχθηκε ας είναι ελαφρό.

Α. Κ. Λ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΣΤΟΛΙΓΚΑΣ

Γεννήθηκε στη Λεπτοκαριά (Λιασκοβέτσι) πριν από 77 χρόνια. Ήταν παιδί πο λύτεκνης οικογένειας και γιος μπακάλη. Άριστος μαθητής, έφυγε απ' το χωριό, γ να φοιτήσει στο Γυμνάσιο Γρεβενετίου, που όμως δεν κατάφερε για οικονομικού λόγους να τελειώσει. Λόγω της οικον.άδυναμίας του πατέρα του απευθύνθηκε ένα θείο του αξιωματικό. Εκείνος δεν συμμερίστηκε το πάθος του μικρού Βασίλ για τα γράμματα, κι έτσι δεν τον βοήθησε. Πήρε το δρόμο για την Αθήνα σε ηλικί 17 χρονών. Και άρχισε η βιοπάλη. Έκανε δουλειές του ποδαριού μέχρι που η τύχ επιτέλους του χαμογέλασε. Βρήκε απασχόληση σ' ένα εργοστάσιο ορθοπεδικών ειδώ Γνώρισε μια κοπέλα, τη Μαρία, απ' την Ερμιόνη Αργολίδας και έκαμε μαζί της οι κογένεια. Απέκτησαν δυο γιους, το Χρήστο και το Γιάννη. Όμως η ευτυχία δεν κρ τησε πολύ. Η ζωή του κατάφερε νέο πλήγμα. Η νεαρή γυναίκα του αρρώστησε κα πέθανε, αφήνοντας πίσω της δυο μικρά παιδιά (9 και 4 χρόνων). Ο Βασίλης δεν π βάλε κάτω. Πάλαιψε. Όταν γύριζε απ' το εργοστάσιο στις 5 το απόγευμα, προσπα θούσε να γίνει πατέρας και μάνα μαζί για να καλύψει το κενό, που άφησε ο χαμέ της μάνας. Η ΣΤΕΡΗΣΗ όμως ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ δημιουργεί κενό ΔΥΣΑΝΑΠΛΗΡΩΤ στις ευαίσθητες παιδικές ψυχές. Όμως παρόλα αυτά ζωή τραβάει την ανηφόρα κ ο άνθρωπος δεν μπορεί να κάνει τίποτα άλλο παρά να την ακολουθήσει. Έτσι απ φάσισε ο Βασίλης να ξαναντωρεύτει τη χωριανή του, αυτή τη φορά, Ιωάννα Τσέπε Απέκτησε μαζί της δυο γιους το Γιώργο και το Σπύρο που σήμερα είναι φοιτητ της Θεολογικής στην Αθήνα. Η ζωή δύσκολη. Η οικογένεια μεγάλη με πολλά βάρ Ο Βασίλης όμως διέθετε αγωνιστικότητα, εργατικότητα, τιμιότητα, καλοσύνη. Κι έτ τα κατάφερε. Παρείχε στην οικογένειά του όσα αγαθά μπόρεσε. Υλικά αγαθά, μέ φωση, αγάπη, ταξίδια. Τα χρόνια πέρασαν όμως. Προβλήματα υγείας, συνηθισμέ σ' αυτή την ηλικία, εμφανίστηκαν. Ευτυχώς πρόλαβε και αποκατέστησε τους γιου του. Το Χρήστο στην Ολυμπιακή και το Γιάννη ιδιωτικό υπάλληλο. Θα μείνει όλους η ανάμνηση απ' το χορό του στα παηγύρια. Γιατί ήταν γλεντζές και ανε χτόκαρδος μ' όλους τους ανθρώπους. Η φυσική φθορά όμως είναι ο ανίκητος εχθρ του ανθρώπου. Έτσι έφυγε ο Βασίλης, με την έγνοια πάντα των παιδιών του) άφησε μεγάλο κενό στις καρδιές των δικών του. Ο Θεός να αναπαύσει την γ του.

Η ανεψιά του
Χαρίκλεια Παπαδοπούλου-Καταραού, φιλόλογος

Υ.Γ.: Η οικογένεια της Ευτυχίας Κ. Παπαδοπούλου πρόσφερε (αντί στεφάνου) ποσό των 30.000 δραχμών στη μνήμη του αξέχαστου Βασίλη Στολίγκα, για ανέ πιστικό σκοπό.

ΠΑΡΘΕΝΟΠΗ ΚΩΝ. ΓΚΕΛΜΠΑ

Με τη σκέψη «Ν' ανοίξ πσίχα ου κιρός» —όπως χαρακτηριστικά με την Ζα ρίσια σου προφορά έλεγες για να φύγεις από την Αθήνα, που τόσα χρόνια τόσο πολύ σε κούρασε, και να επιστρέψεις στο αγαπημένο σου χωριό, τον Ελη τοπο, όπου είχες την τύχη να πρωτοαντικρύσεις το φως του ήλιου, χωρίς ταλαιπω πέρασες τα νερά του Αχέροντα και ξαφνικά χάθηκες και μας άφησες μόνους, λυναγαπημένη μας θεία Παρθενότη.

Μαζί σου χάθηκε ακόμα μια Ζαγορίσια μορφή.

Η τελευταία σου επιθυμία να κοιμηθείς αιώνια δίπλα στο σύζυγό σου Κώσ Γκέλμπα εκπληρώθηκε.

Τα παιδιά σου, τα εγγόνια σου, τα αδέλφια σου, τα ανήψια σου, οι λοιποί συγ νείς σου και όσοι σε γνώρισαν, στον πρόσκαιρο τούτο κόσμο, θα σε θυμούνται πάντα.

Ας είναι ελαφρύ το Τσερβαριώτικο χώμα που σε σκεπάζει. Αιωνία σου η μν

Πάκης Δημ. Γκογκόπ

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ
Συγχαρητήρια

– Την αγαπημένη μου βαπτιστήρα Μαρία Ελευθερίου Βακόλα που πρόφατα πήρε με επιτυχία το πτυχίο Ψυχολογίας από το Πανεπιστήμιο Αθηνών και συνεχίζει μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Manchester της Αγγλίας, Οργανωτική Ψυχολογία, συγχαίρω θερμότατα, της εύχομαι καλή σταδιοδρομία και να προοδεύει πάντα με την ίδια επιτυχία.

Στους αγαπητούς μας κουμπάρους Ευτέρη και Άννα θερμά συγχαρητήρια.

Φιλιώ Ραγκούση

– Στην αγαπητή μας Μαρία Ελευθ. Βακόλα που επάξια πήρε το πτυχίο Ψυχολογίας από το Πανεπιστήμιο Αθηνών και συνεχίζει μεταπτυχιακά σε Πανεπιστήμιο της Αγγλίας εκφράζουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια και καλή σταδιοδρομία.

Γιώργος και Μαρούλα Πρίφτη

ΑΡΙΣΤΗ
Θάνατοι

Τον περασμένο μήνα, τον Απρίλη, πισβίωσαν οι:

– Ευθυμίου Κων/νος
– Οικονόμου, σύζυγος Κίμωνα, αρβάρα, δασκάλα.
– Μπούτικου-Οικονόμου Ουρανία

Γεννήσεις

– Το νεαρό ζευγάρι Άρης και ουκία Συκιώτη, καλοσώρισαν, στη ζωή, ην πρώτη τους κόρη. Στις τρεις του μήα, το πρωί, ο Μάης, τους πρόσφερε ένα αριτωμένο Μαγιολούλουδο.

Ευχόμαστε στους ευτυχείς γονείς α τους ζήσει για να την καμαρώνουν.

Το «Ζ» μας

ΑΝΩ ΣΟΥΔΕΝΑ
Θάνατοι

– Πέθανε αιφνιδίως και κηδεύτηκε την Αθήνα η Δέσποινα Πριμηκύρη, σύγος του προ δύο ετών αποθανόντος εωνίδα Πριμηκύρη.

Στους δικούς της τα πιο θερμά υλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ
Γεννήσεις

– Ο συγχωριανός μας Ξενοφών κοζίνας και η σύζυγός του Ελένη, απέτησαν το δεύτερό τους παιδί, ένα χαριωμένο αγοράκι.

Να τους ζήσει.

Πολ. Συλ. Ασπραγγέλων

Γάμοι

– Στον Ιερό Ναό Αγ. Δημητρίου άρνας Θεσσαλονίκης, στις 15 Απριλίου, τελέστηκαν οι γάμοι του Κώστα Καρούνη και της Ευτυχίας Κούκιου.

Στους νεόνυμφους ευχόμαστε να υτυχήσουν.

Πολ. Συλ. Ασπραγγέλων

Γεννήσεις

– Ο Τρύφωνας και η Γιώτα Κάτσου απέκτησαν το δεύτερο αγοράκι ους.

Ευχόμαστε να τους ζήσει.

Πολ. Συλ. Ασπραγγέλων

Θάνατοι

– Πέθανε στα Γιάννενα, στις 14 λεβάρη, η Ανδρομάχη Καραγιάννη. Η εκρώσιμη ακολουθία έγινε την επομένη στον Αγ. Νικόλαο Κοπάνης.

Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους της.

– Πέθανε στις 22 Φλεβάρη, σε ηλικία 91 ετών, ο χωριανός μας Θεοφάνης Παπαλεξίου και κηδεύτηκε την επομένη στους Ασπραγγέλους.

Συλλυπούμαστε τους οικείους του.

– Πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στους Ασπραγγέλους, στις 14/3/96, ο συγχωριανός μας βασίλειος Μπόνιας.

Συλλυπητήρια στους οικείους του.

– Στις 16 Μαρτίου πέθανε στα Γιάννενα και κηδεύτηκε στην Περίβλεπτο ο Κωνσταντίνος Παπαντωνίου.

Κοινωνικά

Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους του.

Πολ. Συλ. Ασπραγγέλλων

Συγχαρητήρια

Ο Σύλλογός μας συγχαίρει τη χωριανή μας Μπίκα Φανή που πήρε το πτυχίο της από το Τμήμα Ηλεκτρολογίας Καβάλας και της εύχεται καλή σταδιοδρομία.

Πολ. Συλ. Ασπραγγέλων

ΒΙΤΣΑ
Γεννήσεις

– Δεν κλαίει, χαμογελάει, είναι υγιέστατο και παιχνιδιάρικο το κοριτσάκι που απέκτησαν ο Στάθης Βασδέκης και η γυναίκα του Λαμπρινή.

Να τους ζήσει.

Φ. Β.

– Ο Θεόδωρος Αντωνιάδης και η σύζυγός του Ελένη, απέκτησαν ένα υγιέστατο και χαριτωμένο κοριτσάκι.

Ευχόμαστε να τους ζήσει.

Τις ίδιες ευχές μου και στον παππού Κλεομένη και στη γιαγιά Άννα.

Φ. Β.

Συγχαρητήρια

Στον αγαπημένο μας αδελφό και θείο Ναπολέοντα Καρέτση, που λίαν επάξια ανέβηκε στην κορυφή της υπηρεσιακής ιεραρχίας της Τράπεζας Ελλάδος –ανάμεσα στα κορυφαία στελέχη της– απευθύνουμε τα εγκάρδια συγχαρητήριά μας και του ευχόμαστε πάντοτε επιτυχίες.

Οι οικογένειες
Δημητρίου Καρέτση
Απόστολου Καρέτση
Θεοχάρη Αργυρόπουλου

– Τον αγαπημένο μας γιο, αδερφό και θείο Ναπολέοντα Καρέτση, που ανέλαβε υψηλότατη θέση στην Τράπεζα της Ελλάδος, βάσει των πολυετών σπουδών του και της προσφοράς του στην Τράπεζα, συγχαίρουμε θερμά και του ευχόμαστε καλή επιτυχία.

Με πολλή αγάπη
Η μητέρα του Ιππολύτη Καρέτση
Η αδερφή του Αμαλία Φωτείνη
Οι ανεψιοί του Στεφανίας και Στέφανος Γεωργιάδη

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ

– Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννινα στις 23 Απριλίου η Άννα Μιχ. Πασχάλη σε ηλικία 75 ετών.

Στους δικούς της θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΔΙΛΟΦΟ
Συγχαρητήρια

Τον ανεψιό μας Κωστή Νουτσόπουλο, γιό του καθηγητή Ε.Μ.Π. Γιώργου Νουτσόπουλου, που πήρε το Master πολιτικού μηχανικού από το Πανεπιστήμιο Αλαμπάμπα ΗΠΑ, με άριστα, συγχαίρουμε θερμά και του ευχόμαστε και σ' άλλες ανώτερες επιτυχίες.

Έρη και Βύρων Βαρζώκας
Φιλάνθη και Γιώργος Καρακίτσος

ΕΛΑΤΗ
Συγχαρητήρια

– Στη συγχωριανή μας Αριστέα Ιωάννου Θεοδώρου, που πήρε το πτυχίο του γεωπόνου (ειδικότητα Γεωργικών εφαρμογών και οικολογίας) του Γεωργικού Πανεπιστημίου Αθηνών, θερμά συγχαρητήρια και καλή επαγγελματική αποκατάσταση.

Εξωραϊστικός Σύλλογος Ελάτης

– Στη συγχωριανή μας Αριστέα Ιωάννου Θεοδώρου που πήρε το πτυχίο του γεωπόνου του Γεωργικού Πανεπ/μίου Αθηνών της ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

Οικ. Δεματάτη Απόστολου

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ
Συγχαρητήρια

– Συγχαίρομε τον αγαπημένο μας ανηψιό και ξάδερφο Βασίλειο Τζόκα για την κατάκτηση του τέταρτου χρυσού μεταλλίου στους πανελλαδικούς αγώνες πυγμαχίας και του ευχόμαστε πάντα επιτυχίες.

Με πολλή αγάπη
Οικογένεια Νικολάου Κύρκου

ΙΤΕΑ
Ευχαριστήριο

– Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου της ενορίας μας και εκ μέρους όλων των Ενοριτών μας ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΘΕΡΜΑ, για το πολύτιμο έργο που προσφέρατε, για τις ενέργειές σας και την χορήγηση της οικονομικής ενίσχυσης εκ δρχ. 400.000 για την επισκευή του Ιερού Ναού μας Αγ. Παρασκευής.

Ο Πρόεδρος
του Εκκλ. Συμβουλίου
Ιερέας Χρ. Γαβρέας

ΚΑΤΩ ΣΟΥΔΕΝΑ
Θάνατοι

– Στις 16 Απριλίου πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννινα ο Αθανάσιος Χ. Βούρδας σε ηλικία 86 ετών.

Στους δικούς του θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΚΗΠΟΙ
Απρίλιος 1996

Το Δ. Συμβούλιο του Λαογραφικού Μουσείου Κήπων Ζαγορίου «Αγαπιος Τόλης» ευχαριστεί θερμά τον Σύνδεσμο Σκαμνελιτών Αττικής για την οικονομική ενίσχυση των 50.000 δρχ. υπέρ των σκοπών του Μουσείου και εύχεται όπως η καθ' όλα αξιέπαινη χειρονομία αυτή να εύρει και άλλους μιμητάς.

Για το Δ.Σ.
Ο Πρόεδρος Αγάπιος Τόλης

– Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Αγίου Νικολάου Κήπων Ζαγορίου, ευχαριστεί θερμά την κα Ευθαλία Σκλαβενίτη για την οικονομική ενίσχυση των 20.000 δρχ. υπέρ της Εκκλησίας και εύχεται ο Άγιος πάντα μαζί τους.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή

ΛΑΪΣΤΑ
Θάνατοι

Στις 7-4-1996, ημέρα Κυριακή των Βαΐων, απεβίωσε στη Λαίστα Ζαγορίου, σε ηλικία 81 ετών ο Θεόδωρος Τσιουμάνης.

Πέρασε ένας φιλίσκιος άνθρωπος, στο χώρο της Κεντρικής Πλατείας, με βάση το περίπτερό του, που προμήθευε τα τσιγάρα και άλλα ψιλικά, εξυπηρετούσε τους πάντες.

Επίσης στην εκκλησία, ως επίτροπος και ταμίας πρόσφερε υπηρεσία επί 30 χρόνια, αθόρυβα. Μετά την κηδεία του τον καφέ τον προσφέραμε στο ξενοδοχείο «ΡΟΜΠΟΔΟ», όπου και ο παπάς Παπαθεόδωρος εψαλε το τρισάγιο του σπιτιού, η σύζυγός του και τα αδέλφια του, ας δεχθούν τα συλλυπητήριά μας.

Χρόνης Δρουγιας

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ
Έκφραση συλλυπητηρίων

– Δια τον χαμό του αγαπημένου μας θείου Βασιλείου Στολίγκα που έφυγε πρόσφατα από κοντά μας. Στέλνομαι στα αγαπημένα του πρόσωπα, σύζυγό του, αγόρια του και αδελφές του, τα πιο θερμά μας συλλυπητήρια. Ο Θεός να αναπαύσει την ψυχή σου θείε, εμείς πάντα θα σε θυμόμαστε με πολύ αγάπη.

Πιπίτσα και Γεώργιος Δανδάλης
Νίκος και Ελευθέριος Πασπάλης
και οικογένεια

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ
Ευχαριστήριο

Ευχαριστούμε θερμά για τη συμπαράστασή σας στο βαρύτατο πένθος μας.

Μάχη Π. Στέα,
Φώντας και Ισαββέλα Στέα
Τίνα και Δημ. Κανελλόπουλος

ΝΕΓΑΔΕΣ

Σε ηλικία 83 ετών, πέθανε και κηδεύτηκε στη γενέτειρά του τον περασμένο μήνα ο συμπατριώτης μας Αλέκος Σαχίνης.

«Γέννημα-θρέμα» του Ζαγορίου, το οποίο υπηρέτησε με ιδιαίτερο πάθος, ο Αλέκος Σαχίνης έχασε τη μάχη με το θάνατο στο Περιφερειακό Νοσοκομείο Δουρούτης. Ήταν ο τελευταίος γιος του Χριστόδουλου Σαχίνη, του Προξενικού υπαλλήλου που κρεμάστηκε από τους Βουλγάρους στις 12.6.1917 στην πλατεία της Δράμας, κατηγορηθείς για κατασκοπεία.

Ο Αλέκος Σαχίνης, γνωστός στους Ζαγορίσιους για την πληθωρική τους δραστηριότητα, διετέλεσε επί τρεις περίπου δεκαετίες πρόεδρος της Κοινότητας Νεγάδων. Την κηδεία παρακολούθησαν κοινοτάρχες από την περιοχή Ζαγορίου και πολύς κόσμος.

Το «Ζ» μας συλλυπείται εγκάρδια τους οικείους του.

ΣΚΑΜΝΕΛΙ
Θάνατοι

– Πέθανε και κηδεύτηκε στη Θεσσαλονίκη, πλήρης ημερών, ο εκλεκτός συγχωριανός μας και για πολλά χρόνια Γραμματέας της Κοινότητας Σκαμνελίου, Παναγιώτης Παναγιώτου.

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου Σκαμνελιτών Αττικής εκφράζει στην οικογένειά του Θερμά συλλυπητήρια

Ευχές

– Χαρμολύπη για τον αγαπητό μας Θανάση Πανταζή Βλάχο, οφθαλμίατρο από το Σκαμνέλι: Την Κυριακή 28 Απριλίου πανηγυρίζει στην Αθήνα και το βράδυ, ξαφνικά και ανεπάντεχα έχασε την αγαπημένη του μάνα, Ασπασία Βλάχου το γένος Τζαμίχα.

Στο νέο ζευγάρι, εύχομαι κάθε ευτυχία στη ζωή του, να έχει την ευχή της μάνας του και να τη θυμούνται.

Κώστας Γ. Θεοδοσίου

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ
Συγχαρητήρια

Στην αγαπημένη μας ανεψιά Κλειώ Κουτρούμπα καθηγήτρια Κλασικής Φιλολογίας που αρραβώνιασε με τον Σωτήρη Χρήστ. Ριζά, πολιτικό επιστήμονα, διδάκτορα, ιστορικό, ευχόμεθα ταχείαν στέψιν.

Αλίκη Αναστασίου
Νίκη Βλαχοπούλου
Οικογ. Γ. Γκαγκοπούλου

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ
Ευχαριστήριο

Ευχαριστούμε θερμά όλους, όσους συμπαραστάθηκαν στο βαρύ πένθος μας, για τον αδόκητο θάνατο του συζύγου, πατέρα, γιου και αδελφού μας Θανάση Τσιγιάννη

Η οικογένεια του

Θάνατοι

Καθηλωμένος επτά ολόκερα χρόνια στο κρεβάτι του πόνου και ακίνητος, άφησε την τελευταία του πνοή στο χωριό του όπου γεννήθηκε και μεγάλωσε, ο σχεδόν αιωνόβιος (96 χρόνων) ο συγχωριανός μας Γιώργος Θ. Τζαφλίδης.

Στις 22 Απριλη, παραμονή της γιορτής του, άφησε την ευχή του στα τρία του παιδιά, στους δυο γαμπρούς του, στα τέσσερα εγγόνια του και στα δυο δισέγγονά του.

Αιωνία του η μνήμη και το χώμα της γενέτειράς του που τον σκεπάζει ας είναι ανάλαφρο.

Θ. Σ.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ
ΜΕΛΕΤΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ 4
454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ
Προσφορές-Δωρεές-Ευχαριστήρια

— Εις μνήμην Ανδρομάχης Καραγιάννη, προσέφεραν για τον Ιερό Ναό Αγ. Νικολάου Ασπραγγέλων:

Ο υιός της Ντίνος Καραγιάννης το ποσό των 30.000 δρχ.

Ο Φαίδων Λούπας το ποσό των 10.000 δρχ. και ο Αναστάσιος Μπουκουβάλας το ποσό των 10.000 δρχ.

— Εις μνήμην Φάνη Παπαλεξίου, τα ανήψια του προσέφεραν το ποσό των 20.000 δρχ.

— Εις μνήμην Βασιλείου Μπόνια, ο υιός του Χρήστος Μπόνιας προσέφερε το ποσό των 50.000 δρχ.

— Εις μνήμην Αρτεμισίας Καψάλη: Τα παιδιά της Φωκίων Καψάλης και Γαλάτεια Τσακαλογιάννη δώρισαν στην εκκλησία μας «Κοίμησις της Θεοτόκου» μια εικόνα.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί για τις προσφορές και προσεύχεται για την ανάπαυση των ψυχών τους.

— Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ασπραγγέλων ευχαριστεί τον Νίκο Βαστέλη για την ευγενή του προσφορά των 5.000 δρχ.

Δ.Σ.

ΒΙΤΣΑ
Δωρεά

Στη μνήμη του Αναστασίου Βαζάκα, η σύζυγός του Βασιλική και η κόρη του Ιάνθη, προσέφεραν για τις ανάγκες του Ιερού Ναού των Παμμεγίστων Ταξιαρχών Άνω Βίτσας, 20.000 δραχμές.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΕΛΑΤΗ
Ευχαριστήριο

Σαν πρόεδρος της Κοινότητας Ελάτης, αισθάνομαι την υποχρέωση να ευχαριστήσω και δημοσίως δια του Τύπου αυτούς τους χωριανούς που πρώτοι ανταποκρίθηκαν, βοήθησαν και βοηθούν πάντα απλόχερα με όλη τη δύναμή τους ηθικά και περισσότερο υλικά να ξεπεράσουμε τα μεγάλα προβλήματα του χωριού μας.

Ευχαριστώ επίσης τους άδολους και καλούς πατριώτες, τους ανώνυμους και αφανείς υποστηρικτάς μας που χωρίς προβολές και ανταλλάγματα βρίσκονται πάντα πρωτοπόροι σε κάθε μας προσπάθεια.

Τελευταία θέλω να ευχαριστήσω ειλικρινά και με όλη μου την καρδιά τους καλούς φίλους και συνεργάτες μου που με μεγάλη προθυμία, δύναμη και κουράγιο ανταποκρίνονται στις προσκλήσεις μας και τους υπόσχομαι ότι με την βοήθεια όλων μας θα έρθουν καλύτερες μέρες για το όμορφο χωριό μας.

Λίγη καλή προσπάθεια και θέληση είναι ότι χρειάζεται για ένα καινούργιο ξεκίνημα και ένα καλύτερο αύριο.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ δημόσια σε όλους σας.

Ο πρόεδρος της Κοινότητος
ΟΡΕΣΤΗΣ ΜΠΑΚΑΛΗΣ

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ
Προσφορά

— Στη μνήμη του Βασιλείου Στολίγκα και αντί στεφανιών στη σορό του, η οικογένεια Παντελή Παπαγεωργίου και η Σοφία Τζιαφλίδη, πρόσφεραν στον Ι. Ν. Αγίου Νικολάου Λεπτοκαρυάς το ποσό των 10.000 δραχμών.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή τους ευχαριστεί

ΣΚΑΜΝΕΛΙ
Ευχαριστήριο

Ευχαριστούμε την παρέα από το Αγρίνιο, που ύστερα από διαμονή τους στο ξενοδοχείο της Κοινότητάς μας, συγκέντρωσαν 20.000 δραχμές για την Εκκλησία μας και δια χειρός κ. Πέτρου Μπαρδάκη δόθηκαν στον Γραμματέα. Ύστερα από συνεννόηση με τον Ιερέα μας τα χρήματα θα διατεθούν για αγορά ενός ασημένιου αστερίσκου στο Ιερό.

Σαν αντίδωρο της χειρονομίας σας και επειδή αγαπήσατε το χωριό μας, αγαπητέ κ. Πέτρο σας εγγράφω σήμερα συνδρομητή για ένα έτος στην Εφημερίδα το «ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ».

Την απόδειξη πληρωμής θα σας την στείλω μόλις παραλάβουμε τον αστερίσκο τον οποίο έχουμε παραγγείλει.

Ο Γραμματέας
Αλ. Τζιάσιος

Ανακήρυξη ευεργέτιδας

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή του Ιερού Ναού Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου Σκαμνελίου με το υπ' αριθ. 4/24-7-94 πρακτικό της ανακήρυξε ευεργέτιδα των ιερών ναών της Ενορίας Σκαμνελίου την κ. Ιουλία Κολούση Παπαχατζοπούλου για τις επί πολλά έτη προσφορές της στους ιερούς ναούς και ιδιαίτερα για τη διάθεση ενός εκατομμυρίου υπέρ του ναού Αγίας Παρασκευής και την πρόθεσή της να προσφέρει το ίδιο ποσό για τον ιερό ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου.

Ο Πρόεδρος και τα μέλη
της Εκκλ/κής Επιτροπής
Ιερέας Γεώργιος Κουτσομάνης
Απόστολος Σ. Σουκοβέλος,
Ευθύμιος Καρβούνης

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ - Δωρεά εις μνήμην

Η κ. Άννα Χατζοπούλου-Βαρδάκη πρόσφερε στη μνήμη του συζύγου της Διονυσίου Βαρδάκη και της μητέρας της Αγλαΐας Χατζοπούλου, το ποσό των 100.000 δραχ. για τις ανάγκες του Αγίου Ιωάννου Προδρόμου της Ιεράς Μονής Ρογκοβού.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί

Ευχαριστήριο

Ανώνυμος, κατέθεσε στην Εθνική Τράπεζα αριθμ. λογ/σμού 359/296082-69 το ποσό των 50.000 δραχμών,για τον καθαρισμό των αγιογραφιών του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Τσεπελόβου.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή
ευχαριστεί θερμά

Για την εκπλήρωση των σκοπών του περιοδικού «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

— Η κ. Ευτυχία Δούσμπη-Σαριπανίδη, στη μνήμη του αγαπητού της θείου Παναγιώτη Στέα, αντί στεφάνου 10.000 δρχ.

— Οι κ.κ. Αναστασία Πρωτόπαππα και Κούλα Μπίκα, στη μνήμη του Γεωργίου και της Ανδρονίκης Χουλιάρα 10.000 δρχ.

— Ο κ. Μιχαήλ Καρατζάς, στη μνήμη αυτών που έφυγαν, 15.000 δρχ.

Η Σ.Ε. ευχαριστεί θερμά

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

10.000
Βεζύρη Βασιλική (4)
Γιαννακός Κων/νος (4)
Γκούρη Γιαννούλα (4)

8.000
Αποστόλου Κων/νος (3)
Καπελίδης Κων/νος (3)
Σοροβάκος Μιχαήλ (3)

7.000
Στεφάνου Ισμήνη (3)

6.000
Βελέντζας Νικόλαος (2)
Εμμανουήλ Πιπίτσα (2)
Καραγιάννης Θωμάς (2)
Καραΐσκος Κων/νος (2)
Καραΐσκος Χρήστος (2)
Σουγλές Χαράλαμπος (2)
Χαρίτος Γεώργιος (2)

5.500
Γκέκης Δημήτριος (2)
Γουνόπουλος Χριστόδουλος (2)
Μαλετσίδη Ουρανία (2)
Παπαζήκος Παύλος (2)

5.000
Ζώλας Ελευθέριος (2)
Καμτσίκας Πελοπίδας (2)
Καψάλης Γρηγόρης (2)
Κοντοδήμος Νικόλαος (2)
Κουνάβος Αδαμάντιος (2)
Μανδαλάς Κων/νος (2)
Μαργιόλης Δημήτριος (2)
Μασσαλά Πιπίτσα (2)
Νιτσόπουλος Στέφανος (2)
Νουσιάδη Σοφία (2)
Ρέμμος Αναστάσιος (2)
Στούπης Ιωάννης (2)
Τόλης Γεώργιος (2)
Τσιγαρά-Καραγιάννη Ευτέρπη (2)

3.000
Αναγνωστοπούλου Δέσποινα
Αποστολίδης Κων/νος
Βακάρος Κων/νος
Βλαχόπουλος Θεμιστοκλής
Βαταβάλης Θεμιστοκλής
Γαμπρίτσιος Χρήστος
Γελέκη Βικτωρία
Γκούβης Χρήστος
Δάλλας Πολύβιος
Διαμαντή Ρένα
Διαμαντής Κων/νος
Ζωΐδου Αλεξάνδρα
Θάνου Πηνελόπη
Θεμελή Γαλάτεια
Ιερός Ναός Αγ. Νικολάου Τσεπελόβου
Κάσσος Αντώνιος
Κατσαρού-Παπαδ/λου Χαρίκλεια
Καφέτσιος Αθανάσιος
Καψάλης Φωκίων
Κοντογιάννης Κων/νος
Κοντοδήμος Χαρίλαος
Κοντονάσιος Θεόφιλος
Κοντούρης Ιωάννης
Κούρας Χάρης
Κωστάκης Απόστολος
Λαμπροπούλου Στέλλα
Μακρή Ευρύκλεια
Μαρνέλη Ελευθερία
Μπαρδάκης Πέτρος
Οικονόμου Πέτρος
Πανάγου Μερόπη
Πανταζής Ελευθέριος
Πασχάλη Ευθαλία
Πέτσα Σταυρούλα
Πουλημένου Τούλα
Σακελίδη-Καρτσ/κη Ναυσικά
Σορβάκος Γεώργιος
Σουσιόπουλος Αθανάσιος
Τζίμας Ιωάννης
Τζιομάκας Γεώργιος
Τζιομάκας Θεόδωρος
Τσέτση Αμαλία
Τσιατούρας Γεώργιος
Τσιγιάννης Βασίλειος
Φωτέτσιος Κων/νος
Χριστοδούλου Λεωνίδας

2.500
Γεωργίου Κων/νος
Κωνσταντίνου Μιχαήλ
Μανθόπουλος Δημήτριος
Μανθόπουλος Κων/νος
Τζιόβα Κούλα

ΣΗΜ. Οι μέσα σε παρένθεση αριθμοί δηλώνουν τα έτη πληρωμής

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ

15.000
Κοντούρης Γεώργιος (3)

12.000
Οικονόμου Έλλη (4)
Φραγκούλης Θεοφάνης (4)

10.000
Γεννάδιος Δ. Μιχαήλ
Σάρρος Δημήτριος
Τζούρδα Φρειδερίκη

6.000
Δανδάλη Πιπίτσα
Παπαγεωργίου Σοφία
Τολίδου Θάλεια

5.000
Βούρβος Παπαναγιώτης
Ζαΐμη Αυρηλία
Γκράτζιος Χρήστος
Ζώης Άρης
Ζώης Ιωάννης
Καπρίτσιος Ιωάννης
Καρατζάς Μιχαήλ
Λιόγκας Θρασύβουλος
Ξάνθος Αλέξιος
Οικονόμου Παντελής
Σιούτη Αθανασία-Ρούλα
Σωτήρη-Μακοπούλου Ειρήνη

4.000
Πολυχρονιάδης Νικόλαος
Στάρα Μαγδαληνή

3.5000
Μασούρας Κων/νος
Μάτσου Ισμήνη

ΣΗΜ. Οι μέσα σε παρένθεση αριθμοί δηλώνουν τα έτη πληρωμής

«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»
ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Ιδρυτής:
† ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
★
Ιδιοκτήτης - Εκδότης:
ΙΣΤΟΡΙΚΗ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ
Σίνα 4 454 45 ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τηλ. 79286 - 74.000
FAX 79286

ΙΔΡΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
† ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
† ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
† ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔ.
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΞΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

Υπεύθυνος για το Νόμο
ΑΠΟΣΤ. Κ. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ
Πρόεδρος Ι.Λ.Ε.Ζ.
Ν. Ζέρβα 2 - Ιωάννινα
Τηλ. 30170
★
Υπεύθυνος Ύλης:
ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΖΙΟΒΑΣ
Αργυρινών 16 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τηλ. 27.105

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
1. ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΒΥΡΩΝ
2. ΓΕΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
3. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ
4. ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΛΥ
5. ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
6. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛ
7. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ ΘΑΝΑΣ
8. ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
9. ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
10. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ:
Συνδρομές, εισφορές, εμβάσματα:
ΘΑΝΑΣΗ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔ
Σίνα 4 Ιωάννινα 454 45
και Μυροπωλείο
ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόρδου Βύρωνος 21
Ιωάννινα 45444.
Κατώτερη ετήσια συνδρομή δρχ. 3.000
★
Τυπογραφεία:
Γ. ΔΟΥΒΑΛΗ
Η. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ο.Ε.
28ης Οκτωβρίου 41
(Στοά Καμπέρη)
Τηλ. 20.544 - 27.845
Ιωάννινα 454 44